

2013

Heidi Joensen

Studie nr. 20096164

Vejleder: Sally Anderson

Sommer 2013

Omfangskrav: 192.000 – 240.000 anslag

Specialets omfang: 239.451 anslag

Kandidatuddannelsen i pædagogisk
antropologi

Skriftligt speciale

Aarhus Universitet

[WHAT'S LOVE GOT TO DO WITH IT?]

En pædagogisk antropologisk undersøgelse af transnationale pars
balancegang mellem kærlighed og økonomi.

Indholdsfortegnelse

Abstract	4
Kapitel 1 - Indledning.....	6
1.1 Problemformulering	8
1.2 Mit forskningsfelt	9
1.3 Analytisk Ramme	12
1.4 Specialets opbygning	13
Kapitel 2 - Metode	16
2.1 Præsentation af den indsamlede empiri	18
2.2 Vejen til Spanien.....	19
2.2.1 Min deltagelse i felten	21
2.3 At finde informanter.....	22
2.3.1 De transnationale informanter.....	24
2.3.2 Den narrative fortælling	26
2.3.3 Bearbejdning af data	28
2.4 Ethiske overvejelser	29
2.4.1 Informeret samtykke	29
2.4.2 Fortrolighed	30
2.4.3 Konsekvenser.....	30
2.4.4 Forskerens rolle	31
2.5 Autoetnografi	33
2.5.1 At være brud i egen felt.....	35
2.5.2 Adgang og positioner.....	35
2.6 Afslutning.....	38
Kapitel 3 - Kontekst.....	39
3.1 Ægteskabets historie	39
3.1.1 'What's love got to do with it...?'	40
3.1.1 'Kald det kærlighed... '	41
3.2 Det mistænkelige transnationale ægteskab.....	42
3.3 Latin Amerikas økonomiske historie	43
3.3.1 Migration	44

3.3.2 Udviklingen af turismeindustrien	45
3.3.3 Smukke strande og lækre 'Latinlovers'	46
3.3.4 Kærlighedsindustrien.....	46
3.4 Danmark og velfærdsstaten	48
3.4.1 En negativ debat vinder frem.	48
3.4.2 De 'ægte' og 'uægte' danskere.....	49
3.4.3 Familiesammenføringslov 2002, 2011 og 2012.....	50
3.5 EU-løsningen.....	52
3.5.1 En faktisk og reel flytning og et faktisk og reelt ægteskab.....	53
3.6 Afslutning.....	54
Kapitel 4- Forelskelsen.....	56
4.1 Kærlighed gør (ikke) blind.....	58
4.1.1 Hvad har partneren, der beriger mit liv.....	60
4.2 Dysten om økonomi versus kærlighed	64
4.2.1 Danskernes mistænksomhed	66
4.2.2 Latinoernes mistænksomhed	70
4.3 Vi beslutter at gifte os	72
4.4 Afslutning.....	74
Kapitel 5 - Venteværelset	76
5.1 Hvornår bliver tvang i ægteskabet et problem...?.....	77
5.2 Ligestilling og økonomisk uafhængighed	81
5.2.1 Pengenes indflydelse på parforhold og familierelationer	83
5.3 Livet som 'kærlighedsflygtning'	86
5.3.1 Pengene på bordet	87
5.4 Afslutning.....	92
Kapitel 6 - Usikre fremtidshorisonter	93
6.1 En ægteskabsprøve.....	94
6.1.1 At befinde sig i et limbo.....	96
6.2 En ny start i Europa.....	97
6.3 'I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme'	100
6.4 Forandrede fremtidshorisonter.....	104
6.4.1 'Hvis Danmark ikke gider os, så gider vi heller ikke dem'	105
6.4.2 'Noget vi bliver nødt til at gøre for at kunne være sammen'	106

6.5 Afslutning.....	106
Kapitel 7 - Konklusion	108
7.1 Perspektivering.....	109
Litteraturliste.....	111

Abstract

This thesis analyses the challenges faced by Danish/Latin-American transnational couples who wish to live together in Denmark.

The debate on transnational marriages in Denmark has primarily focused on ethnic minorities who marry partners from their parents' homeland. And it is precisely these types of marriages that were the target of the strict Danish family reunification policies that were implemented in 2002. The policy draws on western ideals of the marriage, as based on true love, without the interference of family or other immoral interests. In a recent study, Rytter argues that *'if danish citizens from immigrant backgrounds ignore these standards, it tends to indicate that they are not 'real' danes after all'* (2011, 100). However these policies, also affect 'real' ethnic Danes who marry citizens outside the EU. This has caused that many Danes emigrate from Denmark to other EU-countries where, as citizens of the European Union, they are entitled to family reunification.

But Denmark only represents one half of the story. Transnational marriages always involve two nations, although there is a tendency to overlook the non-western country involved. As a result of the massive Latin-American tourism-industry, people from western and non-western countries meet, fall in love and sometimes get married. However these sexual encounters and love affairs between tourists and locals on the Latin-American continent are often depicted with narrow minded prejudices and negative assumptions. Stories about Latin-American boyfriends, who pretend to fall in love, and hence marry foreign tourist, just to dump their unsuspecting wife at the airport and popular Dominican reggaethon songs, play on the assumption that these relationships are simply a means to a visa.

This study is primarily based on an auto-ethnographic field study conducted in the Dominican Republic and Spain and semi structured interviews with Danish/Latin-American transnational couples. It shows that there is a contradiction between the intentions of family reunification policies and the actual consequences it has on Danish transnational couples. In addition to this it demonstrates that these transnational couples constantly are placed in an intersection, where the couple's moral and sincere intentions are being questioned in both Danish and Latin-American

context. Finally it demonstrates that transnational couples repeatedly find themselves in periods of uncertainty, which causes changes in the couple's future horizons.

Kapitel 1 - Indledning

'Dominikanere er sammen med hvide piger. De gifter sig med jer, fordi de gerne vil migrere til Europa. Efter de er kommet til Europa, skrider de fra jer fordi de i virkeligheden hellere vil være sammen med en latina¹.

Ovenstående citat stammer fra en samtale, jeg havde med en dominikansk veninde under et feltarbejde i Den Dominikanske Republik. Jeg havde lige inden, fortalt hende at jeg havde mødt og var begyndt at gå ud med en dominikansk mand, jeg havde mødt et par uger tidligere. Citatet rammer nogle emner, der kendetegner det transnationale parforhold mellem latinamerikanere og vesterlandske turister. Disse parforhold er nemlig ofte underlagt en mistanke om at være motiveret af et ønske om at migrere til vesten. Min dominikanske veninde tog dog ikke helt fejl. Den dårlige økonomi i flere af de latinamerikanske lande koblet med et voksende antal besøgende turister fra den vestlige verden, har medført at mange latinamerikanere udnytter de økonomiske muligheder, der kan opstå gennem romantiske forhold til vesterlandske turister (Padilla 2007, Cabezas 2009, Constable 2009). Disse transnationale forhold ender nogle gange med at blive transnationale ægteskaber og mange latinamerikanere migrerer til vesten gennem ægteskabsmigration. Citatet giver samtidig et indblik i, at denne type transnationale ægteskaber, ligesom '*postordrebrude*' typisk fra asiatiske lande, ofte forbindes med en vis mistillid til den migrerende partners moralske hensigter med parforholdet.

Under mit feltarbejde i Den Dominikanske Republik har jeg fået fortalt utallige historier om dominikanere og latinoer generelt, der gifter sig med vesterlandske turister og derefter skrider fra deres intetanende ægtefælle i lufthavnen. Ligeledes har jeg lagt ører til fraser fra populære reggaethon² sange, såsom '*pa' manga mi visa*³ (jeg arbejder for et visum), der handler om en dominikaners stræben efter at gifte sig med en amerikaner, der kan skaffe ham en opholdstilladelse i USA. Sangen underbygger ikke alene den formodning, at transnationale ægteskaber alene indgås med det formål at få en opholdstilladelse. Anskaffelsen af en

¹ Betegnelse for en latinamerikansk kvinde.

² Reggaethon er en musikart. Teksterne indeholder ofte meget explicitte tekster om narko, sex, vold etc.

³ Slang der er forkortet fra '*para mangarme mi visa*'

opholdstilladelse til USA eller EU kan ligeledes opnås gennem arbejde, et slags kærlighedsarbejde, der foretages igennem romantiske relationer.

Det transnationale ægteskab involverer dog altid to nationer, derfor repræsenterer Latinamerika kun halvdelen af historien. Imens latinamerikaneren er underlagt en vis mistanke til dennes mere eller mindre uægte hensigter med sit kærlighedsforhold til en vestlig turist, så mistænkes den danske turist ligeledes for at have uægte hensigter med parforholdet. Tusindvis af vesterlandske turister besøger Latinamerika hvert år, hvoraf mange er på udkig efter korte sex- og kærlighedsaffærer. Mange latinamerikanere oplever at vesterlandske kærester glemmer deres latinamerikanske kærester når de er tilbage i hjemlandet. Skønt deres velmenende løfter om at holde kontakten og fortætte parforholdet (Frohlick 2007).

Det er derfor svært for de latinamerikanske informanter at vurdere, hvorvidt deres danske kærester i realiteten er forelskede, eller om de, ligesom de fleste andre, vil glemme dem, når de er tilbage i Danmark. På trods af denne tvivl, der altid er forbundet med disse parforhold, så afgør mange par på sigt at fortsætte kærlighedsforholdet og planlægger at flytte sammen til Danmark. I dette speciale undersøger jeg bl.a. hvilken betydning denne mistillid og disse fordomme om økonomiske og uægte intentioner har for de dansk/latinamerikanske transnationale parforhold.

Derudover skaber en stram dansk familiesammenføringslov ligeledes store udfordringer for det transnationale par. Danmark indfører i 2002 en ny lov om familiesammenføring, hvilken skal forhindre arrangerede- og tvangsægteskaber blandt den etniske minoritet. Regeringen argumenterer, at disse ægteskaber står i modsætning til danske værdier, hvor det er sædvane at *'unge selv vælger deres ægtefælle, på baggrund af kærlighedsforhold'* (Regeringen 2003, 1). Formålet med lovgivning er ligeledes at beskytte velfærdsstatens nationale interesser, ved at hæmme indvandringen af udenlandske ægtefæller, især fra de muslimske lande (Rytter 2007). Lovgivningen får hurtigt ry for at være verdens strengeste, og Rytter (2011) argumenter, at lovgivningen *'has turned at territorial border of nation state into a moral boundary guiding how marriages should be contracted and family life organized'*. Disse moralske retningslinjer går ud på at bevare nogle særlige danske værdier i ægteskabet såsom, at ægteskabet bør motiveres af kærlighed og ikke af økonomiske eller familiære interesser. Derudover skal alle unge i Danmark selv vælge sin ægtefælle på baggrund af kærlige følelser og uden familiens indblanding (Rytter

2011). Lovgivning er især henvendt mod muslimske ægteskabspraksisser, men har ligeledes gjort det tæt på umuligt for etniske danskere at bo i Danmark med sin udenlandske ægtefælle, selv om vedkommende ikke kommer fra et muslimsk land. Dette har medført, at mange transnationale par er flyttet til andre EU-lande hvor det, i kraft af den danske partners rettigheder som EU-borger, er nemmere at blive familiesammenført. Foruden at stille en række formelle krav til transnationale par, der ønsker at blive familiesammenført, bliver transnationale pars 'ægte' hensigter med deres parforhold, ligeledes betragtet som et kriterium for at blive familiesammenført.

Det synes således, i både dansk og latinamerikansk kontekst, at være en almenkendt holdning, at *økonomiske og familiære* interesser ikke har noget med kærlighed at gøre. Det er således *både* Danmark og Latinamerika, der former de legale og moralske grænser, indenfor hvilke der skal navigeres (Fernandez 2012).

Transnationale par befinder sig derfor i et spændingsfelt, hvor der i både latinamerikansk og dansk kontekst, stilles spørgsmål til parrenes moralske hensigter med parforholdet. Mine undersøgelser viser dog, at vi i realiteten ikke kender særlig meget til disse pars *egentlige* motiver for parforholdet og hvorfor transnationale par - på trods af den mistillid der centrerer sig om disse parforhold - vælger at gifte sig (Fernandez 2011). Min interesse er hverken at afvise eller afgøre hvorvidt der er økonomiske eller andre umoralske interesser tilstede i de transnationale parforhold. Derimod ønsker jeg at undersøge hvordan disse par forsøger at undgå den mistillid og de negative fordomme, der omgiver denne type transnationale parforhold. Både fra sig selv, familie og venner, samt den danske stat. Mere specifikt vil jeg undersøge, hvordan disse par undgår at havne i den forkerte side af en økonomi/kærligheds dikotomi. Derudover vil jeg undersøge, hvilken betydning penge og pengeforvaltning har for parrenes hverdagsliv og deres muligheder at etablere sig i Danmark. Til sidst vil jeg vise, hvordan økonomiske, såvel som personlige og sociale årsager er med til at afgøre hvorvidt parret til sidst vælger at flytte til Danmark eller ej.

1.1 Problemformulering

Ud fra dybdegående interviews med danske transnationale par, samt autoetnografisk materiale, vil jeg undersøge, hvordan disse par balancerer et kærlighedsforhold og etableringen af et liv sammen i spændingsfeltet mellem økonomiske interesser, mistillid og statsborgerrettigheder.

1.2 Mit forskningsfelt

Der findes, på international plan, en del forskning om både det transnationale ægteskab og seksuelle relationer mellem turister og latinamerikanere. Mange antropologer har ligeledes undersøgt, hvordan økonomiske interesser og mistillid fremtræder i disse relationer. Flere af de studier, der er foretaget i latinamerikansk kontekst, tager afsæt i de involveredes personers kortvarige romantiske og seksuelle affærer, prostitutionsindustrien eller vesterlandske sexturisters omgang med latinamerikanske elskere (Cabezas 2004; Padilla 2007; Brennan 2004; Frohlick 2007). I dansk sammenhæng har fokus hovedsagelig været rettet imod transnationale arrangerede- og tvangsægteskaber og der findes enkelte undersøgelser omkring det transnationale ægteskab mellem danske mænd og thailandske kvinder (Rytter 2007; 2011; Smith 2011; Beck-Gernstein 2011).

Det transnationale kærlighedsforhold mellem danskere og latinamerikanere er et forholdsvis udforsket område i den antropologiske forskning. Det er meget sparsomt med undersøgelser, der belyser, hvilken betydning økonomi, mistillid og statsborgerrettigheder har for denne type transnationale pars kærligheds – og hverdagsliv. Et eksempel er Nadine Fernandez' studier af det transnationale ægteskab mellem danskere og cubanere. Hendes kvalitative undersøgelser tager udgangspunkt i parrenes narrativer om kærlighed og intimitet, når hun undersøger hvilken indflydelse dansk, såvel som cubansk lovgivning har på disse pars ægteskaber. Endvidere ser hun på, hvilken betydning den massive cubanske turismeindustri og cubaneres migrationsdrømme har for disse ægteskaber. I artiklen 'Please do not circulate' beskriver Fernandez, hvordan negative fordomme om de dansk/cubanske ægteskaber skaber en vis mistanke om, at disse ægteskaber er motiveret af økonomiske interesser. Hun viser hvordan dansk/cubanske par forsøger at distancere sig fra disse fordomme og igennem deres narrativer om kærlighed og forelskelse, prøver de at undgå at havne i den forkerte side af en kærligheds/penge dikotomi.

Jeg er i høj grad inspireret af Fernandez' studier, hvilke dog på nogle punkter afviger fra mine undersøgelser. Empirisk skifter jeg fokus fra cubanere til at omfatte en bredere gruppe latinamerikanere. De latinamerikanske informanter kommer fra syv forskellige latinamerikanske lande. Parrenes narrativer om kærlighed og intimitet afspejler derfor en bredere diversitet, hvilken kan ses igen i mine analyser og de resultater, jeg når frem til.

Fernandez' undersøgelser involverer både par, der har søgt familiesammenføring efter danske nationale regler, og par der er flyttet til Sverige og dermed har benyttet den danske partners ret til at søge familiesammenføring efter regler der gælder for unionsborgere. I EU kontekst fokuserer hun dog hovedsagelig på de problemstillinger, der opstår forårsaget af dansk lovgivning og udelader at give en fyldestgørende belysning af andre udfordringer, der rammer de par, der søger sammenføring efter EU-regler. Jeg har derimod valgt alene at interviewe transnationale par, der er flyttet til andre EU-lande for at blive familiesammenført. Dette fordi jeg ser det som dybt problematisk, at Danmark har en lovgivning, der tvinger danske transnationale par til at flytte til andre EU-lande, når de på sigt ønsker at bo i Danmark. En flytning, der viser sig at få store konsekvenser for både parrenes kærlighedsforhold og deres etablering af et familieliv.

I forhold til den mistillid der også stilles til 'ægheden' af disse kærlighedsforhold, rammer de par jeg har interviewet, mange af de samme udfordringer som de dansk/cubanske par, der har søgt familiesammenføring efter danske regler. Derudover viser både mine og Fernandez' undersøgelser, at parrenes økonomiske situation har stor indflydelse på parrenes indbyrdes forhold til hinanden og den øvrige familie. Hvad der dog er essentielt i mine undersøgelser, hvilket Fernandez ikke formår at anskueliggøre er, at i kraft af at parrene befinder sig udenfor Danmark, bliver deres dagligdag i høj grad formet af deres forvaltning af penge. Idet deres økonomiske forbrug får betydning for parrenes muligheder for at bo i Danmark i fremtiden. Da Fernandez ikke yder denne opmærksomhed til de par, der har bosat sig udenfor Danmark tydeliggør hun heller ikke, hvilke motivationer der ligger til grund for parrenes valg eller fravalg om at bosætte sig i Danmark. Jeg udvider således Fernandez studier ved at belyse problemstillingen fra andre og nye vinkler.

I denne henseende har jeg ladet mig inspirere af Mikkel Rytters studier blandt pakistanske transnationale ægteskabsmigranter i Sverige. I artiklerne '*Partnervalgets grænse*' og '*Semi-legal family life*', fremstiller Rytter blandt andet, hvordan de danske regler om familiesammenføring tvinger pakistanske familier til at flytte til Sverige for at søge om familiesammenføring efter EU-retten. På trods af at hans målgruppe på flere områder adskiller sig fra min målgruppe, så viste mine analyser, at de danske transnationale par ramte mange af de samme udfordringer, som de pakistanske ægteskabsmigranter. Rytters undersøgelser komplimenterer derfor meget godt

Fernandez' studier og har derfor været et meget givtigt empirisk udgangspunkt for mig. Rytter undersøger ligeledes, hvilken betydning den danske stats moralske værdisætninger har for denne type transnationale par. Ligeledes eksemplificerer han, hvordan disse par håndterer et familie- og hverdagsliv udstrakt mellem Danmark og Sverige gennem forskellige fremtidsstrategier.

Mine studier afviger dog en del fra Rytters studier på nogle påfaldende punkter. Som jeg har pointeret, så involverer betegnelsen transnationalitet *altid* to nationer, hvor begge to er med til at forme de udfordringer og problemstillinger, parrene møder. Rytters empiriske udgangspunkt er dog alene baseret på interviews med den herboende mandlige ægtefælle. Mine undersøgelser viste, at der var stor forskel på, hvordan mandlige og kvindelige informanter taklede deres situation i EU eksil. Da alle Rytters informanter er herboende mænd, får vi derfor kun indblik i, hvordan disse mænd takler disse situationer, vi får ikke indblik i, hvilke oplevelser og følelser der opstår hos den kvindelige ægtefælle, der kommer hertil fra Pakistan.

Ligeledes fokuserer han alene på den herboende partners oplevelser af at flytte til Sverige, og hvorledes denne takler den nye situation som ægtefælle. På trods af at han undersøger transnationale pars problemstillinger, yder Rytter meget sparsommelig, omend nær ingen, opmærksomhed på den ægtefælle, der kommer hertil fra Pakistan. Rytter tydeliggør også, hvorledes den herboende ægtefælle håndterer de nye forpligtelser som ægtemand overfor den nye ægtefælle, og hvordan han stadig kan opfylde sine forpligtelser som 'den gode søn' overfor sine herboende forældre. Rytter giver derimod ikke indblik i, hvordan parret håndterer eventuelle nye ansvar overfor familien i Pakistan. Hans fokus på transnationalitet kan derfor alene ses i det lys, at parrene lever en transnational hverdag som pendlere mellem Danmark og Sverige. Hans undersøgelser vedrører således alene de problemstillinger, der forårsages af bureaukratiske regler i henholdsvis Danmark og Sverige og tager ikke stilling til eventuelle udfordringer, der opstår i kølvandet af, at den udenlandske ægtefælle kommer hertil fra Pakistan.

Rytter påpeger, at de pakistanske arrangerede ægteskaber i manges øjne bliver set som forkerte og i direkte strid mod danske værdier. Vi får også et billede af, at indgåelse af disse ægteskaber er forbundet med mange vanskeligheder i forhold til at opretholde en normal hverdag. Han indvier os dog meget lidt i, *hvorfor* herboende pakistanere vælger at gifte sig med nogen fra deres forældres hjemland, når dette valg nu viser sig at være så besværligt.

De transnationale ægteskaber er som nævnt omdrejningspunkt for både fordomme, mistillid og ses i mange tilfælde som værende i direkte strid med dansk moral og værdisætning. På dette område er mine studier mere fyldestgørende end Rytter, da jeg ser det som nødvendigt at undersøge, *hvorfor* danskere vælger at indgå i disse 'forkerte' og 'umoralske' transnationale ægteskaber. Først derefter kan jeg give et fyldestgørende billede af *hvordan* økonomiske interesser, mistillid spiller en rolle i parrenes hverdags- og kærlighedsliv.

Mine studier udvider således både Fernandez' og Rytters studier på flere områder. Hovedvægten i specialet vil særdeles blive lagt på hvordan forholdene mellem økonomi og kærlighed både skal holdes separeret i parrenes kærlighedsliv og ligeledes i deres dagligdag kunne løbe sammen i en samlet overensstemmelse. Jeg vil følgende i følgende afsnit uddybe jeg analytisk vil gribe denne problemstilling an.

1.3 Analytisk Ramme

Min analytiske tilgang tager afsæt i *parrenes* narrativer om forelskelse, kærlighed og mistillid. Omdrejningspunktet for specialets analyser tager udgangspunkt i et *økonomiskbaseret* perspektiv, hvor parrene igennem udveksling af særlige *kærlighedsøkonomier*, understreger at deres udbytte matcher udgifterne i deres parforhold. Sagt med andre ord, der er tale om en jævnbyrdig kærligheds relation, hvor begge parter får det samme personlige udbytte ud af forholdet. Mine analyser viser, at de transnationale par lagde mange kræfter i, at adskille deres kærlighed til hinanden fra umoralske, økonomiskladede interesser. Den amerikanske sociolog Viviana Zelizer påpeger dog, at både intimitet og økonomi løber igennem enhver mellemmenneskelig relation. Hun pointerer at:

'Analysts who assume that intimate relations and monetary transactions are utterly incompatible have difficulty recognizing the subtle ways in which people actually match their monetary transactions to their various social relations, including intimate ties' (Zelizer 2005, 818).

Zelizer anser, at man ved at se intimitet og penge som to forskellige sfærer bidrager til, at relationer hvor både penge og intimitet fremstår synlige, antages som umoralske, mistænkelige og baseret på uægte hensigter (Zelizer 2005). Med begrebet '*relational work*', påpeger hun ligeledes hvordan mennesker daglig, igennem økonomisk aktivitet skaber, vedligeholder og genforhandler

intime relationer med andre mennesker (Zelizer 2011). Jeg er inspireret af Zelizers argument, at penge og kærlighed *ikke* bør betragtes som løbende gennem to adskilte sfærer i et parforhold, men i stedet skal betragtes som en uomgængelig del af enhver romantisk relation.

Zelizers undersøgelser tager udgangspunkt i en amerikansk kontekst. Parrenes 'relational work' spiller derfor en anderledes rolle i parforholdet og ægteskabet end i en dansk kontekst. I kraft af at Danmark har en veludbygget velfærdsstat, der økonomisk sørger for alle sine borgere, kan danskere i denne henseende i højere grad end amerikanere, basere deres kærlighedsforhold på gensidig romantisk tiltrækning. På trods af disse forskelle mellem mine og Zelizers empiriske udgangspunkter, så er hendes teori om at penge og kærlighed løber igennem enhver relation, samt begrebet '*relational work*' et meget godt analytisk udgangspunkt i mine studier.

De transnationales pars hverdag er dog præget af den almenkendte antagelse, at penge og kærlighed er to forskellige ting og bør holdes adskilt i intime relationer. Derfor er parrene nødsaget til kontinuerligt at *skjule* det faktum, at deres ulige socialøkonomiske baggrund har betydning i deres ægteskab da denne ulighed, i manges øjne, kan ses som både umoralsk og uægte. For at parret kan bo sammen i Danmark, kræver den danske stat, at de kan bevise ægtheden af deres kærlighed, hvilket ironisk nok foregår ved at parrene *udstiller* deres daglige økonomiske forbrug.

Med begrebet '*relational work*' vil jeg analysere, hvordan parrene vurderer deres forhold til hinanden, visse familiemedlemmer, samt den danske stat, ved skiftevis at *skjule* og *udstille* økonomiske faktorer i deres parforhold. Ved at gøre dette på de rigtige tidspunkter, rammer parrene igennem '*relational work*' derved den korrekte saldo på kærlighedskontoen.

1.4 Specialets opbygning

Dette speciale danner ramme om en antropologisk analyse af, hvordan danske transnationale par konstant befinder sig i et spændingsfelt, hvor de er tvunget til at balancere sit kærlighedsforhold mellem flere generende faktorer. Ikke alene stiller de selv spørgsmålstejn ved de økonomiske eller umoralske interesser, der muligvis kan findes i deres parforhold. Andre, såsom familie, venner og den danske stat tvivler ligeledes på ægtheden og moralen i disse parforhold. Dette viser

sig at gøre det særdeles udfordrende for parret at opretholde et jævnbyrdigt kærlighedsforhold og etablere et liv sammen i Europa.

Efter dette første introducerende kapitel redegør jeg i kapitel 2 for den metode, der er anvendt til indsamling af den empiri, som dette speciale bygger på. I kapitel 3 vil jeg se på den historiske kontekst for ægteskabet i vesten, herunder følger at jeg vil anskueliggøre det transnationale ægteskab. Dette vil skabe en forståelse for, hvorfor visse typer af transnationale ægteskaber ses som både mistænkelige, uægte og umoralske. I samme kapitel følger en redegørelse af nogle fælles historiske og økonomiske udviklinger i det latinamerikanske kontinent, samt den historiske og økonomiske udvikling af den danske velfærdsstat. Disse redegørelser vil skabe en forståelse for regeringens øgede fokus på transnationale ægteskabspraksisser. Derefter følger 3 analysekapitler. Da interviewene tog form som kronologiske narrative fortællinger, vælger jeg af denne årsag at beholde denne kronologiske stil, og hvor opbygningen af specialet vil tage form som en historiefortælling. Kapitel 4 omhandler parrenes første tid sammen inden de bliver gift. Parrene befinder sig stadig i Latinamerika, eller rejser frem og tilbage mellem kontinenterne for at pleje deres langdistance parforhold. Allerede her begynder mange i omgangskredsen at tvivle på især den latinamerikanske partners mulige økonomisk hensigter med forholdet. Ligesom parret indbyrdes stiller spørgsmålstejn ved deres nye flammes hensigter med parforholdet. I kapitel 5 har parrene besluttet sig for at giftes og flytte til et andet EU-land. I dette kapitel undersøger jeg, hvordan parrets økonomiske forhold blandt andet betyder, at parrene ser sig tvunget til at blive gift og ligeledes har indflydelse på jævnbyrdigheden mellem parrene. Følgelig viser jeg, hvordan parrene både være i stand til at rejse penge nok til at opholde sig månedsvi i et andet land end Danmark og derefter fremvise deres pengeforbrug på bl.a. husholdningsindkøb for at bevise, at de reelt opholder sig et andet EU-land end Danmark. Kapitel 6 tager ligeledes udgangspunkt i den tid, som parrene befinder sig i det andet EU-land. I dette kapitel vil jeg fokusere på, hvordan bureaukratiske regler er med til at placere transnationale par i lange og korte perioder af usikkerhed, hvilket får parrene til at genoverveje deres fremtidshorisonter. I den ene fremtidshorisont vælger parrene at blive i det andet EU-land og i den anden, tager parrene hjem til Danmark igen efter endt ophold. Jeg vil vise hvordan både økonomiske, såvel som personlige og sociale omstændigheder viser sig at spille en rolle i parrenes beslutninger om, hvilket land de til

sidst vælger at bo i. Afslutningsvis vil jeg i kapitel 7 konkludere de vigtigste pointer og argumenter i specialet.

Kapitel 2 - Metode

I 2011 rejste jeg, i forbindelse med mit feltstudium i pædagogisk antropologi, for første gang til Den Dominikanske Republik for at undersøge unges uddannelsesmuligheder på øen. Jeg bosatte mig i Santo Domingo, hovedstaden i den Dominikanske Republik, hvor også det største offentlige universitet- La UASD⁴- ligger. Jeg tog et spansk sprogkursus for at opfriske mine spanskundskaber og lejede et kollegieværelse lige overfor universitetet, hvor der boede omkring 100 andre universitetsstuderende, der studerede på mange forskellige uddannelsesretninger. Dette gav mig med det samme et rigtig godt udgangspunkt for at snakke med unge mennesker om uddannelse og hvilke fremtidsudsigter, en universitetsuddannelse gav med sig. Ud fra de mange samtaler jeg havde med de studerende, var det en sætning der gik igen: *'Her kan du studere og arbejde lige så meget du vil, med du bliver aldrig rig!'*. Med dette mente de med, at fremtidsudsigterne for et velbetalt job ikke var særlig gode i Den Dominikanske Republik. Der var dog et udbredt håb blandt de studerende om, at uddannelsen muligvis på længere sigt kunne hjælpe dem til at få et arbejde i USA eller Europa. Derfor gik mange også til undervisning i engelsk ved siden af studierne, da dette kunne forbedre deres chancer. Det gik således op for mig, at uddannelse som sådan ikke nødvendigvis var nøglen til et bedre liv i deres hjemland. Uddannelsen blev derimod for mange mere set som et middel for at nå et andet mål, nemlig muligheden for at migrere til den rige vestlige del af verden. Således begyndte interessen for latinamerikaneres stræben efter et bedre økonomisk sikret liv, at forme sig.

En uddannelse, der kan give adgang til et arbejde er dog ikke nødvendigvis nok til at få opholdstilladelse i den vestlige verden. I dag er familiesammenføring en af de sidste måder, hvorpå en 3. verdensborger kan få opholdstilladelse i Europa (Beck-Gernsheim 2011; Bledsoe 2008). Denne kendsgerning medførte et radikalt skift i min første interesse i uddannelse, til et færdigt speciale der handler om transnationale ægteskaber. Den afgørende faktor for dette radikale spring kan dog findes i, at jeg under studieopholdet i Den Dominikanske Republik mødte en dominikansk mand. Vi blev forelskede i hinanden og indledte et romantisk forhold.

⁴ Universidad Autonoma de Santo Domingo

Som selv værende romantisk involveret med en dominikaner mærkede jeg, i større omfang end jeg havde fornemmet tidligere, betydningen af at ægteskabet er en af de sidste og måske eneste mulighed for at migrere til vesten. Mine undervisere på spanskurset gjorde meget ud af at oplyse mig om dominikanske '*tigueres*'⁵, der altid ligger på lur efter '*lyse piger som mig*'. De fortalte, hvordan disse typer viste interesse og blev forelskede, men i virkeligheden var det kun skuespil, i realiteten ønskede de kun at giftes for at komme ud af landet. Derudover lagde min dominikanske omgangskreds også vægt på at fortælle en række historier om andre turister, der lige som mig, var blevet forelsket i en dominikaner. Efter at disse var blevet gift og dominikaneren havde fået sin opholdstilladelse havde vedkommende dumpet sin intetanende ægtefælle på stedet. Sådanne historier samt andre henslængte kommentarer på gaden blev hurtigt en fast del af min dagligdag, efter at jeg var blevet kæreste med en dominikaner.

Disse historier gjorde selvfølgelig indtryk på mig og fik mig gentagende gange til at tvivle på min nye flammes hensigter med vores parforhold. Efter et stykke tid sammen afgjorde vi dog, at han skulle komme og besøge mig i Danmark. Inden hans turistvisum udløb, valgte vi at gifte os, og vi flyttede derefter til Spanien for at søge om en opholdstilladelse efter EU-retten. Lige pludselig befandt vi os i en hård og langsommelig kamp om at medbringe en ægtefælle, der stammer fra et 3. verdens land, fra Spanien til Danmark.

Det er hovedsagelig ud fra disse oplevelser, at min interesse i at skrive et speciale omhandlende transnationale ægteskaber mellem danskere og latinamerikanere blev dannet. Mine undersøgelser tager afsæt i en autoetnografisk referenceramme og interviews med andre danske transnationale pars narrative beretninger som empiriske kilder. Jeg ønsker følgende at konstruere felten gennem en diskussion af, hvordan et spændingsfelt mellem både mulige økonomiske interesser, mistillid og statsborgerrettigheder har indflydelse på de transnationale pars hverdagsliv. Jeg vil som det første redegøre for min empiriske indsamling og argumentere for anvendte metoder. Derefter vil jeg præsentere og diskutere bearbejdningen af den indsamlede empiri. Til sidst vil jeg argumentere for anvendelsen af den autoetnografiske metode og de fordele og ulemper, denne bærer med sig.

⁵ Tiguere (på dansk: tiger) dominikansk slang for 'snedig' eller 'bølle'. Bruges dog også ofte mellem venner, ligesom det danske ord 'makker'

2.1 Præsentation af den indsamlede empiri

Specialets empiri bygger på autoetnografisk metode, hvor jeg anvender indsamlet empiri fra studieopholdet i Santo Domingo og mit feltarbejde i Spanien. Derudover har jeg lavet otte semistrukturerede interviews med andre transnationale par på 1½-2 timer hver.

Det empiriske materiale fra feltobservationer og interviews er indsamlet igennem tre forskellige etaper.

- Fra januar til juli 2011 var jeg, som beskrevet overfor, i forbindelse med mit studie i pædagogisk antropologi på feltarbejde i Santo Domingo, Den Dominikanske Republik. Jeg var derovre for at undersøge unges uddannelsesmuligheder. Under opholdet mødte jeg min nuværende ægtefælle. De oplevelser og erfaringer jeg fik, i kraft af at være hvid europæer i et romantisk forhold med en mørk dominikaner, har skabt rammen for specialets analytiske fokus. I denne etape brugte jeg min egen dagbog til at nedskrive observationer omkring både mine egne (og andres) oplevelser, som værende i transnationale parforhold. I denne etape undersøgte jeg desuden på internettet, hvilke muligheder transnationale par har for at bo i Danmark.
- I oktober 2011 blev jeg gift med min dominikanske kæreste, og vi flyttede sammen til Spanien for at søge om en EU-opholdstilladelse. Vi blev boende i Spanien indtil april 2012. Under mit feltarbejde i Spanien undersøgte jeg hvordan, jeg som en dansk statsborger kunne benytte mine rettigheder som EU-borger for at få min udenlandske ægtefælle med mig til Danmark. Dette gjorde jeg ved selv at indgå i alle de krævede procedurer, der følger af at flytte til udlandet, blive familiesammenført og derefter at flytte hjem til Danmark sammen med sin udenlandske ægtefælle. Ligeledes lavede jeg i dette tidsrum de første fire interviews i henholdsvis Spanien, Danmark og Sverige.
- Fra februar til september 2012 udførte jeg interviews med fire andre par, der også var flyttet til andre EU-lande end Danmark for at søge om opholdstilladelse efter EU-retten. Alle interviews blev optaget og derefter transskriberet. Jeg kom i kontakt med parrene igennem forummet på foreningen Ægteskab Uden Grænsers hjemmeside. Nogle af parrene var under interviewet i gang med ansøgningsprocessen. Andre havde fået sin opholdstilladelse og var enten flyttet tilbage til Danmark eller havde besluttet sig for at

blive boende i det andet EU-land. De sidste fire par boede på interviewtidspunktet i Sverige.

2.2 Vejen til Spanien

Som nævnt, har flere af de europæiske lande, herunder Danmark, strammet op i lovgivningen om familiesammenføring. Selv om man er gift, er dette ikke ensbetydende med, at ens udenlandske ægtefælle kan få opholdstilladelse i Danmark. Som så mange andre danske transnationale par, opfyldte vi ikke kravene for, at blive familiesammenført i Danmark. Vi valgte derfor at flytte til Spanien i en periode, for at blive familiesammenført efter EU-retten, der på et senere henblik, ville kunne give os lov til at bo sammen i Danmark.

Familiesammenføring efter EU-retten, vil sige ægtefællesammenføring til danskere, der efter ophold i andre EU/EØS lande har *'udnyttet retten til fri bevægelighed'* og ønsker, at vende hjem igen med sin udenlandske ægtefælle (Ny i Danmark 2012). Jeg vil her opsummere, hvad retten til fri bevægelighed i hovedtræk indebærer. En mere udførlig forklaring af denne ret følger i næste kapitel. Retten til fri bevægelighed betyder, at en dansk statsborger frit kan indrejse, tage ophold og arbejde i et andet EU-land end Danmark. Derudover kan denne også medbringe sin udenlandske ægtefælle, der ikke er EU-borger, hvis denne enten er visumfri eller har et gyldigt visum (evt. et turistvisum) (Ny i Danmark 2012).

I oktober 2011, to uger efter at have indgået ægteskab på Københavns Rådhus, flyttede vi til byen Orense i Spanien, hvor vi boede hos min mands moster. Som det første efter vores ankomst skulle vi registrere vores bopæl. Derefter gik vi ned til den lokale politistation, for at jeg kunne ansøge om et NIE⁶. Dette er et identifikationsnummer til udlændinge, der bosætter sig i Spanien. Det var nødvendigt, at jeg havde dette NIE, inden vi kunne blive familiesammenført. Behandling af denne ansøgning tog ca. to uger, efter jeg havde fået et NIE, tog min mand og jeg hen på det lokale udlændingekontor for at søge om familiesammenføring. Her fik vi at vide, at sagsbehandlingen kunne tage op til tre måneder men sagtens kunne gå hurtigere.

Jeg havde undersøgt godt og grundigt, hvordan man som dansk statsborger kunne *'udnytte sin ret til fri bevægelighed'* indenfor EU, inden vi flyttede til Spanien. I denne henseende var foreningen

⁶ Numero de Identificación de Extranjero

Ægteskab uden grænser en central aktør. Ægteskab uden grænser er en forening, der arbejder for at hjælpe og vejlede par i transnationale ægteskaber i at søge og opnå familiesammenføring i Danmark. På deres hjemmeside fik jeg dannet mig kendskab til hvordan jeg, efter et par måneder Spanien, kunne flytte hjem til Danmark igen, sammen med min mand. For at udlændingestyrelsen⁷ ville godkende vores ansøgning, var det nødvendigt, at jeg kunne dokumentere, at jeg havde udnyttet retten til fri bevægelighed. Når jeg først havde dokumenteret mit ophold lavede udlændingestyrelsen derefter en konkret vurdering af, om vi havde haft *'et faktisk og reelt ophold i det andet EU-land'* og der ikke blot var tale om en *proforma* flytning (ny i Danmark 2012). Som jeg skrev i forrige kapitel – hvilket ligeledes vil blive uddybet i kapitel 5- så vurderer Udlændingestyrelsen ligeledes, hvorvidt der er tale om et *'ægte'* ægteskab, mellem de familiesammenførte og ikke et muligt *proforma* ægteskab.

Vi sørgede derfor for at indsamle al mulig dokumentation, for at vi ville kunne bevise, at vi havde haft *et faktisk og reelt ophold* i Spanien. Efter alt det som jeg havde læst på foreningen Ægteskab uden grænsers hjemmeside, vidste jeg, at denne dokumentation kunne være rimelig omfattende. Jeg havde læst om flere par der, på trods af at have dokumenteret både madindkøb, lægebesøg og mange andre ting i det andet EU-land, stadig fik afslag på deres ansøgning. Der kunne være mange årsager til, at udlændingestyrelsen ikke vurderede, at et par havde haft *et faktisk og reelt ophold*, og derfor gav afslag på deres ansøgning. Jeg var i den anledning usikker på, hvorvidt udlændingestyrelsen ville tro på, at min flytning til Spanien var reel nok. Vi gjorde derfor meget ud af at finde en lejlighed med lejekontrakt. Jeg⁸ oprettede en spansk bankkonto, lavede en internetaftale, og vi fik spanske telefonnumre. Jeg fraflyttede folkeregistret i Danmark, og fremlejede min bolig i København. Jeg fik et spansk identitetsnummer og tegnede en sygesikring. Jeg fik et arbejde, hvor jeg med både arbejdskontrakt og lønsedler kunne dokumentere, at jeg opholdt mig i Spanien. Derudover gemte vi hver en busbillet, indkøbskvittering og kvitteringer for lægebesøg m.m. for at vise, at vi dagligt færdedes i Madrid. Når vi indleverede vores ansøgningsblanket, medlagde jeg alle disse dokumenter, samt huslejekvitteringer og konto-og

⁷ Udlændingestyrelsen hører til under Justitsministeriet, og behandler sager vedrørende familiesammenføring (Ny i Danmark 2013)

⁸ Jeg skifter imellem at bruge 'jeg' og 'vi'. Dette forårsages af at min mand befandt sig under processuelt ophold i Spanien og derfor ikke kunne oprette bankkonto, tegne sygesikring etc. Derfor var de kun mig der gjorde det.

telefonudskrifter, hvor man kunne se, at jeg brugte mine kreditkort og min telefon i Spanien. Der var intet, der skulle kunne sige, at mit ophold i Spanien eller mit ægteskab var proforma.

Når jeg kigger på denne gennemgang af de dokumentationer, vi sørgede for at anskaffe og derefter fremsende til Udlændingestyrelsen, ser det ud til at være rimelig lige til, hvilket også var den fornemmelse, jeg havde, inden vi flyttede. Tiden i Spanien var dog præget af megen usikkerhed over, hvorvidt vi nu gjorde nok til at bevise, at jeg som dansk statsborger havde *udnyttet min ret til fri bevægelighed* i et andet EU-land.

Vores ophold i Spanien er således en del af min indsamlede empiri, jeg vil nu redegøre for, hvordan dette ophold kan ses som en alternativ deltagerobservation.

2.2.1 Min deltagelse i felten

Deltagerobservationen, som ofte ses som antropologiens metodiske flagskib, fremtræder lidt anderledes i mit studie. Hvor deltagerobservation typisk bliver udført i et empirisk afgrænset felt, ved at leve og agere sammen med - og ligesom den gruppe mennesker, der studeres, har jeg eksempelvis ikke boet sammen med mine informanter i andre EU-lande. Jeg har ikke siddet i timevis sammen med dem hos udlændingesservice⁹ eller andre udlændinge-kontorer, ej heller været vidne til hele papirarbejdet, der er omfattet i *deres* ansøgningsproces. Jeg deltager derimod på den måde, at jeg selv har været igennem alle disse processer. Jeg bosatte mig i Spanien, sammen med min mand for at søge opholdstilladelse efter EU-retten. Jeg gik fra kontor til kontor for at få udfylde og indlevere de korrekte papirer. Jeg sad i timevis på gulvet i udlændingesservices alt for overfyldte lokale, for at indlevere vores ansøgning. Jeg har på egen krop mærket usikkerheden og fortvivlelsen ved at være i den svære venteposition, uden at kende udfaldet af ens sag. Jeg er således nået frem til en dybere forståelse af specialets problemstilling gennem *'participant experience'* fremfor deltagerobservation (Hsu 2005, Okely 2007, 114). Med andre ord deltager jeg, ved selv at være en del af den kontekst, jeg studerer.

Min deltagelse i felten foregår således ved en slags netværksopsporende aktivitet.

Netværksteoretikeren Bruno Latour udtrykker, at intet net eksisterer *'uafhængigt af den faktiske handling, som opsporer det, og ingen opsporing udføres af en aktør udenfor nettet'* (1996, 61).

⁹ Udlændingesservice, er udlændingestyrelsens servicecenter, hvor bl.a. de familiesammenførte afleverer sine ansøgningspapirer

Latour betragter *'net'* som et handlende netværk bestående af mennesker og ikke-mennesker (2005, 35). Latours netværksteori handler, som sådan ikke om at *'opsøre netværk'*, men om en *'netværksopsørende aktivitet'* (1996, 61). Det betyder, at jeg ved at kortlægge og opsøre netværket af de erfaringer og oplevelser, jeg gjorde i feltarbejdet i Santo Domingo og Spanien har kunnet etablere mig centralt i dette net. Den netværksopsørende aktivitet startede allerede helt naturligt i sommeren 2011 med at læse love, handlingsplaner, artikler og forums på internettet. Dermed havde jeg skabt mig et godt overblik over de mest iøjnefaldende udfordringer, der fandtes i felten, samt hvorhenne jeg kunne opsøre interviewpersoner. Felten består derfor af en mangfoldighed af love, reguleringspraksisser og mennesker. Jeg har opsøgt empirisk materiale fra et bredt udvalg af kilder, det være sig fra policy dokumenter, avisartikler, lovgivninger, statistik, interesseforeninger, forelæsninger og forskningsartikler.

Hvad der dog også fik betydning for mine undersøgelser var, at det både inden og under opholdet i Spanien gik op for mig, hvor provokeret jeg egentlig var over, at jeg var nødt til at flytte fra det land, hvor jeg var statsborger, bare fordi at jeg havde forelsket mig i en mand udenfor Europa. Denne provokation blev den primære drivkraft til, at jeg valgte at skrive om den valgte problemstilling. Jeg opsøgte derfor andre transnationale par, der havde udnyttet retten til fri bevægelighed med henblik på, at få lov til at bo i Danmark med sin ægtefælle i fremtiden.

2.3 At finde informanter

I feltarbejdet kan antropologen ikke altid vælge sine informanter. Reelt set er det ganske almindeligt, at det er informanterne, der vælger antropologen (Hastrup 2007). Kirsten Hastrup pointerer, hvorledes antropologen ikke altid har adgang til at tage den plads, hun ønsker, men er nødt til at tage den plads, der er (2007, 10). Dette var delvist tilfældet med dette feltarbejde. Min egen vrede og fortvivlelse over, at jeg ikke uden videre kunne få lov til at bo med min latinamerikanske ægtefælle i mit eget land, overbeviste mig om hvor vigtigt det var at kaste lys på de problematikker, vi transnationale par står overfor i hverdagen. Jeg var sikker på, at jeg hurtigt og relativt nemt ville få fat på en håndfuld danskere i transnationale parforhold med latinamerikanere, der stod i præcis samme situation som os og med glæde ville deltage i mit projekt (Kvale 2009, 17). På trods af at mine egne omstændigheder var et godt fortrin for at få adgang til informanter, var dette overhovedet ikke nemt. Talrige opslag på både Ægteskab uden

grænsers hjemmeside, udedansker.dk¹⁰ og diverse Facebook sider med relevans for latinamerikanere eller transnationale par, samt fællesmail til danskernetværk i flere af de større byer i Spanien, gav kun et meget ringe resultat. Om end der var et par stykker, der viste interesse, befandt de sig af forskellige årsager desværre ikke inden for mit interessefelt.

Efter et stykke tid fik jeg dog omsider en mail fra en dansk kvinde, hvor hun skrev, at hun var gift med en mand fra Cuba, de havde valgt at flytte til Madrid for at søge om familiesammenføring efter EU-retten for derefter at flytte til Danmark. De var villige til at stille op til et interview og efter 1½ times interviewsamtale med dem begge, havde jeg dannet mig et overblik over nogle af de mest centrale problemstillinger andre danske transnationale par, der ønsker at bo i Danmark, står i.

At finde informanter var dog en fortsat udfordring. Igennem de næste syv måneder fortsatte jeg med opslag på diverse Facebook-sider og hængte også sedler op på danske sprogskoler i københavnsområdet. Jeg forsøgte også igennem mit lokale netværk her i Danmark. Jeg genopslog også mit opslag på Ægteskab Uden Grænser et par gange, dog uden resultater. Jeg valgte derfor at anvende en mere aggressiv taktik, hvor jeg mere aktivt opsøgte informanter. Ved at gennemgå indlæggene i hele forummet på Ægteskab Uden Grænser fik jeg, blandt de flere tusinde indlæg, udplukket nogle stykker, der var skrevet af danskere med latinamerikanske ægtefæller. Jeg kontaktede dem igennem forummet og fortalte dem om mig selv og mit projekt, jeg spurgte hver enkelt af disse, om de ville medvirke til et interview. Denne gang gik det meget bedre, og jeg fik positivt svar fra en stor andel af dem, jeg kontaktede.

Denne mere aggressive tilgang, har medført at jeg fik fat på informanter, der i en eller anden grad har været aktive på Ægteskab uden grænsers forum. Disse er typisk mennesker, der på en eller anden måde har oplevet vanskeligheder med at få deres udenlandske ægtefælle til Danmark. De opsøger derfor hjælp og gode råd fra både professionelle, såsom jurister og andre der har erfaring indenfor familiesammenføring. Tonen på forummet er ofte præget af en vis bitterhed på den danske stat. Dette betyder også, at mine informanter overvejende er mennesker, der på et eller andet tidspunkt har følt sig diskrimineret og uretfærdigt behandlet af den danske stat. Da disse

¹⁰ Udedansker er et socialt netværk for udedanskere, danskere med familie i udlandet, ex-udedanskere og danskere der overvejer at flyttet til udlandet.

informanter har været nemmere at opspore, end dem der måske ikke har stødt på problemer af nogen art (hvis disse findes), afspejles disse vrede følelser også i mit speciale. Dette giver derfor et anderledes billede af, hvilke vanskeligheder transnationale par står overfor, end hvis jeg havde fået informanter, hvor det hele er gået glat og problemfrit (Aull-Davies 2010, 48).

Alle interviewene på nær et blev foretaget i informanternes enten midlertidige eller mere permanente hjem. Dels fordi nogle informanter stadig havde sin ansøgning under behandling og derfor ikke kunne forlade det EU-land, hvor de opholdt sig, dels fordi jeg ikke ønskede at mine informanter skulle betale omkostningerne for evt. rejse til og fra den by, jeg boede i. Til sidst vurderede jeg at, dét at interviewet fandt sted i eget hjem ville skabe en tryk stemning. Interviewene blev udført på dansk, engelsk eller spansk, alt efter hvad mine informanter foretrak. Jeg vil i afsnittet om etiske overvejelser komme ind på, hvilke fordele og ulemper disse fortrolige situationer førte med sig.

Jeg vil følgende præsentere de par, der valgte at være mine informanter, samt resten af den indsamlede empiri.

2.3.1 De transnationale informanter

Jeg vil nedenstående introducere de otte transnationale par. For at beskytte parrenes identitet har jeg valgt at give dem alle sammen pseudonymer (Kvale & Brinkmann 2008). Anonymisering af informanterne vil blive nærmere behandlet i afsnittet om etiske overvejelser. Ligeledes vil der i dette kapitel kun være tale om en meget kort præsentation af parrene. I takt med at parrenes synspunkter, i de kommende analyser vil blive introduceret, vil læseren opnå et indgående bekendtskab med dem.

Mette og José var bosat i Madrid, fra september 2011 til februar 2012. De bor stadig i Madrid da interviewet finder sted men glæder sig til at flytte til Danmark. Mette er dansker og har boet i Cuba i tre år, hvor hun mødte José. De blev gift efter at have været sammen i tre måneder og har på interviewtidspunktet har været sammen i 1 ½ år.

Malene og Miguel var bosat i Landskrona fra april 2011 til august 2011. De bor nu i København og har gjort det i 9 måneder. Malene er dansker og var i Honduras som volontør i 2008/2009. Her

blev hun kæreste med Miguel. De blev gift efter to år, og har på interviewtidspunktet været sammen i tre år.

Ida og Carlos var bosat i London fra september 2011 til december 2011. De er nu flyttet til København, men efter otte måneders ventetid har de stadig ikke fået svar fra Udlændingestyrelsen på deres ansøgning. Ida er dansker og var for første gang i Guatemala i 2007 i forbindelse med et halvt års studieophold. Her mødte hun Carlos, og de blev venner. På sit andet besøg i Guatemala begyndte Ida og Carlos at være kærester, og denne gang blev hun i Guatemala i 1½ år. De blev gift efter at have været samme i tre år.

Kim og Noemi har været bosat i Malmø siden oktober 2011. De bor stadig i Malmø i februar 2012, da interviewet blev gennemført. Kim er dansker, og Noemi er fra Bolivia men arbejdede i Peru. De mødtes i Peru i 2010 under Kims studie/volontørophold. De blev gift efter at have været sammen i 1½ år. I modsætning til de andre par taler de engelsk med hinanden.

Niels og Rosa har boet i Malmø i de sidste tre - fire år. Niels er dansker men er født i Venezuela. Rose er venezuelaner. De har kendt hinanden siden de var børn, men har dog ikke set hinanden i lang tid, da Niels har boet i Danmark siden '91. De mødtes igen for seks år siden, da Rosa var i Schweiz for at besøge sin søster og har været sammen lige siden. De blev gift for fire år siden.

Annika og Emmanuel flyttede til Malmø i december 2011 og har været der i syv måneder. Annika er dansker og mødte Emmanuel under Annikas volontør ophold i Bolivia, gennem fælles venner. De har været sammen tre år og blev gift i januar 2012, efter 2 ½ år sammen.

Rikke og Antonio har boet sammen i Malmø i tre uger. Rikke er dansker og mødte Antonio i Ecuador under et volontørophold. Antonio er dog colombianer men har boet i Ecuador de sidste seks år. De har været sammen i omkring tre år og gift i ½ år.

Rasmus og Victoria flyttede til Malmø i januar 2009 og bor der stadig. Victoria er Nicaraguaner, og Rasmus er dansker. Han har boet i Nicaragua som barn, og noget af hans familie bor der stadig. Han har derfor altid haft kontakt til landet. Han mødte Victoria i 2003, men de blev først kærester i 2008, da Rasmus var i praktik i Nicaragua. De blev gift efter et år sammen.

Som I kan se, er der er en vis diversitet i selektionen af transnationale par. De har mødt hinanden under forskellige omstændigheder. Nogle par har kendt hinanden hele livet, imens andre næsten lige har mødt hinanden, da de bliver gift. De har bosat sig i tre forskellige EU-lande og deres ophold er af forskellige længder. Der er derfor visse forskelle i forhold til informanternes kendskab til- og erfaringer i processen omkring at blive familiesammenført. Efter præsentationen af de interviewede par følger nu en præsentation og diskussion om interviewet som antropologisk undersøgelsesmetode.

2.3.2 Den narrative fortælling

'Kan I fortælle mig historien om dengang I mødte hinanden første gang?'

Alle de gennemførte interview begyndte med ovenstående spørgsmål. Mit formål med interviewet var, at få en historisk beskrivelse af en bestemt proces i informanternes liv, hvorfor jeg valgte at starte med et spørgsmål, der kunne udløse en narrativ fortælling (Czarniawska 2010). Jeg valgte derfor at anvende en semistruktureret interviewguide bestående af en liste med åbne spørgsmål og temaer (Bernard 1994, 209). Mine åbne spørgsmål og temaer, foruden det allerede overfor nævnte, drejede sig om både danskerens og latinamerikanerens første besøg og indtryk af hinandens land, latinamerikansk turisme, mistillid og lange perioder fra hinanden. Holdninger til de danske regler om familiesammenføring, EU-opholdet og forskellige årsager til, at parrene vælger eller fravælger Danmark. Interviewene blev udført parvis for at få indsigt i parrenes fælles og uensartede holdninger.

Dette viste sig at være et givtigt udgangspunkt, da det åbnede op for, at mine informanter fortalte historien ud fra deres egne tilgangsvinkler med vægt på de aspekter af historien, som fyldte meget i deres første møde med hinanden. Ligeledes var det et godt afsæt for mig at høre, hvad de lagde vægt på ved deres første møde med hinanden, og det gav mig anledning til at spørge dybere ind til de temaer, som jeg fandt interessante. At jeg selv var blevet familiesammenført gjorde selvfølgelig, at jeg ikke uden videre kunne indtage en plads som *acceptable incompetent* (Hammersley & Atkinson 2007, 88). Ved at fokusere på temaer som eksempelvis deres første møde med hinanden, gav jeg dog mine informanter mulighed for at lægge ud med personlige fortællinger og oplevelser, som jeg i forvejen ikke kendte noget til. På den måde var der som sådan ikke den samme indforståethed mellem os, som eksempelvis med negative oplevelser fra

udlændingekontoret. På trods af at jeg havde en interviewguide, udviklede det sig dog som regel til, at informanterne i høj grad selv styrede interviewet. Jeg lænede mig op ad interviewguiden, når jeg havde brug for det. Mine informanter var dog som regel meget gode til at komme rundt om de emner, der interesserede mig, hvorfor jeg valgte ikke at afbryde dem alene med det formål at følge interviewguiden. Jeg vurderede, at en afbrydelse eventuelt ville kunne afbryde den ellers flydende fortælling (Brinkmann & Tangaard: 2010, 38). Med udgangspunkt i parrenes narrativer gav det semistrukturerede interview således god indsigt i de forskellige pars holdninger og perspektiver omkring deres situation.

Nogle antropologiske forskere, bl.a. Frederik Barth mener, at interviewet vinder frem på bekostning af den ellers traditionelle deltagerobservation (Hastrup 2003, 227). Fredrik Barth (1980, 4) påpeger, at det at spørge mennesker om livet frem for at deltage i det, er et dårligt surrogat for deltagerobservationen: 'For det er først som deltager at du *trenger* å forstå verden på deres måde' (Barth 1980: 5). Uden at afgøre hvorvidt interviewet er bedre eller værre end deltagerobservationen vil jeg påpege, at der findes flere måder at være 'deltagende' på. Ud fra min position som værende i et transnationalt ægteskab har jeg allerede deltaget i de forskellige aktiviteter, der hører med til at blive familiesammenført. Såsom undersøgelse af lovpraksisser, gå fra kontor til kontor både i Danmark og udlandet, oplevet hvordan der stilles spørgsmål til ægtheden af den latinamerikanske ægtefælles gensidige kærlighed. Ligeledes deltager jeg også ved at være aktiv på forums og facebook-sider, der har relevans for familiesammenførte. Jeg er derfor placeret i en situation hvor jeg, ud fra Barths ord, '*har brug for*' at forstå mine informanternes verden. Kvale skriver at:

'Det kvalitative forskningsinterview er et produktionssted for viden. Et interview er i bogstavelig forstand et '*inter view*', en udveksling af synspunkter mellem to personer, der taler sammen om et tema af fælles interesse' (Kvale 2003, 18).

Kvale mener således, at der i samspillet mellem interviewer og den interviewede konstrueres viden om det der undersøges. Han ser interviewets særlige styrke som værende den privilegerede adgang til interviewpersonernes daglige verden (Kvale & Brinkmann 2010, 194). Min adgang til informanterne var dog stærkt betonet af de personlige erfaringer, jeg havde på området. Jeg vil derfor følgende redegøre for og diskutere, hvordan disse personlige erfaringer bidrog til mine interviewundersøgelser.

I de interviews jeg gennemførte, opsporede jeg gentagende gange netværket af erfaringer og oplevelser (Latour 1996). Dette ved at bruge mine egne erfaringer og oplevelser fra både Den Dominikanske Republik, Spanien og Danmark som et redskab til at få mine informanter til at åbne op og fortælle om deres oplevelser. Når jeg fortalte om specifikke situationer, som eksempelvis alle de gange jeg blev advaret af dominikanske venner, der ikke stolede på min kærestes hensigter med vores parforhold, huskede informanterne også lignende oplevelser hos dem selv. På denne måde genskabte jeg netværket af handlinger og åbnede op for informanternes fortællinger (Latour 1996). Disse erfaringer dannes selvfølgelig af, at jeg ligesom dem er familiesammenført med en latinamerikansk statsborger, hvilket skabte en gensidig tillid mellem mig og informanterne. Dette er i tråd med Hammersley og Atkinson (2007), der skriver, at tillid og en god relation er vigtig for at få indsigtfuldt data. Jeg vil følgende redegøre for bearbejdningen af disse data.

2.3.3 Bearbejdning af data

Alle interviews blev optaget på en digital diktafon, så jeg var fri til at koncentrere mig om de emner, vi talte om og interviewets dynamik, uden at blive distraheret af at tage omfattende noter (Kvale & Brinkmann 2009, 201). Jeg valgte at transskribere alle interviews egenhændig, for at få et nærmere kendskab til mit materiale. Derved var jeg i stand til at genkalde de sociale og emotionelle aspekter ved interviewsituationen og var allerede i transskriptionen i gang med en begyndende analyse af det, der blev sagt (Ibid. 202).

Med inspiration fra Gibbs metode om kodning, valgte jeg at lave en datastyret kodning af de samtlige transskriberede interviews. Kodning indebærer, at der knyttes et eller flere nøgleord til et tekstafsnit, med henblik på senere at kunne identificere en udtalelse (Kvale og Brinkmann 2009, 224). Datastyret kodning betyder, at forskeren begynder at udforske sine tekster uden koder, for derefter at udvikle dem ved at læse materiale (Kvale & Brinkmann 2009, 224). Jeg udviklede tematiske koder ud fra de forskellige hændelsesforløb, informanterne gik igennem, de regler og rammer de forholdt sig til, deres mellemmenneskelige relationer, deres strategier og sagsbehandlingsprocesser. I og med at jeg arbejdede mere og mere grundigt med datamaterialet, oplevede jeg, hvordan materialet foldede sig ud, og jeg fik et langt dybere indblik i mit datamateriale end tidligere.

Så det er blevet gjort klart i ovenstående afsnit om interviews, så informanterne mig ikke blot som en antropologisk forsker, men som et jævnbyrdigt menneske der stod foran de samme udfordringer som dem, hvilket leder mig hen til hvilke etiske overvejelser denne gensidige tillid førte med sig.

2.4 Etiske overvejelser

Antropologiske interviews kan være underlagt en vis diffushed, da interviewsamtalerne minder meget om en almindelig samtale om et emne af fælles interesse, skønt den sædvanligvis er mere koncentreret og fokuseret (Hastrup 2003, 234-235). I alle hjem bliver der tilbudt the og kaffe med noget godt til, desuden bliver jeg inviteret til aftensmad hos den ene familie. Som antropolog kan man fristes til at opfordre til, at informanterne ser bort fra ens position som forsker ved at stræbe efter at skabe et lidt uformelt præg på interviewsituationerne. Derefter bliver alt, der er blevet fortalt, transskriberet og analyseret. Dette kan give nogle moralske betænkeligheder og en følelse af, at man fører sine studieobjekter bag lyset. Derfor er det vigtigt for mig, at melde klart ud omkring hensigterne med interviewet med det samme (Eriksen 2007, 33).

At tage kontakt til potentielle informanter og udføre en interview-undersøgelse forpligter mig som forsker at tage stilling til en række etiske spørgsmål i forhold til interviewets mål og midler. I forbindelse med at jeg *'udforsker menneskers private liv og lægger beviser offentligt frem'* (Kvale & Brinkmann 2008, 80), opstår der uundgåeligt en række etiske problemstillinger i interviewforskningen. Traditionelt lægges der vægt på fire etiske retningslinjer - informeret samtykke, fortrolighed, konsekvenser og forskerens rolle - som jeg nedenfor vil diskutere i forhold til de anvendte metoder (Ibid. 2008, 443).

2.4.1 Informeret samtykke

Informeret samtykke betyder, at informanterne informeres om formålet med undersøgelsen og mulig risiko ved at deltage, så jeg som forsker kan sikre mig, at de deltager frivilligt (Kvale 2009). Da jeg tog kontakt til informanterne forklarede jeg med det samme, hvad mit projekt gik ud på. Jeg spurgte, hvorvidt de ville medvirke til et interview omkring deres oplevelser af og erfaringer med at møde kærligheden udenfor Europa og derefter bringe denne partner med hjem til Danmark, hvilket jeg senere hen ville bruge som data til mit speciale. Derved havde de mulighed for at sige nej, hvis de ikke var interesseret i at medvirke i projektet, og jeg havde på forhånd sikret

mig informeret samtykke, inden jeg trådte ind i deres hjem. Jeg undgik således en mulig akavethed og et eventuelt unødigt pres på informanterne, som hvis jeg først havde givet dem mulighed for at fravælge at medvirke, når jeg allerede stod i deres hjem.

2.4.2 Fortrolighed

Interviewsituationerne forekom som regel meget uformelle, hvilket nogle gange kunne skabe potentiel forvirring over min tilstedeværelse som forsker. Informanterne fortalte meget åbent og ærligt om de daglige følelsesmæssige udfordringer, som om jeg var en tæt ven, de trygt kunne dele deres livshistorie med. Jeg fangede ligeledes flere gange mig selv i at dele mine egne oplevelser og erfaringer med dem. Dette kan have medvirket til at skabe en vis tryghed mellem os, hvilket har gjort, at de åbent har givet rige beskrivelser om fortrolige detaljer i deres liv. Dette gav mig dog samtidig en fornemmelse af, at min opgave som forsker indimellem kunne fremstå sløret for informanterne (Kvale & Brinkmann 2008, 443). Jeg gav dem derfor mulighed for at kontakte mig efter interviewet, i fald de efterfølgende følte, at de havde været for åbne omkring personlige omstændigheder i deres liv. Jeg oplevede dog ikke, at nogen brugte denne mulighed.

2.4.3 Konsekvenser

For at sikre informanternes anonymitet har jeg givet alle mine informanter dæknavne. Jeg anonymiserer dog ikke, hvilke latinamerikanske lande partnerne kommer fra, da forskellige specifikke narrativer hænger tæt sammen med de specifikke lande parrene har opholdt sig i. Jeg anonymiserer heller ikke, hvilke EU-lande informanterne har valgt at bosætte sig, da deres placering i nogle tilfælde får betydning for deres muligheder for og ønsker om at flytte til Danmark. Jeg vurderer ikke, at mine informanter vil blive genkendt af offentligheden af denne grund, om end de nok vil kunne genkende sig selv. Inden interviewet lagde jeg vægt på, at selve interviewet kun ville være tilgængeligt for mig. Men jeg var dog i starten ikke opmærksom på, at jeg muligvis ville offentliggøre specialet på statsbiblioteket og på foreningen Ægteskab uden grænsers hjemmeside. Derfor fik mine informanter i første omgang at vide, at specialet kun ville være tilgængeligt for mig, min vejleder og censor. Jeg tog kontakt til disse informanter senere i forløbet og gav dem mulighed for at trække interviewet eller evt. udsagn tilbage, hvilket de heldigvis ikke ønskede.

2.4.4 Forskerens rolle

John Schostak udtrykker, at forskeren ikke kan være rent objektiv, da forskerens baggrund, erfaring, værdier og synspunkter påvirker forskeren. Han påpeger vigtigheden af forskerens bevidsthed om sine egne holdninger og positioner (Schostak 2006, 2). Set fra denne synsvinkel er subjektivitet ikke alene ganske almindelig men er nødvendigvis heller ikke et problem i videnskabelig forskning, da det kan blive et godt værktøj for forskeren. Forskerens bør dog altid være bevidst om sin egen position for, at det emne der udforskes fremstår så tydeligt som muligt (Ibid.). Da jeg var meget bevidst om risikoen ved, at jeg ville kunne genfinde min egen livshistorie i mine informanternes fortællinger, har jeg gjort meget ud af at følge Schostaks anbefaling og har igennem hele specialeprocessen arbejdet med min egen position.

Jeg har flere gange i dette kapitel pointeret, at min rolle i felten som forsker mange gange kom til at glide ind over min position som ægtefællesammenført. Som tidligere nævnt gav denne rolle helt klart fortrin i forbindelse med adgang og kendskab til felten. Disse fortrin kan dog siges at fungere som et tveægget sværd, der på den ene side bidrager positivt men på den anden side har en negativ indvirkning på dataindsamlingen. Som dansk statsborger uden mulighed for at bo sammen med min ægtefælle i Danmark kan jeg i særdeleshed relatere mig til mine informanternes situation, ligesom de kan relatere sig til mig som person. Ofte oplever jeg en gensidig interesse fra informanternes side omkring min og min mands situation og vores erfaringer med at søge familiesammenføring, ligeledes som der bliver udvekslet gode råd og opmuntrende ord mellem mig og informanterne. Denne gensidige tillid sætter dog også min faglighed på prøve. Rent praktisk kan det skabe forhindringer i form af at få fat på specifikke beskrivelser af diverse hverdagssituationer. Dette fordi jeg ofte implicit ved, eller mener at vide, hvad mine informanter fortæller om, fordi jeg selv har oplevet noget lignende. Interviewet har i disse sammenhænge nogle fællestræk med en terapeutisk samtale, grundet det emotionelle samspil og min evne til at være en empatisk og accepterende samtalepartner. Hvorvidt interviewet tager form som en terapeutisk samtale eller et forskningsinterview kan i begge tilfælde føre frem til en øget forståelse af problemstillingen. Men den store forskel ligger dog i, at min interesse ikke ligger i at nå frem til en personlig forandring, afklaring eller lindring af personlige problemer, men i at producere viden om forskellige problemstillinger, der vedrører det transnationale parforhold (Kvale & Brinkmann 2008, 60).

Selvom det for en forsker er umuligt at være helt neutral, lige meget hvad der studeres, er bevidsthed om ens for-forståelser en betydningsfuld del af at undgå, at empirien kun viser ens egne forhåndsopfattelser (Hammersley 1996, 129). I kraft af mine for-forståelser befinder jeg mig hele tiden i en kamp for ikke at overidentificere mig med mine interviewpersoner, for deraf at tabe det kritiske perspektiv og den producerede viden (Kvale & Brinkmann 2009, 88). Mit kritiske perspektiv bliver sat på en prøve, da Miguel, der er gift med Malene fortæller:

'Jeg havde aldrig tænkt mig at komme til Europa. Jeg ønskede at migrere til USA og har også forsøgt at krydse grænsen en gang før, men de fangede mig i migrationskontrollen.'

I modsætning til de fleste andre informanter, erkendte Miguel sin drøm om at migrere fra hjemlandet. Min første tanke i det øjeblik han fortalte om sine migrationsønsker var '*Åh nej! Vil han nu også fortælle mig, at han giftede sig for at komme ud af landet*'. Som en der har indgået ægteskab med en fra et fattig land, har jeg ikke lyst til at få bekræftet, at Miguel har indgået ægteskab med en dansker for at kunne emigrere fra Latinamerika. Denne stærke tilknytning jeg har til mine informanter og fristelsen til at se bort fra visse ubehagelige udfald og lægge vægt på andre vil få betydning for udarbejdelsen af en faglig ansvarlig undersøgelse (Ibid. 2009, 93). Som forsker er jeg dog nødt til at kunne trække mig tilbage og objektivere det, der bliver sagt (Emerson, Fretz & Shaw 1995, 4). For at undgå at analysen ville blive en gentagelse af mine egne og mine informanters forudfattede meninger, holdninger og ønsker, har jeg derfor gjort meget ud af at sparre med min vejleder og mine medstuderende for at opretholde et skel mellem professionel distance og personligt venskab (Kvale & Brinkmann 2009, 94).

Efter interviewet med Miguel og Malene var jeg dog ikke i tvivl om ægtheden af hans kærlighed til sin danske kone. Hans fortællinger fik mig alligevel til at overveje hvilken betydning mange latinamerikaneres ønske om migration har for det transnationale parforhold og endvidere, hvilken indflydelse personlige forestillinger og drømme har på, hvilke personer vi (tilfældigvis) forelsker os i. Denne overvejelse brød endvidere med mine tidligere lidt naive forestillinger om '*den ægte*' kærlighed og '*det ægte*' ægteskab.

2.5 Autoetnografi

Feltarbejdet har, som tidligere beskrevet, oprindelse i et studieophold i Santo Domingo, i den Dominikanske Republik, hvor jeg har mødt min nuværende ægtefælle. Hvad der begynder som et latinsk eventyr, udvikler sig til forelskelse og kæresteri. Dette udløser videre et turistvisum til Europa, der leder til forlovelse, ægteskab, familiesammenføring i Spanien og til sidst en dansk opholdstilladelse. Denne proces er fra start til slut, i udpræget grad blevet overvåget af den danske stat, samt familie, venner og bekendte både her i Danmark og i Den Dominikanske Republik. Vores forhold til hinanden er blevet vel modtaget i langt de fleste kredse. Vi står dog overfor den kendsgerning, at den økonomiske situation i (Nord)Europa, i forhold til værdien af den dominikanske pesos - kombineret med en massiv turisme på øen - har skabt et markedsudbud af dominikanere, der opsøger muligheder for at være sammen med vestlige turister, hvilket i sidste ende, måske kan skaffe dem en opholdstilladelse i den rige vestlige verden. Mange dominikanere vælger at udnytte markedsforholdene ved at stå til rådighed for de turister, der hver dag ankommer til øen fra så godt som hele verden. Mange af hvilke er på udkig efter romantiske eller seksuelle relationer. Disse kaldes populært *sex-*, eller *kærlighedsturister* (Cabezas 2009; Frohlick 2007). Der er således her en efterspørgsel, der svarer til et udbud. I dette afsnit vil jeg vise, på hvilken måde dette kan gøre turisten til subjekt for både ønsket om og metoden for at nå migrationsdrømmen, hvilket jeg har fået lov til at mærke over flere omgange.

'På en af vores almindelige gåture ned ad *El Conde*¹¹, oplever jeg og min ægtefælle, der på dette tidspunkt var min kæreste, en gruppe mænd råbe ad os '*pa' manga mi visa!*' (Jeg arbejder for et visum) (Uddrag fra egen dagbog)'

Dette var et meget almindelig scenarie for os, og flere af mine informanter fortalte ligeledes lignende historier fra deres ophold i Latinamerika. Jeg var ligesom flere af mine informanter meget klar over muligheden for, at ens latinamerikanske partners interesse i parforholdet var rent økonomisk. Ikke desto mindre fangede jeg gentagende gange mig selv i at observere, andre transnationale par på gaden hånd i hånd og tænke - '*Nej! Endnu én der faldt i fælden*'.

Mine tanker refererede her til de mange historier, jeg havde fået fortalt, om de mange dominikanere der opsøger vestlige turister, i håb om at et romantisk forhold med disse eventuelt

¹¹ Gågaden der går ned igennem Zona Colonial, Santo Domingos ældste bydel, der også daglig tiltrækker mange turister

kan lede til et ægteskab, hvilket bliver deres mulighed for at komme væk fra øen. At jeg opholdt mig i den Dominikanske Republik i en længere periode som studerende, frem for at være en turist på kortvarigt ophold, var ikke altid nok til at overbevise mig om, at jeg ikke også var en af de mange der *'var faldet i fælden'*. På den anden side, blev jeg gentagende gange (når jeg gik alene) opsøgt af *tigueres* på gaden der spurgte, om jeg ikke var interesseret i lidt *amor dominicano* (dominikansk kærlighed). I begge tilfælde følte jeg stort ubehag ved at blive identificeret som enten en sexturist eller bare den naive udlænding, der er et nemt offer for den caribiske charme. Jeg ønskede ikke, at blive betragtet som involveret i *'den slags'* forhold, som antropologen Stephan Palmié beskriver, som værende fundamentale for en slags *'kødelige modernitet'*, der er indarbejdet i flere af de caribiske samfund (Palmié; Portiere 2007, 5). Situationen placerer mig i en konflikt mellem min identitet som antropologisk forsker og de formodninger, der tilskydes min identitet og hensigter som turist og udlænding. Barth beskriver dette som krydspres, da der her er to forskellige sociale forventninger, der gør krav på min loyalitet (Eriksen, 1998, 65). Ubahaget ved at blive klassificeret i samme boks som enten en *sex-*, eller *kærlighedsturist* resulterede i, at jeg fandt tankestrategier, hvorpå jeg kunne gøre forskel på os og nogle af de andre par, jeg observerede på gaden. Typisk par, der på nogle påfaldende punkter, var meget forskellige fra os, såsom en tydelig aldersforskel, at den udenlandske partner ikke snakkede spansk, eller at jeg personligt, i virkeligheden ikke syntes, at de rent udseendemæssigt befandt sig på samme niveau.

Det er således helt klart at, mine egne personlige følelser har haft betydning for min empiriske indsamling. At jeg selv er gift med en latinamerikaner, giver mig en helt særlig mulighed, hvorpå jeg kan kombinere personlige erfaringer med det empiriske materiale. For at kunne arbejde konstruktivt med min empiri, er det dog nødvendigt, at jeg er i stand til at lægge et køligere forskerblik på mit empiriske materiale

Antropologen Charlotte Baarts argumenterer, at: *'Når alt kommer til alt, er subjektivitet den eneste måde hvorpå vi kan opnå viden om de fænomener vi studerer'* (Baarts i Tangaard & Brinkmann 2010, 153). Kritikken mod validiteten af autoetnografi retter sig umiddelbart mod de ekstremt auto-orienterede studier. Den bygger på det argument, at selvudforskning alene interesserer etnografen selv og de mennesker, der kender og elsker denne, men ikke andre og kan i ekstreme tilfælde minde mere om terapi frem for samfundsvidenskab (Ibid. 155-156). Mine

intentioner med at beskæftige mig med autoetnografi har dog aldrig været at skrive en 'selvantropologi'. Derimod er mine personlige erfaringer årsagen til, at jeg valgte at skrive om transnationale parforhold. Disse personlige erfaringer er særdeles vigtige i forhold til min tilgang til at undersøge problemstillingen. Jeg bruger den personlige referenceramme reflektivt til at undersøge, hvorledes navigation af et kærlighedsforhold mellem økonomiske interesser, mistillid og statsborgerrettigheder får betydning for transnationale pars hverdagsliv.

2.5.1 At være brud i egen felt

At jeg under mit feltarbejde valgte at gifte mig med en latinamerikansk statsborger betød selvfølgelig, at jeg ind imellem befandt mig viklet ind i et væv af både personlige og professionelle konflikter, hvilket mange gange gjorde det svært at skabe distance mellem mit feltarbejde og mit personlige liv. Min egen forelskelse og familieliv, i kombination med det kritiske blik jeg havde på mine informanter, stillede store krav til min formåen til at specificere min antropologiske interesse i transnationale parforhold. Selvom antropologen som en del af sin metode bliver en del af den felt, hun studerer (Hastrup 2007) følte jeg, at det var yderst vigtigt for både mig og min ægtefælle at separere felt og familie. Jeg gjorde derfor mit bedste for, at vores personlige liv ikke blev et centralt tema i mit speciale. Det valgte jeg både for at kunne lægge et kritisk blik på min empiri og for at kunne producere et produkt af høj faglighed. Derudover ønskede jeg, at beskytte mig selv og min mand fra antropologiske analyser og diskussioner ved at holde en nogenlunde professionel distance til mit projekt (Fernandez 2010). På trods af disse forholdsregler har det undervejs været en meget udfordrende opgave at adskille familielivet fra specialet. Jeg blev nødt til at konfrontere mange personlige følelser og tvivlsspørgsmål undervejs, forårsaget af min personlige involvering i feltens problemstillinger (Okely 2006).

2.5.2 Adgang og positioner

Det er et faktum, at forskerens identitet og livserfaring altid har betydning for udfaldet af dennes undersøgelse (Okely 2007, 104). Ligeledes er subjektivitet den pris, antropologen må betale for objektiv viden (Hastrup 2003; Tangaard & Brinkmann 2012, 71). Som nævnt, så har de fælles erfaringer, jeg havde med mine informanter, indflydelse på min adgang til felten. Disse erfaringer har også påvirket dataindsamlingen og databearbejdningen eksempelvis igennem repræsentationen af informanter, forskningsprocedurer og valg af analytiske vinkler. Heri ligger

også, at min subjektive holdning til den danske stats procedure vedrørende familiesammenføringer har forankring i mine egne erfaringer.

Som jeg har gjort klart, fik min personlige involvering i det emne, jeg valgte at studere, stor betydning for den adgang, jeg havde til mine informanter. Som dansk statsborger uden mulighed for at kunne bo sammen med min ægtefælle i mit eget land har jeg i særdeleshed kunnet relatere til mine danske informanters situation, ligesom de har kunnet relatere sig til mig. Dette skabte klart en gensidig tillid mellem os, siden jeg ligesom dem repræsenterer en gruppe danskere, der i en særlig grad er påvirket af nogle lovbestede forhold. Jeg repræsenterer præcis de omstændigheder, som jeg ønsker at diskutere med dem. En potentiel ulempe ved eksempelvis interviewsituationerne er, at fordi jeg havde været igennem mange af de samme oplevelser, som informanterne fortalte om, forventede de, at jeg havde dybt indblik i forskellige detaljer, som de måske derfor vælger at udelade. Jeg forsøgte derfor at være ekstra opmærksom på denne indbyrdes forståelse, vi nogle gange havde. Dette ved at forsøge at forestille mig selv i en mere neutral position for at få dem til at uddybe specifikke beskrivelse af diverse hverdagsituationer i stedet for at nikke genkendende til situationerne. Derudover var deres historier og erfaringer med retssystemet i høj grad relevante for mit private liv. De kunne placere sig i min situation og vejlede mig i det ene og det andet spørgsmål, jeg måtte have om sagsbehandling. Ligeledes kunne jeg med min viden og erfaring hjælpe dem med eventuelle spørgsmål og vanskeligheder, de havde (Baarts 2010). Disse samtaler blev dog meget givtige i forhold til empiriindsamling, da de nogle gange drejede sig ind på fortællinger fra vinkler, jeg ikke selv havde overvejet.

Den fælles erfaring jeg har med mine informanter, har indflydelse på den position jeg påtager mig i min forskning. Min position hænger sammen med, hvilke sociale sammenhænge jeg befinder mig i. Eksempelvis er jeg, for mine informanter, en forsker, eller en dansker i et transnationalt ægteskab. For udlændingestyrelsen er jeg en klient, og for dominikanere er jeg en potentiel rig turist. Min position som turist afviger meget fra, hvordan min position som klient eller forsker udtager sig, da der ligger nogle andre forventninger til, hvad en turist skal gøre, og hvordan en forsker interagerer med sine informanter (Eriksen 1998: 60). Disse positioner er videre defineret igennem gensidighed, hvilket betyder, at min position som turist i Santo Domingo kun giver mening for, hvordan dominikanere forventer, at jeg opfører mig som en turist. Når jeg så er

sammen med mine informanter, lægger jeg turistpositionen fra mig og indtager en ny position, der giver mening for mine informanter. Igen når jeg står nede på udlændingestyrelsen, ser de mig hverken som forsker eller turist men som klient (Eriksen 1998, 61). Goffman pointerer, at udførelsen af vores position tager udgangspunkt i to forskellige typer tilstande. Enten distancerer vi os fra den, eller omfavner den. Når vi ikke tror på vores position men foragter den og endog prøver at undslippe den, distancerer vi os fra den. I modsætning hertil når vi omfavner positionen, går vi helt og holdent op i den (Eriksen 1998, 61). Jeg befandt mig skiftevis imellem at både omfavne eller distancere mig fra min position. Fra at nyde den når jeg eksempelvis sad sammen med mine informanter og udvekslede erfaringer over en kop kaffe til rent og skært at afsky den, når jeg følte mig positioneret som en naiv turist og dominikanske '*tigueres*' udgangsbillet.

Selvom jeg lagde vægt på at holde mit eget ægteskab udenfor feltarbejdet, kom min mand til at betyde rigtig meget for mine studier. De oplevelser vi havde med i rygsækken, hvilke hang sammen med forelskelse, flytning til Spanien og senere at skabe et liv sammen i Danmark, var med til at forme de spørgsmål, jeg stillede til mine informanter. Han var med til et par interviews, hvor hans tilstedeværelse især var gavnlig i forhold til at nå ind til andre latinamerikanske mænd, der stod i samme situation, som han engang havde stået i. Han hjalp desuden med små opgaver undervejs, især når jeg stod overfor vanskeligheder i transskriptioner, eller udfordringer med det spanske sprog.

Som det er fremkommet, har den autoetnografiske metode helt klart medført nogle fordele med hensyn til dataindsamlingen. Igennem mine oplevelser i Santo Domingo har jeg erfaret, hvordan negative antagelser om det transnationale parforhold - som alene motiveret ud fra økonomiske interesser - personlig kan mærkes på egen krop. Jeg har mærket ubehaget af, at andre sidestiller mig med sexturister, eller betragter ens latinamerikanske kæreste som alene interesseret i de økonomiske fordele, han kan opnå gennem vores ægteskab. Når jeg har bragt disse følsomme emner på bane, har mine informanter derfor, i særdeleshed kunnet relatere sig til mig og derved været trygge ved at snakke med mig om disse emner. Den autoetnografiske metode har dog også vist sig at medføre en del ulemper. I og med at jeg har så mange personlige følelser på spil, har der hele tiden været en risiko for, at jeg ville blive fristet til at se bort fra visse negative resultater af min undersøgelse og derved tabe det kritiske blik, der er nødvendigt for at lave en fagligt ansvarlig

antropologisk analyse. Ligeledes deler informanterne og jeg personlige - ofte vrede - følelser overfor den danske stat, hvilket i nogle tilfælde betød, at interviewsamtalerne kom til at dreje sig om denne fælles bitterhed. Mit fokus flyttede sig hermed fra den egentlige problemstilling, jeg ønskede at undersøge.

2.6 Afslutning

Jeg har med dette kapitel tydeliggjort, at min undersøgelse tager afsæt i en autoetnografisk referenceramme og i informanternes narrative beretninger som empiriske kilder. Jeg har tydeliggjort, hvordan min position som familiesammenført både har medført fordele og ulemper med sig, med henblik på den adgang jeg havde til feltet og min rolle som forsker. Ligeledes har jeg belyst udfordringer, som den autoetnografiske metode fører med sig, i forhold til mine etiske overvejelser. Endvidere har jeg forklaret, hvordan mine egne erfaringer har kunnet give mig en særlig position som deltager i feltet samtidig med, at det har skabt nogle udfordringer i interviewsituationerne.

Kapitel 3 - Kontekst

'These encounters attract attention because they are highly public and involve participants from different racial and class backgrounds' (Cabezas 2004, 991).

Citatet belyser hvorfor, det transnationale ægteskab mellem danskere og latinamerikanere er kommet i både det politiske og offentlige lys. Den ulige race og klasse, spiller en central rolle for det blik der kastes på disse transnationale ægteskaber. Både offentligheden og politikere skelner imellem ægteskaber som menes være indgået på baggrund af 'ægte' kærlighed, og de ægteskaber der indgås på baggrund af andre interesser, såsom slægtskab, penge eller opholdstilladelse. Det er især med fokus på parrenes ulige socioøkonomiske baggrunde, at jeg har undersøgt, hvilken betydning vestlige idealer om kærlighed sammenflettet med økonomiske faktorer, har for det transnationale ægteskab.

For at skabe denne forståelse vil jeg først give en historisk redegørelse af ægteskabet, herunder belyser jeg nogle almene opfattelser af det transnationale ægteskab. Dernæst vil jeg se på nogle fælles historiske og økonomiske udviklinger i det Latinamerikanske kontinent. Som det tredje vil jeg redegøre for den historiske og økonomiske udvikling af den danske velfærdstat. Og til sidst forklarer jeg hvad EU-retten indebærer.

3.1 Ægteskabets historie

Ægteskabet, som vi kender det i vesten, baseres i dag på et pars individuelle behov og ønsker, men sådan har det dog ikke altid været. Ægteskabet foregik som en økonomisk og politisk udveksling, og handlede ligeså meget om at få en god svigerfamilie og god arbejdskraft i familien, som det handlede om, at finde en livsledsager og at reproducere familien (Coontz 2005, 6). Med tiden er ægteskabet gradvist blevet løsrevet fra slægtskaber, og alliancer og tanken om kærlighed som basis for ægteskabet har efterhånden vundet frem (Ibid.). I dag betragtes ægteskabet som værende en frivillig afgørelse for de enkelte individer.

Med regeringens initiativer på familiesammenføringsområdet, vil jeg dog påpege, at danske transnationale ægteskaber stadig betragtes som værende et politisk og økonomisk projekt. Hvor

det dog førhen var familien, der stod for dette projekt, har den danske stat i dag overtaget denne opgave.

Spørgsmålet hvem vi bør gifte os med, og ligeledes hvor vi skal bo er således ikke et nyt antropologisk fænomen men tager afsæt i en ældgammel diskussion, der op igennem tiderne har taget forskellige former (Hylland & Eriksen 2007, 137). I 1960'erne var det eksempelvis ægteskabet mellem sorte og hvide, der vakte stor tumult. I de senere år har det især været diskussioner om det homoseksuelle ægteskab, tvangsægteskabet og det arrangerede ægteskab m.fl., der har fyldt den offentlige og politiske debat. I de sidste par år har diskussionen om det transnationale ægteskab mellem borgere fra den vestlige verden og 3. verden, for alvor ligeledes vundet frem.

3.1.1 'What's love got to do with it...?'

Ægteskabets tidligere økonomiske og politiske funktion leder mine tanker hen på Tina Turners store rockhit fra 80'erne, der lige så godt kunne være brudeparrets kendingsmelodi i 1200 tallet. Der synes dog at være en tendens til, at ægteskabet i gamle dage tilbagevendende afbildes som baseret på kærlighedsforhold mellem to mennesker. En lang række kærlighedseventyr om eksempelvis Cleopatra og Mark Anthony beretter om en altomfavnende og udødelig kærlighed. Ligeledes skildrer mange af de traditionelle danske salmer, der bliver sunget under kirkevielsen en bedårende brud, romantiske følelser, og hvor 'yndigt det er at følges ad'. Selvom folk også blev forelskede før i tiden, så havde kærlighed ikke nødvendigvis noget med ægteskabet at gøre og det 'at følges ad' associeres ikke nødvendigvis med 'at følges' på kærlighedsstien. Ægteskabet var derimod baseret på en strategisk overvejelse, der skulle sikre slægtens overlevelse. Ligeledes handlede historien om Cleopatra og Mark Anthony i realiteten ikke så meget om romantik og lidenskab, som om politiske intriger (Ogg Fisher 1971). Disse historier ligger dog meget tæt opad den forestilling, som vi i dag forbinder med den ægte kærlighed, hvilken ofte associeres med flammende kærlighed og romantiske følelser.

Tanken om kærligheden som fundament for ægteskabet og ideen om, at unge mennesker selv skulle have frihed til at vælge sin egen partner - baseret på kærlighed - er dog relativt ny.

I starten af 1500 tallet og op igennem 1600 tallet gennemgik Europa nogle økonomiske, politiske og sociale ændringer der bl.a. medførte øget folketal og en nødvendig effektivisering af landbrug

og fødevareproduktion. Disse ændringer medførte, at synet på mennesket og derved ægteskabet gradvis ændredes (Coontz 2005, 6). En ny tro på mennesket, som værende i stand til at forme sin egen fremtid gav den europæiske udvikling et nyt ansigt. Således fik folket gradvist mere politisk og økonomisk indflydelse og ansvar (Koefoed 2008). Individet blev derfor mere økonomisk uafhængigt af familien end tidligere, hvilket også fik sin indflydelse på ægteskabet, da muligheden for at vælge sin egen partner blev større. Unge mennesker blev nu ligefrem opfordret til at vælge deres partner på baggrund af egen personlig tiltrækning og undgå udenforståendes indblanding i deres liv (Coontz 2005, 6).

3.1.1 'Kald det kærlighed...'

Der gik dog lang tid før tanken om kærlighedsægteskabet virkelig tog til. Sidst i 1700-tallet og op igennem 1800-tallet, begyndte økonomiske og politiske institutioner langsomt at overtage nogle af ægteskabets funktioner igennem skole og sundhedsvæsenet (Koefoed 2008). Samtidig begyndte idealet om det kærlighedsbaserede ægteskab og individets frie valg af ægtefælle i virkeligheden at blomstre i Danmark, resten af Vesteuropa samt Nordamerika. Ægteskabsidealet var baseret på tanken om den mandlige brødvinder og den kvindelige husmor, formålet var personlig tilfredsstillelse og livslang intimitet (Coontz 2005, 7).

Med de nye idealer om kærlighed og intimitet som basis for ægteskabet, blev ægteskabet med tiden adskilt fra dets rent politiske og økonomiske funktion (Fernandez 2012, 3). Urbanisering, kapitalisme og industrialisering indebar kvindernes indtog på arbejdsmarkedet, hvilket blandt andet medførte, at par ventede længere tid end tidligere med at få børn. Kernefamilien var derfor heller ikke så afhængig af den øvrige familie som tidligere (Hirsch 2007, 99). I realiteten viste det sig dog at være svært for en familie i den senere del af 1900 tallet at overleve på kun én indkomst. På trods af ægteskabsidealere om ægte kærlighed og den mandlige brødvinder kunne valget af ægtefælle dog ikke fuldstændigt løsrives fra de økonomiske og praktiske overvejelser.

Med udviklingen af velfærdsstaten har den danske stat i dag overtaget mange af familiens økonomiske og sociale funktioner (Sørhaug 1996, 130). Ægtefæller er derfor mindre økonomisk afhængige af hinanden og den øvrige familie end tidligere. Idealet om det kærlighedsbaserede ægteskab, som frit for økonomiske funktioner, har derfor mulighed til at blomstre, som aldrig før. I den vestlige verden ses ægteskabet og valget af ægtefælle derfor ikke længere som et kollektivt

anliggende. Frihed til at vælge sin egen ægtefælle, på baggrund af kærlighedsforhold, er velfærdsstatens ideal for et ægte og moralsk ægteskab. Dette er dog ikke ensbetydende med, at velfærdsstaten ikke involverer sig i sine borgeres valg af ægtefælle. På trods af at unge er frie til at vælge sin egen ægtefælle, anerkender velfærdsstaten ikke ægteskab med hvem som helst. Ligesom de ældre generationer tidligere ønskede indflydelse over de yngre generationers valg af partner, er den danske velfærdsstat i dag også interesseret i sine borgeres valg af ægtefælle. (Hylland & Eriksen 2007).

3.2 Det mistænkelige transnationale ægteskab

'Lige børn leger bedst', derfor gifter de fleste danskere sig også indenfor de danske nationale grænser, og de allerfleste gifter sig ligeledes med en, indenfor samme stand. Det være sig, økonomisk, socialt, religiøst etc. (Coontz 2005). Antropologen Pia Lund-Poulsen (2012) fremfører dog i sin bog *'På tværs og på trods'*, der omhandler interkulturelle ægteskaber, at der er sket en øget forekomst af transnationale ægteskaber mellem danskere og udlændinge de sidste par år. Hun påpeger, at i og med at verden bliver mere globaliseret, og flere og flere danskere tager til udlandet for at arbejde, studere eller på ferieophold møder de mennesker fra forskellige andre lande. Nogle bliver forelskede, og engang imellem bliver de også gift. Transnationale ægteskaber kan derfor ses som en følge af (rige) menneskers frie bevægelse mellem de forskellige lande.

Den globale turisme er således medvirkende til at mennesker fra den rige og den fattige verden mødes. Dette møde er bl.a med til at påvirke fattige menneskers ønsker og fantasier om den rige vestlige verden. I stedet for at acceptere deres liv som det er, begynder folk at forestille sig de muligheder, der ligger i andre dele af verden og de muligheder, denne verden kan tilbyde (Beck-Gernsheim 2011). Ved gentagende gange at observere, hvordan turister kan bruge uger på at slappe af, uden at arbejde og bruge en masse penge, skabes håb og drømme om hvordan de ved at migrere til rigere dele af verden kan skabe sig et bedre liv (Lash & Urry 2007).

For mange er det dog svært at realisere sine migrationsdrømme, idet flere og flere af de rigere lande lukker dørene for migranter fra de fattige lande. Da en af de sidste åbne døre for at få adgang til *'Fort Europa'* går igennem ægteskabet, vælger mange derfor at bruge denne mulighed for at forfølge sine drømme om et bedre liv (Bledsoe & Sow 2008, 3).

Drømmen om et bedre liv i den fattigere del af verden har derfor skabt en stor markedsefterspørgsel, efter ægtefæller fra de vestlige lande, og der er ingen tvivl om, at mange af disse transnational ægteskaber er motiverede af økonomiske interesser frem for kærlige følelser. Motiverne for transnationale ægteskaber kan således ofte findes i social og økonomisk ulighed og ønsket om opadgående social mobilitet¹² hvilket har medvirket til, at mange generelt betvivler de moralske og ærlige hensigter i denne type transnationale ægteskaber. Sådan et ægteskab kaldes også for et fornuftsægteskab, som den danske stat kan sidestille med et proforma ægteskab, hvilket derfor ikke giver et gyldigt opholdsgrundlag i Danmark (Ny i Danmark 2012).

Ægteskabet betragtes således igennem et enten/eller perspektiv, hvor ægteskabet indgås *enten* af kærlighed, *eller* af økonomiske interesser. Kærlighed og økonomi kan således ikke begge indgå i ægteskabet. Om end denne holdning for det meste er baseret på fordomme og kan synes unuanceret, så afspejler det en almenkendt holdning, der gælder for rigtig mange. Årsagerne til at visse transnationale ægteskaber, betragtes som mistænkeligt kan således findes i de involveredes landes nationaløkonomi. Derfor vil jeg følgende redegøre for den økonomiske situation på det latinamerikanske kontinent.

3.3 Latin Amerikas økonomiske historie

I flere af de latinamerikanske lande er nationaløkonomien dels eller totalt baseret på turismeindustrien. Jeg vil følgende redegøre kort for nogle få fællestræk i den latinamerikanske økonomiske historie, der har været medvirkende til emigrationstendenser på kontinentet. Derefter belyser jeg udviklingen af turismeindustrien, da denne har indflydelse på de udfordringer, de transnationale par møder.

Når jeg følgende skriver Latinamerika, mener jeg hovedsagelig de spansktalende Latin- og centralamerikanske lande, hvor turismen indgår som den vigtigste, eller en af de vigtigste indkomstkilder i landet og derfor spiller en afgørende rolle for landets udviklingsstrategi. Ud fra denne definition hører de sydlige lande, såsom Argentina, Chile og Uruguay og de nordlige lande

¹² Opadgående social mobilitet betegner en bevægelse fra en (lav) position med begrænsede økonomiske og sociale muligheder, op imod en højere position, der kan tilbyde og bedre økonomiske og sociale muligheder (Beck-Gernsheim 2011, Palrivala og Uberoi 2008).

som Mexico og Panama ikke hjemme¹³. De portugisisk, engelsk og fransktalende lande deler ligeledes dele af kontinentets historie, men i kraft af at mine informanter alle sammen kommer fra de, i dag, spansk-latinamerikanske lande, har jeg konsekvent valgt at udelade de resterende lande fra denne kontekst.

Et afgørende fælles træk for de latinamerikanske lande er USA's store økonomiske interesse og politiske indflydelse på kontinentet. I 1904 påkaldte USA sig retten til at intervenere som 'politimagt', hvis man skønnede, at nationale regeringer i Latinamerika ikke var i stand til at holde orden inden for egne grænser, eller ikke indfrie deres økonomiske forpligtelser (Marichal 1989). Disse interventioner skulle sikre, at landene tilbagebetalte deres lån og respekterede udenlandske investeringer. Dette gav udslag i en kraftig indblanding i interne forhold i de latinamerikanske lande. Til tider i form af militær intervention eller støtte til militærregimer når USA's interesser har været truede. (Marichal 1989).

Den koloniale arv samt USA's interesser og følsomhed over for især socialistisk farvede regeringer er forklaringer på en endeløs række af borgerkrige, militærkup, korrupte diktaturer og tunge gældsposter i den nyere latinamerikanske historie. Dette er også årsagen til, at betegnelsen bananrepublik¹⁴ er blevet set som indbegrebet af Latinamerika (Marichal 1989). Tilsammen har dette også påvirket den overordnede levestandard på kontinentet. Økonomisk ustabilitet og den høje forekomst af korruption har skabt en tendens til, at latinamerikanere op igennem tiden har søgt og stadig søger bedre levevilkår især ved at migrere (Padilla 2007; Babb 2010).

3.3.1 Migration

Migration mellem de latinamerikanske lande har været almindeligt forekommende gennem historien, og i kraft af den sammenfaldende økonomiske og politiske historie ligner migrationsmønstrene i landene meget hinanden (Cabezas 2009). Migration til USA og Europa er desuden også meget almindelig forekommende, hvorpå mange placerer sine håb og drømme om et bedre liv. Under mit feltarbejde i Santo Domingo kommenterede en af mine informanter, '*vi vokser op med hele tiden at få fortalt, at vi skal migrere til USA*'. Han henviste til, hvordan de ældre

¹³ Der er stor økonomisk ulighed blandt befolkningen i disse lande, hvilket også betyder at den lokale befolkning migrerer nordpå (til USA) og over Atlanterhavet. Turismen fungerer i en grad som indkomstkilde i disse lande. Dog baseres deres udviklingsstrategier i højere grad på olie -og eksportindustrien (OECD 2012).

¹⁴ Bananrepublik er et slangudtryk for et økonomisk ustabil udviklingsland, der har en høj forekomst af korruption, ofte sammenfaldende med, at landet ledes af militæret

generationer bestandigt opfordrer unge til at migrere, både for få bedre levevilkår end de havde haft, og håber endvidere at de enten kan medbringe familiemedlemmer eller kunne støtte dem økonomisk, når de er kommet til USA (Cabezas 2009).

3.3.2 Udviklingen af turismeindustrien

Som nævnt ovenfor så er turismen en stor del af mange latinamerikanske landes udviklingsstrategi. Udviklingen af den massive turismeindustri tog for alvor fat i Latinamerika i 1980'erne. Dette skete dels som en følge af de neoliberale forandringer, der blev implementeret i en række latinamerikanske lande efter den anden internationale oliekrise, der ramte verdensøkonomien i 1980'erne (Padilla 2007).

Mange latinamerikanske lande havde i forvejen oparbejdet store nationale gældsposter gennem 60'erne og 70'erne. Siden hen har gældsspiralen fortsat, hvor udgifter til renter og afdrag på gæld optog en stadig højere andel af statsbudgettet. Uden tilsvarende indtægter blev resultatet derfor en stadigt stigende udlandsgæld. (Kjersgaard-Nielsen 2012).

Som led i at få vendt den økonomiske krise trådte Verdensbanken, GATT (nu WTO) og IMF (The International Monetary Fund) til med lån, der dog havde visse betingelser, der krævede omstrukturering og privatisering på bl.a. social- og uddannelsesområdet (Padilla 2007). Disse aftaler skulle officielt vende den økonomiske krise men er blevet hårdt kritiseret af NGO'er, FN, samt økonomer for, at de i virkeligheden bidrager til at holde de fattige lande udenfor den vestlige sfære. I stedet holder de dem fast i fattigdom, da bl.a. privatiseringer holdt mange latinamerikanere ude af uddannelsessystemet (Rizvi 2006). Dette fik især store konsekvenser for de små centralamerikanske lande. Kamala Kempadoo beskriver:

'Promoted by the United Nations as a strategy to participate in the global economy since the 1960s, tourism was adopted by Caribbean governments at different times as a way to diversify their economies, to overcome economic crises that threatened to cripple the small nation-states, and to acquire foreign exchange' (Kempadoo 1999a xi Padilla 2007: 49).

De caribiske øer oplevede derfor en voksende afhængighed af turismeindustrien, og strategien hvorpå de Caribiske nationer kunne forbedre deres økonomi, var bundet til turismen (Padilla

2007). Denne tendens gik imidlertid igen i flere af de resterende latinamerikanske lande, der oplevede en øget afhængighed af turismen, som en vigtig indkomstkilde (Babb 2010).

3.3.3 Smukke strande og lækre 'Latinlovers'

Rejseelskaber der sælger rejser til Latin og Central Amerika reklamerer med mere end flybilletter og et sted at opholde sig. De reklamerer med Perus inkarige og indianske kultur, Bolivias storslåede natur og de hjertevarme og smilende mennesker. De fremviser også de cubanske eksotiske strande, varme salsarytmer, det farverige folkefærd, Costa Ricas latinamerikanske charme og smukke befolkning (Alott rejsekatalog 2012). De latinamerikanske lande bliver således udbudt på deres specifikke karakteristika. Hvad enten det er indianerkultur, salsarytmer eller smuk befolkning, så er det fælles for dem alle, at turister der besøger Latinamerika kan købe sig til både kultur, charme og rytmer. For mange inkluderer dette også romantiske eventyr og seksuelle relationer med såkaldte '*latinlovers*'. Denne type turister kaldes populært '*sex-*' eller '*kærlighedsturister*'. Antropologen Amalia Cabezas (2009) pointerer i bogen '*Economies of Desire*', der omhandler betydningen af sex og kærlighed i den caribiske transnationale turisme, at turister kan få skræddersyede oplevelser, alt efter hvad der frister dem mest. '*A new kind of brown sugar is consumed*' (Cabezas 2009, 53). Med det henviser hun til, at hvor det førhen var sukkerplantagerne, der skaffede den største indtægt i henholdsvis Cuba og Den Dominikanske Republik, er det nu turisme og sex der er den største indtægtskilde. I den transnationale turisme er vesterlandske turister ikke mindst forbrugere af det flotte landskab og strandene men også de brune kroppe (Cabezas 2009). Mange af de latinamerikanske informanter nævnte, at de havde været bekymrede for, hvorvidt deres nye danske flamme mon blot var ude efter et '*latinlover*'-eventyr.

3.3.4 Kærlighedsindustrien

Cabezas påpeger, at selvom det caribiske folk på forskellig vis forsøger at udnytte det potentiale, som turismen byder fx gennem at arbejde i turismeindustrien, er mulighederne dog meget beskedne i turismen alene. Et arbejde i turismeindustrien er dog et godt springbræt til videre muligheder, idet at det er en god måde at skabe relationer med og tillid til turisterne. Turisterne giver således adgang til både økonomisk fortjeneste og andre - mere kultiverede oplevelser, end de ville få på egen hånd og ikke mindst kan et venskab eller en romantisk affære med en turist i sidste ende lede til et potentielt ægteskab og en mulighed for at migrere (Cabezas 2004). I de

turismebaserede samfund spiller relationer med turister, hvad enten de er kærlige eller ej, således en betydelig rolle for den enkeltes økonomiske sikkerhed (Zelizer 2005).

I takt med den voksende turismeindustri blomstrer der således en anden slags turisme-relevant industri -en såkaldt seksuel eller kærlighedsindustri - sideløbende i bedste flor. Mange får øjnene op for de sociale og økonomiske muligheder, der ligger i at have romantiske relationer med turister fra de vestlige lande (Padilla 2007, Cabezas 2009). Den internationale turisme, i kombination med den sociale og økonomiske tilstand i flere af de latinamerikanske lande, har skabt en god grobund for det seksuelle marked. Dette seksuelle marked er med til at forme den måde, hvorpå visse turister, lokalbefolkning og også samfund relaterer sig til hinanden.

Dette har fremavlet nye identiteter såsom *Jineteros* (Cuba), *Cazagringas* (Ecuador) og *Sanky Pankies* (Den Dominikanske Republik). En mere velkendt og international betegnelse, der også bruges for disse identiteter er '*Golddiggers*'. Mette der har boet i Cuba i flere år, forklarer:

'I stedet for at kalde dem prostituerede har man fundet en betegnelse, der hedder 'jinetero' [...] Det betyder at man får penge for en ydelse, uden betydning om den er seksuel eller ej. Det er virkelig...: Jeg viser dig, hvor hæveautomaten er, og jeg skal have betaling. ALT HAR EN PRIS! Der er så mange af dem i Cuba. Det kan ikke betale sig at gå på arbejde, fordi... kan du få en dollar om dagen fra en turist, så tjener du nok mere, end hvad du ville tjene ved at arbejde'.

Disse identiteter er ikke direkte sammenfaldende med den almindelige prostitution, som vi sædvanligt kender det, selvom seksuelle relationer måske er en del af identiteten. Det handler mere om en bestemt praksis og karakteristika, der er meget udbredt i områder, hvor der befinder sig mange udenlandske turister. Rikke der gift med Antonio, kender disse typer fra sit ophold i Ecuador og fortæller om et særligt diskotek, der har fået øgenavnet '*Gringalandia*', idet der kommer så mange turister. Dette er steder, hvor muligheden for '*et eventuelt venskab eller romantik byder sig*'. I bogen '*Caribbean Pleasure Industry*' der omhandler mandlige prostitueredes seksuelle relationer med homoseksuelle turister fremstiller antropologen Mark Padilla denne trend: '*... as a means to make ends meet in the context of shrinking options for formal wage work in traditional economic sectors*' (Padilla 2007, 3). I ren prostitution er det dog er nemmere at afgøre, hvad der er til salg og til hvilken pris i modsætning til de økonomiske og seksuelle udvekslinger i forholdet til en Cazagringa eller Jinetero. Her forekommer det lidt mere sløret at

kategorisere, hvad der er til salg, og hvad der ikke er det (Cabezas 2009: 83). De interviewede par var alle bekendt med disse særlige typer, der altid var på udkig efter at charmere en turist. Nogle af de danske informanter udtrykte en klar bekymring for muligheden over, at dette var tilfældet i deres ægteskab. Omend det var noget, der havde fyldt tidligere i forholdet, nævnte nogle, at denne tanke spøjte igen en gang imellem særligt i de svære tider. Hvorimod andre, omend de anerkendte forekomsten af denne taktik blandt de lokale, ikke udtalte sig om en bekymring over, om dette kunne være tilfældet i deres forhold.

Men ligesom alle turister ikke falder i puljen som værende kærlighedsturister, så kan alle lokale latinamerikanere heller ikke kategoriseres som kærlighedsarbejdere. Dog er det uundgåeligt at visse individer bliver fejlagtigt mistænkte for at befinde sig indenfor disse grupper. Flere af parrene indrømmede, at den store udbredelse af disse kærlighedsarbejdere i Latinamerika har været med til, at påvirke deres førstehåndsindtryk af deres ægtefæller.

3.4 Danmark og velfærdsstaten

Danmarks pressede situation i mellemkrigstiden med truende totalitære ideologier i Europa - kommunismen i øst og fascismen i syd - satte gang i ideologien om, at realisere dannelsen af et solidt og solidarisk samfund. Udviklingen af velfærdsstaten i Danmark var økonomisk og socialt, præget af et lighedsideal (Bejder-Kristensen 2012: 1).

Idéen om 'et solidt og solidarisk samfund' bygger på idealer som 'familien Danmark og 'Danmark som det gode samfund' er en del af danskernes fortællinger om dansk solidaritet og nationalt fællesskab, altså forestillinger om Danmark og det danske folk. (Jöhncke 2007, 51).

At betale skat er et bevis på at du er deltagende i og bidragende til at opretholde den danske velfærdsstat. Undersøgelser viser dog at visse etniske grupper samlet modtager højere sociale ydelser, end de skattemæssigt bidrager med, hvilket er en af årsagerne til, at indvandrere og deres familiemedlemmer er kommet under den politiske lup, og i stigende grad er blevet subjekt for en negativ offentlig debat og politiske initiativer (Jöhncke 2007, 52).

3.4.1 En negativ debat vinder frem.

Indvandrere med muslimsk baggrund er den gruppe etniske minoritet, der fylder mest i disse debatter. De kom oprindeligt til Danmark som gæstearbejdere i 1960'erne, men af

socioøkonomiske årsager vendte mange af dem aldrig tilbage til deres hjemlande. Mange blev familiesammenført i Danmark, med sin familie fra hjemlandet. På trods af danskernes tidligere positive indstilling til dem igangsatte dette en negativ reaktion blandt danskerne, der følte, at de var blevet forrådt af gæstearbejdernes løfte om et midlertidigt arbejdsophold i Danmark (Schwartz 1990).

Da Danmark i 1980-90'erne begyndte, at tage imod politiske-og krigsflygtninge fra bl.a. Mellemøsten, Bosnien og Somalia, blev den negative reaktion yderligere forstærket (Olwig & Pærregaard 2007, 18). Med udsigt til at gæstearbejderne -der nu blev kaldt indvandrere - blev i Danmark, samt at Danmark modtog flygtninge, der søgte asyl, rejste der sig en diskussion blandt politikere og medier om integrationen af disse. Fokus vendte sig over på problemer og kulturforskelle, der forhindrede integrationen (Schwartz 1990,47).

Integrationsdebatten gennem de sidste 15-20 år har været præget af negativitet overfor indvandreres kultur. Denne negativitet er blevet betydeligt intensiveret efter terrorangrebet den 11. september 2001 i New York og blev ligeledes genoplivet under Muhammedkrisen, hvor Jyllandsposten i 2005 trykker 12 karikaturer af profeten Muhammed, hvilket medførte en stor udenrigspolitisk krise (Mikkelsen et al 2010, 280).

3.4.2 De 'ægte' og 'uægte' danskere

I 2002 kom de muslimske ægteskabspraksisser også på den politiske dagsorden. Dette skete efter en række unge med muslimsk baggrund stod frem i offentligheden og fortalte, hvordan deres familie havde tvunget dem til at blive gift med en fra deres familiers hjemland. Dette resulterede i, at politikere valgte at træde til for at finde en løsning på problematikken. Dette førte til en ny lov om familiesammenføring, der fokuserede på at forhindre tvangs – og tvangslignende ægteskaber samt det arrangerede ægteskab¹⁵. Regeringens holdning var, at alle unge selv skulle have ret til at vælge sin egen ægtefælle (Rytter 2007, 31). Regeringen udarbejdede derfor en handlingsplan mod *'tvangsægteskaber, tvangslignende ægteskaber og arrangerede ægteskaber'*. Denne handlingsplan havde til formål, *'at ruste unge med muslimsk baggrund til at sige fra over for ægteskabstilbud, deres familie præsenterer for dem'* (Regeringen 2002, 1).

¹⁵ Et ægteskab der bliver arrangeret indenfor familien.

Som et af hovedargumenterne fremfører handlingsplanen at:

'forældres indblanding i deres børns valg af ægtefælle strider imod gældende normer i Danmark, hvor det er almindeligt at unge selv vælger deres ægtefælle og indgår ægteskab på baggrund af kærlighedsforhold' (Regeringen 2003, 5).

Det arrangerede ægteskab bliver i politiske og offentlige debatter ofte fremsat som umoralsk, og at det bygger på umoderne og udanske værdier. Blandt andet ved at det privilegerer familiens interesser frem for de individuelle interesser, hvilket er i modstrid med de danske værdier, hvor ægteskab indgås på baggrund af kærlighedsforhold og individets frie valg (Rytter 2011). Hermed sender den danske stat et klart et signal om, at det arrangerede ægteskab står i modsætning til danske, værdier hvor unge mennesker selv vælger deres partner og indgår ægteskab baseret på kærlighed (Regeringen 2003). Rytter påpeger, at *'if danish citizens from immigrant backgrounds ignore these [lovkravene der blev indført i 2002] standards, it tends to indicate that they are not 'real' danes after all'* (Rytter 2011, 100). Ved at erklære kærlighed som den eneste gyldige grund for ægteskab blandt *'rigtige'* danskere sås der tvivl om moralen bag disse indvandrergrupperes ægteskabspraksisser. Derfor skal der indføres en lovgivning, der vil beskytte unge indvandrere mod disse umoderne og kærlighedsløse ægteskaber (Fernandez 2012, 5).

3.4.3 Familiesammenføringslov 2002, 2011 og 2012

Familiesammenføring er en tilladelse til sammenføring af familiemedlemmer (i mit tilfælde ægtefæller), der befinder sig i andre lande end en selv. Ved en familiesammenføring udsteder man en opholdstilladelse til den person, der ved sammenføringen kan bo i det land, hvor familiesammenføringen finder sted (Ny i Danmark).

Formålet med at indskærpe loven om familiesammenføring i 2002 var, foruden at forhindre tvangs og arrangerede ægteskaber, at hæmme indvandringen fra 3. verdenslande. Til sidst skulle den virke til, at de indvandrere og flygtninge der allerede boede i Danmark skulle integreres bedre (Regeringen 2002). Selvom loven var rettet i mod de muslimske migranter, fik den også konsekvenser for etniske danskere der ønskede at indgå ægteskab med en borger udenfor EU.

For at opfylde disse politiske målsætninger indførte regeringen fem krav, for at kunne opnå familiesammenføring:

- Begge ægtefæller skal være over 24 år (Alderskravet).
- Den herboende partner skal råde over en bolig af passende størrelse (Boligkravet).
- Den herboende partner skal være i stand til at forsørge sin partner og må ikke have modtaget nogen form for social støtte i en periode inden indlevering af ansøgningen (Forsørgelseskravet).
- Den herboende partner skal kunne stille økonomisk sikkerhed på 50.000 kr. til dækning af eventuelle fremtidige forsørgelsesudgifter¹⁶ (Økonomisk sikkerhedsstillelse).
- Tilknytningskravet for begge ægtefæller skal være mindst lige så stort til Danmark som til ethvert andet land (Tilknytningskravet).

(Regeringen 2002).

De nye regler blev hurtigt kendt for at være verdens strengeste (Rytter 2007) og havde i begge omgange øjeblikkelig virkning på tallet af opholdstilladelser givet gennem ægtefællesammenføring. Efter 2003 blev der i gennemsnit givet ca. 2300 opholdstilladelser om året, hvorimod tallene for 2000 og 2001 er næsten tre gange så store (Ny i Danmark 2012).

I 2011 afgjorde regeringen igen at lave yderligere reguleringer på familiesammenføringsområdet. Hvor de reguleringer, der blev indført i 2002, hovedsagelig satte en række krav til den herboende partner, opstiller regeringen denne gang en ny række krav, der skal opfyldes af den udeboende partner. Denne lov bliver kaldt pointsystemet. Pointsystemet, der igen blev afskaffet i 2012, indebar at den udenlandske ægtefælle skulle kunne samle et vist antal point for at kunne opnå familiesammenføring. Ansøgere under 24 år skulle samle 120 points og ansøgere over 24 skulle samle 60 point. Points blev givet ud fra færdiggjorte uddannelser, erhvervs erfaring, sproglige kvalifikationer m.m.¹⁷ (Ny i Danmark 2011). Disse specificerede kvalifikationer, udpeget af velfærdsstaten giver et signal af, hvad det er for en type mennesker, vi ønsker at have i Danmark. Det er et signal om, at ressourcestærke, velkvalificerede mennesker med gode uddannelser og erfaring er velkomne i Danmark, mens ressourcetsvage mennesker er uønskede. Pointsystemet sætter de samme krav til alle, der ønsker at blive familiesammenført, lige meget hvor i verden de stammer fra. Dette betyder dog imidlertid, at borgere fra eksempelvis 3. verdens lande, hvor

¹⁶ Gældende beløb i 2002. I 2011 blev beløbet hævet til 100.000 kr. i 2012 blev det igen sænket til 50.000kr.

¹⁷ Se bilag bakerst i specialet for nærmere beskrivelse.

adgang til uddannelse er begrænset, har langt sværere ved at blive familiesammenført end borgere fra USA, Canada og Australien.

Efter at pointsystemet blev aftaget i 2012, gik regeringen tilbage til de love, der blev indført i 2002, dog med et par små justeringer. Eksempelvis er tilknytningskravet fjernet for personer, der har mere end 26 års lovligt ophold i Danmark. Derudover skal den ansøgende ægtefælle bestå en prøve i dansk, seks måneder efter, at vedkommende har fået opholdstilladelse (Ny i Danmark 2012).

Efter 2003 er der hvert år en svag stigning i givne opholdstilladelse indtil 2011, samme år som pointsystemet blev indført, hvor der igen var en dyb sænkning i tallet af givne opholdstilladelser. Der blev i 2011 givet 2163 opholdstilladelser gennem ægtefællesammenføring, hvilket er næsten halvdelen af det antal, der blev givet i 2010, hvor der blev givet 3869 opholdstilladelser (Ny i Danmark 2012).

3.5 EU-løsningen

Tallene kunne antyde, at strammere regler indenfor familiesammenføringsområdet virker efter hensigten, idet færre opholdstilladelser bliver givet. Sideløbende med at færre opnår ægtefællesammenføring igennem de danske regler, sker der fra 2003 og fremefter en dramatisk stigning i opholdstilladelser givet efter EU-retten. Som forklaret i metodekapitlet valgte alle de interviewede par, samt jeg selv at gøre brug af denne mulighed. EU-retten indebærer, at i kraft af at de transnationale par befinder sig i et andet EU/EØS land, behandles deres ansøgning om ægtefællesammenføring efter andre regler, der gælder EU-borgere, der er bosat i et andet EU/EØS land, end der hvor de er statsborgere. Disse regler er endvidere langt mere lempelige end de danske nationale regler og stiller kun krav til, at parret er over 18 og gift (eller samlevende de sidste 18 måneder). Disse par er således frie for at skulle opfylde de krav, der stilles til dem, der søger efter danske nationale regler. Svaret på den drastiske stigning i opholdstilladelser givet efter EU-retten, kan derfor findes i, at efter indførelsen af de ny regler, vælger mange danskere at flytte til andre EU-lande for at opnå familiesammenføring med udenlandske partnere.

Implementeringen af nye regler i Danmark betyder derfor ikke direkte, at danskere med udenlandske partnere følger sig efter nye normer men i stedet indtager en aktiv strategi ved at

omsætte reglerne til aktiv handling (Beck-Gemsheim 2011). Det ironiske i dette er, at danskere i transnationale ægteskaber i nogle tilfælde, har langt flere sociale og økonomiske rettigheder, såsom ret til kontanthjælp og SU, som ægtefællesammenført efter EU-retten^{18 19} end efter de danske nationale regler (Rytter 2011). De strammere regler forhindrer således ikke de transnationale ægteskaber, men er medvirkende til at danskere med udenlandske ægtefæller bosætter sig i andre EU-lande, hvoraf nogle kommer hjem igen, imens andre bosætter sig permanent.

3.5.1 En faktisk og reel flytning og et faktisk og reelt ægteskab

På Udlændingestyrelsens hjemmeside forklares at, for at en dansk statsborger kan betragtes som at have udnyttet sin ret til fri bevægelighed skal der være tale om '*en faktisk og reel flytning fra Danmark til det andet EU-land*'. Der må altså ikke være tale om en pro-forma flytning. En dansk statsborger, der har haft et kortvarigt ophold på eksempelvis et hotelværelse, har fremlejet et værelse, eller har været tilflyttet en c/o adresse hos slægtninge eller bekendte for en kortvarig periode opfylder, som udgangspunkt, ikke kravet om, et reelt og faktisk ophold i et andet EU/EØS-land. En dansk statsborger, der derimod har haft et længerevarende ophold i en lejelejlighed med tidsubegrænset lejekontrakt eller egen bolig opfylder som udgangspunkt kravet om etablering af et reelt og faktisk ophold (Ny i Danmark 2012).

På Ny i Danmarks hjemmeside gives der følgende eksempler på forskellige dokumenter en dansk statsborger kan fremvise for at dokumentere et reelt og faktisk ophold i et andet EU-land:

- Skøder på boligkøb, lejekontrakter for leje af bolig eller kvittering for huslejebetaling
- Dokumentation for, at den danske statsborger flyttede fra pågældendes tidligere bopæl, herunder dokumentation for, at pågældende opsagde lejemål, solgte sit hus, eller fremlejede sin bolig i en vis periode
- Indmeldelse af børn i skole, børnehave etc.
- Dokumentation for sygesikringsnummer, eller særlige sygeforsikringer

¹⁸ Dette gælder hvis de vender tilbage til Danmark, med opholdstilladelse på baggrund af familiemedlem der vender tilbage til Danmark efter at have været arbejdstager i et andet EU-land. Det gælder ikke hvis danskeren har været eksempelvis selvforsørgende eller på dagpenge.

¹⁹ Ret til statsborgerskab for den udenlandske ægtefælle opnås efter fem år efter EU-reglerne. Hvis parret vender tilbage til Danmark falder denne ret bort og retten til statsborgerskab opnås efter otte år i Danmark.

Denne skal ikke ses som en færdig liste af dokumenter som en dansk statsborger har mulighed for at fremvise for at dokumentere et reelt og faktisk ophold i et andet EU/EØS-land.

Ligeledes vurderer Udlændingestyrelsen, om der er tale om misbrug af EU-rettens regler, herunder hvorvidt der er tale om et faktisk og reelt ægteskab og ikke et proforma-ægteskab, der alene er indgået for at opnå et selvstændigt opholdsgrundlag for den udenlandske ægtefælle. For at afklare om der er tale om et proforma ægteskab kigger udlændingestyrelsen på:

- Om parterne har boet sammen på en fælles bopæl
- Om parterne kan kommunikere på samme sprog
- Om der er stor aldersforskel mellem parterne
- Hvor godt parterne kendte hinanden, før ægteskabet blev indgået
- Parternes tidligere ægteskaber
- Om parterne har børn sammen

Udlændingestyrelsen pointerer, at de under alle omstændigheder foretager en konkret vurdering af hver enkelt sags samlede omstændigheder (Ny i Danmark).

3.6 Afslutning

I dette kapitel har jeg beskrevet ægteskabets økonomiske historie og vist hvordan det transnationale ægteskab i mange samfund, står centralt som en livsstrategi for mænd og kvinder for at forbedre sine livsvilkår. I denne henseende er der opstået en stor efterspørgsel efter vestlige ægtefæller og det transnationale ægteskab mellem fattige og rige betragtes derfor af mange som alene motiveret af økonomiske interesser. Ligeledes har jeg redegjort for Latinamerikas økonomiske situation og hvordan den har medvirket til, at mange latinamerikanere søger kærlighedsforholdet med vestlige turister, som en strategi for at migrere.

I Danmark er det transnationale ægteskab er ligeledes kommet under den politiske lup, hvor fokus hovedsagelig er vendt mod muslimske ægteskabspraksisser. Ved at basere de danske ægteskabsideal på individets frie valg, forelskelse og kærlighed, har regeringen indført en lovgivning, der skal hindre de ægteskaber, der ikke vurderes at være baseret på disse idealer.

Denne lovgivning har fået konsekvenser for mange transnationale par, der derfor har valgt at flytte til andre EU-lande for, at kunne bo sammen.

Kapitel 4- Forelskelsen

I forrige kapitel beskrev jeg hvorledes den store efterspørgsel i fattige lande efter vestlige ægtefæller har fået mange til, at betragte det transnationale parforhold som alene motiveret af økonomiske interesser. I dette kapitel, der tager udgangspunkt i parrenes første tid sammen inden de bliver gift, vil jeg se på, hvilken betydning de almenkendte fordomme og den negative omtale omkring transnationale parforhold har for informanternes gensidige kærlighedsforhold. Ud fra parrenes narrativer om kærlighed og forelskelse vil jeg undersøge, hvordan antagelser om kærlighed og økonomi løber igennem parrenes narrativer om kærlighed. Ligeledes vil jeg se på, hvordan parrene undgår at blive associeret med disse negative antagelser og derved undgår, at havne i den forkerte side af en 'kærlighed-økonomi'-dikotomien.

Kapitlet omhandler den tid, som parrene befinder sig i Latinamerika eller rejser frem og tilbage mellem kontinenterne for at pleje deres langdistance-parforhold. Parrenes narrativer om forelskelse og starten på parforholdet fortæller mig meget om de problematikker, der opstår i kollisionen mellem kærlighed og økonomi, der især opstår i kraft af, at vi befinder os i latinamerikanske lande, med hovedsagelig turismebaserede økonomier og høj forekomst af emigration.

Analysen trækker på *reciprocitetsbegrebet* som et socialt baseret gaveudvekslingsprincip i ikke-kapitalistiske samfund. *Reciprocitet* er en decentraliseret form for udveksling, der primært gør sig gældende i egalitære samfund, der tilstræber jævnbyrdighed, hvilket de interviewede par også gør. *Reciprocitetsbegrebet* bygger på tre grundlæggende principper.

- Forpligtelse til at give.
- Forpligtelse til at tage imod.
- Forpligtelse til at gengælde de gaver, man modtager (Levi-Strauss [1949] 1969, 52).

Parrene fokuserede deres fortællinger om kærlighed på recproce udvekslinger af ikke-pengeøkonomisk karakter. De forsøgte således at skabe en slags jævnbyrdighed i deres parforhold, hvilken modbeviser den ellers almenkendte antagelser om disse typer transnationale parforhold som økonomisk ujævnbyrdige. Derved placerede parrene sig på den rigtige side af

kærlighed-økonomi dikotomien. Som sagt er jeg inspireret af en udvekslingstilgang, hvor kærligheden synes at tilhøre en udvekslings sfære hvor økonomiske og andre umoralske interesser ikke hører hjemme. Med økonomiske mener jeg ikke blot de pengeøkonomiske interesser. Herunder indgår også andre umoralske interesser, der ikke direkte ses som økonomiske men på en måde bidrager til egen profit. Det være sig et opholds-, indrejsetilladelse etc. min analyse omhandler, *hvordan* og *hvilken* udveksling der finder sted blandt forelskede par. Jeg vil i denne omgang blot præsentere, hvilke teorier og begreber, der ligger som udgangspunkt for mine analyser. Jeg vil løbende uddybe og diskutere disse teorier og begreber, i takt med at de bliver anvendt.

I bogen *'modernitet og selvidentitet'* (2008) pointerer Giddens, at forestillingen om den romantiske kærlighed hænger tæt sammen med en persons selvidentitet. Jeg vil bruge denne pointe til at argumentere for, at den enkeltes forestilling om sig selv ligger til grund for valget af den udenlandske partner. For at underbygge dette argument, vil jeg ud fra Bourdieus begreb om *'kulturel kapital'* analysere hvordan ægtefællens specifikke karakteristika og personlige egenskaber er med til at opfylde disse forestillinger om sig selv. Ingen af parrene fokuserede på de økonomiske og sociale uligheder, der på flere måder er indflettet i deres forhold. I stedet valgte de at fokusere de på værdier, der knyttede sig til partnerens personlige egenskaber og national-kulturelle træk. Med fokus på Viviana Zelizers begreb *'relational work'* analyserer jeg, hvorledes parrene ud fra narrativer om kærlighed distancerer sig fra de negative antagelser, der ofte forbindes med transnationale parforhold. Parrene fremhæver diverse faktorer ved deres forhold, som modbeviser, at det kunne være indgået af økonomiske årsager eller for at få adgang til Europa. Zelizer pointerer dog, at denne måde at adskille intime relationer fra økonomisk interesse er *'hiding the complex interlacing of interest and affect in every day life'* (Zelizer 2005, 95). Zelizer pointerer at man ikke skal se på den romantiske relation ud fra et enten/eller perspektiv, og kritiserer den almenkendte forståelse, at intimitet og penge ikke har noget med hinanden at gøre. Denne adskillelse af intimitet og økonomi medfører, at relationer hvor både økonomi og intimitet klart fremstår som en del af relationen bliver set som blandt andet nedværdigende og umoralske (Zelizer 2005). Ligesom Levi-Strauss, mener Zelizer, at økonomisk udveksling ikke er ensbetydende med, at der er tale om monetære udvekslinger. Med afsæt i Margareth Radin argumenterer Zelizer for at: *'Relationships may be entered into and sustained for partly economic reasons and*

partly for the interpersonal sharing that is part of our ideal of human flourishing' (Zelizer 2005, 134). Et romantisk forhold kan derfor indgås, ligeså meget på baggrund nogle idéer om selvrealisering, som økonomisk sikkerhed. Således er de kærligheds- og økonomisfærer jeg nævnte tidligere, ikke delt op i *'rene'* sfærer men løber side om side og flyder nogle gange indover hinanden. Parrene forsøger dog at holde sfærene adskilt, for at blive på den rigtige side af den moralske grænse. Parrene er således selv med til at holde pengeøkonomi- kærlighedsøkonomien adskilt ved strategisk at placere sig på den *'rigtige'* side af sfæren og derved understrege, at deres parforhold ikke er baseret på økonomiske overvejelser, men på gensidig kærlighed.

Kapitlet er delt op i tre hovedafsnit. Først vil jeg ud fra Giddens teori illustrere, at romantisk kærlighed og ens forestillinger om en selv løber igennem parrenes narrativer om forelskelse. Ligeledes vil jeg ud fra Bourdieus begreb, kulturel kapital, undersøge hvordan partnerens særlige egenskaber er med til at opfylde disse forestillinger. I det næste afsnit vil jeg fokusere på, hvordan parrene på trods af de negative antagelser der omgiver denne type transnationale parforhold, igennem *'relational work'* skaber tillid og jævnbyrdighed i deres parforhold. Til sidst vil jeg se på de overvejelser parrene har gjort sig, da de valgte at gifte sig og flytte sammen til Europa.

4.1 Kærlighed gør (ikke) blind...

'I virkeligheden så keder danske mænd mig lidt. Jeg tror også, jeg er for meget latina for en dansker.'

Citatet illustrerer meget godt Giddens pointe om, at forestillingen om den romantiske kærlighed hænger tæt sammen med selv-identitet. Ifølge Giddens skabes og genskabes selvidentitet igennem en række personlige valg og fravalg. Disse valg kan være baseret på billeder, af hvordan vi ser os selv, og hvordan vi ønsker at leve vores liv. Ens valg af ægtefælle står meget centralt i dannelsen af selvidentiteten. (Giddens 2008). Jeg lægger mærke til, at når parrene fortæller om, hvordan de begyndte at blive forelskede i hinanden, er det ofte ud fra forestillinger af deres egne personlige opfattelser af dem selv, eller hvordan de ønsker at se sig selv.

'Jeg vil helst ikke være alt for materialistisk, og der kan jeg godt lide den måde hans familie lever på - det er lidt mere simpelt. 'Vi har det, vi har brug for, og så ikke

mere'. Det er noget, jeg rigtig godt kan lide. Og så hans tro. Vi er begge to rigtig kristne, og det betyder meget. Han er meget inspirerende for mig. Det er sådan noget, som jeg har opsøgt, som kunne være svært at finde i Danmark. Så altså ja, det er nok ikke fordi jeg generelt er gået efter, at det skal være en udlænding. Men de to ting...'

Malene, der er gift med Miguel fra Honduras føler et stærkt tilhørsforhold til sin ægtefælle og hans families levemåde. Den simple måde at leve på og den kristne tro er to ting, som hun har fundet hos sin latinamerikanske ægtefælle. Dette er noget, som hun har søgt, og som passer meget godt til hendes eget billede af sig selv, og hvordan hun gerne vil leve.

Der er en generel enighed blandt mine informanter, både de danske og de latinamerikanske om, at de ikke bevidst var gået efter, at det skulle være en udlænding eller noget fremmed. Mange danskere kommenterer, at de faktisk ikke har opsøgt kærligheden imens de har været i Latinamerika. Ida der har opholdt sig i Guatemala på et længere studieophold, hvor hun har mødt Carlos kommenterer:

'Sandheden er, at jeg ikke ville have noget med en latino at gøre. Jeg ville have en leverpostejdansker. Mit mål var at tage tilbage til Danmark uden kæreste. Jeg ville ikke have al den drama og og alt det der'.

Hun baserer denne holdning på nogle dårlige oplevelser, hun har haft tidligere med en anden guatemalteknisk kæreste. Det hele ændrede sig da hun møder Carlos:

'Så åbnede jeg øjnene op for, hvordan menneskerne [guatemaltekerne] også kunne være. Jeg kunne lide, at tingene også kunne være anderledes, at det ikke ville være et liv sådan helt normalt'.

Både Malene og Ida fremfører, at de ikke har søgt de fremmede og som det fremgår af citaterne, så er det heller ikke ligefrem det, som de er faldet for. Malene ser dog, at Miguel har nogle særlige værdier, og Ida anerkender, at der er en vis spænding ved, at Carlos er anderledes end andre fyre hun har mødt. De udtrykker, at det som sådan ikke handler om kultur eller om det fremmede, men deres partnere har dog nogle særlige egenskaber og en anderledeshed, der ligger tæt op ad den forestilling, de har om sig selv, og hvordan de ønskede, at deres liv skulle være.

Nogle af de danske informanter har opholdt sig i Latinamerika over flere år. Rasmus der er gift med Nicaraguanske Victoria har boet i Nicaragua en stor del af sin barndom. Efter at han er flyttet tilbage til Danmark, har han været på både kortere og længere besøg i Nicaragua. For ham synes det derfor naturligt efter så lang tid i Nicaragua, at han også finder sig en kæreste der. *'jeg tror bare, at jeg altid har søgt det eksotiske'*. Ligesom mange andre danske informanter mener han, at han ikke rigtig ville kunne finde det, han søgte i Danmark.

Dette ligger i direkte forlængelse af Giddens (2008) pointe, at der er sammenhæng mellem den romantiske kærlighed og selvidentiteten. Vores egne personlige ønsker og selvbilleder har betydning for, hvilke personer vi forelsker os i og vælger at gifte os med.

Analysen eksemplificerer, hvordan de danske partnere skaber jævnbyrdighed i deres parforhold, ved at fokusere på sin egen efterstræbelse efter deres latinamerikanske partnere. Kærligheden gør således ikke blind idet, at de ser og endvidere fremhæver, hvordan deres latinamerikanske kærester kan bidrage til at opfylde denne forestilling, og de ønsker de har om deres liv.

4.1.1 Hvad har partneren, der beriger mit liv

'Han har nogle værdier, som jeg godt kan lide. Som jeg tror, at der er mange danskere, der ikke har'.

Ligesom Malene fortæller flere af mine informanter om, hvordan og hvorledes deres partners kultur har indflydelse på, og endda beriger deres liv. Mange af danskerne omtaler dette som noget, der hænger sammen med partnerens værdier og kultur. Disse værdier og denne kultur er noget de mener, kan være at svært at finde i Danmark.

I artiklen *'The forms of kapital'* (1986) belyser Bourdieu, hvordan disse former for personlige egenskaber og værdier kan anskues igennem begrebet *'kulturel kapital'*. Han fremhæver, at kapital er *'a force inscribed in objective or subjective structures, [...] the principle underlying the immanent regularities of the social world'* (Bourdieu 1986, 241). Bourdieu definerer kapital som:

'... [an] accumulated labor (in its materialized form or its 'incorporated' embodied form) which, when appropriated on a private. i.e., exclusive, basis by agents or

groups of agents, enables them to appropriate social energy in the form of reified or living labour' (Bourdieu 1986, 241).

Bourdies definition af kapital, blotlægger at kapital *ikke* blot er en økonomisk størrelse men omfatter hele den sociale verdens praksis. En aktør må investere arbejde, energi, tid og penge for at opbygge sig en kapital, for siden at høste fordel deraf. Bourdieu fremhæver, at *kulturel* kapital indbefatter den dannelse og de sproglige kompetencer, der er afgørende for, at aktører kan begå sig i samfundets højere kredse, eksempelvis uddannelsessystemet (Bourdieu 1986). Jeg anvender dog begrebet mere bredt end til kun at omfatte dannelse og sproglige kompetencer, idet Bourdieu anser, at en persons kulturelle kapital er forankret i dennes krop og karakter. Han pointerer at tilegnelsen af kulturel kapital forudsætter en dannelsesproces, hvor forankringen af kultur kræver både tid og arbejde for at indprentes og assimileres af aktøren. Nogle af de interviewede par lægger vægt på deres partners dannelse, som noget der tiltrækker dem, dog lægger de ligeledes vægt på mange andre karaktertræk hos deres partnere, hvilket ikke direkte betragtes som dannelse eller kompetencer, men beskrives som særlige værdier og kulturelle træk. (Bourdieu 1986).

Nogle danskere føler en stærkere tilknytning til den latinamerikanske kultur hvilke de synes passede bedre til deres personlighed. Rikke der har været volontør over længere perioder i Ecuador, hvor hun mødte Antonio fra Colombia, nævner:

'Her [i Danmark] har man altid i hovedet, de ting som skal nås... Det næste tog... folket her er ikke spontant. Hvis du ringer til venner og inviterer dem til at spise eller se en film, så har de aldrig tid. Men hvis du ringer en uge før... Vi kan ikke lide at blive overraskede, vi bliver nervøse og må altid have noget hjemme'.

Ligesom Rikke nævner flere af danskerne, hvordan den latinamerikanske tankegang og spontanitet passer bedre til dem selv. De kom ofte ind på områder, hvor de ser den danske kultur som snæver og usponant.²⁰ De finder tilfredsstillelse i de forskelligheder, der ligger mellem den danske og den latinamerikanske kultur og levemåde. De udtrykker, at de på mange områder kan identificere sig med sin ægtefælles kultur, og ligeledes distancere sig fra nogle aspekter af den danske kultur,

²⁰ I Fernandez' undersøgelse (2011) fremgår det, at dette gælder mere for danske kvinder, der er gift med cubanske mænd, end for danske mænd, der er gift med cubanske kvinder. Mine undersøgelser viser dog ikke, en bemærkelsesværdig forskel.

såsom materialisme, ensformighed og uspontanitet. De forelsker sig således ikke kun i deres partner, men omfavner også *'la vibra'* (viben)- og den simple levemåde, hvilke de betragter som essentielle træk ved de latinamerikanske partnere. Disse essentielle træk er en del af partnerens kulturelle kapital, hvilken igennem en lang proces er blevet en del af den latinamerikanske partners karakter. Således kan vi se, hvordan den kulturelle kapital fremstår igennem nogle specifikke karakteristika, såsom spontanitet, eller som Ida nævner i starten, noget der ikke er *'sådan, helt normalt'*. Danskerne påskønner således, hvordan deres latinamerikanske partner bidrager med at gøre nogle særlige værdier og forskelligheder til en del af deres liv. Dette bekræfter igen mit argument om, at ens partnervalg dels baseres på ens personlige begæring og forestillinger om sit liv. Kort sagt, ser de sig selv som repræsenteret i den andens kultur.

Informanterne lægger vægt på, at de værdier deres partnere har, er noget de mener, kan være svært at finde i hhv. Danmark og Latinamerika. Denne måde at omtale sit parforhold på er gennemgående træk for både danskere og latinamerikanere. Danskerne baserer således deres tiltrækning på de karaktertræk ved deres partner, som de lige præcis ikke ser som særlig kulturelt danske.

Latinamerikanerne taler også om det at finde sig en dansk ægtefælle. Danskerne fokuserer meget på de værdier, som de (måske) knytter til det *'typisk latinamerikanske'*, såsom spontanitet og den afslappede livsstil. Nogle latinamerikanere havde ikke så nemt ved at forklare, hvad det er, der i starten fik dem til at interessere sig i deres partner. Emmanuel, der forelskede sig i Annika, da hun var i Bolivia som volontør påpeger: *'Man kan ikke udregne kærligheden'*. Andre er mere klar over, at deres danske partnere har nogle egenskaber, som de synes er svære at finde i Latinamerika. Bolivianske Noemi, der mødte Kim, på deres fælles arbejdsplads i Peru nævner:

'Bolivian men are really mandschauvinistic. It's normal that they want a woman to have a certain position and do certain things as a woman. [hun henviste her til en underordnet position, som hun forbandt med traditionelle latinamerikanske familiemønstre] I guess, what I was looking for... I knew it would be easier to find it in a foreigner, but I wasn't planning on it'.

Noemi er således også opmærksom på, at de egenskaber eller den kulturelle kapital, som hun ser i sin danske ægtefælle, på sin vis er præcis det, der adskiller ham fra den typiske bolivianer. Carlos, der er gift med Ida har lignede synspunkter og nævner:

‘mange kvinder i Guatemala er så feministiske, de ønsker, at du skal være maskulin, en mand og på en bestemt måde, men hvis det er for meget, så slår de dig ihjel, de spiser de dig levende’.

Han uddyber, at det er vigtigt for ham at være sammen med en, han kan diskutere med, en der er intelligent og dannet og henviser til, at det kan være lidt sværere med en fra Guatemala end en udlænding.

Naturligt nok er det svært for Latinamerikanere at afgøre, hvorvidt tiltrækningen til deres danske kærester direkte har noget med deres danske tilknytninger at gøre. Ingen af de latinamerikanske partnere har, på det tidspunkt, de møder deres danske kæreste, været i Danmark. Deres kendskab til Danmark og dansk kultur, spænder ikke meget udenom det, som deres danske kærester ellers har fortalt. Efter at de har besøgt deres danske kærester i Danmark nævner latinamerikanerne blandt andet den danske fællesskabsfølelse, det gode sociale system og cykelkulturen, som noget de finder *'maravilloso'* (vidunderligt). Noget der står i stærk kontrast til den vold, kriminalitet og et dårligt social og uddannelsessystem, som for dem kendetegner deres hjemland. På trods af at der er nogle latinamerikanere, der ytrer, at de på grund af ovennævnte årsager har haft et ønske om at emigrere, lægger de fleste dog vægt på, at det aldrig har været deres plan at komme til Europa, eller undlader at komme ind på det faktum at parforholdet med en dansker lige præcis giver dem en potentiel mulighed for at emigrere.

Eksemplerne viser at de latinamerikanske informanter, ligesom de danske, helt bevist søger de egenskaber, som de finder hos deres danske ægtefæller. Selvom Emmanuel udtrykker, at man ikke kan udregne kærligheden, kommer flere ind på, at det som sådan ikke handlede om at finde en udlænding, så holder det almenkendte citat, at kærlighed gør blind, ikke rigtig i denne henseende. Med det mener jeg, at de ikke har kastet sig hovedkulds efter deres partner i blind forelskelse, men helt bevidst har søgt partnere, der kan udfylde billedet af, hvordan de personligt ser sig selv og hvordan de ønsker at leve sit liv. Dette påviser endnu engang, hvorledes de transnationale par skaber jævnbyrdighed i parforholdet, ved at fokusere på den kulturelle kapital der er forankret i

partneren, i kraft af nogle essentielle særtræk, der endvidere er med til at berige deres liv. Parrenes tiltrækning af hinanden kan derfor groft sagt siges at ikke have noget med hverken økonomiske eller umoralske interesser at gøre men bundet i, at latinamerikanerne ikke er ligesom danskere, og danskerne ikke er ligesom latinamerikanere.

Ud fra de dybdegående interviews kan jeg uddrage, at parrene tager afstand fra, at deres kærlighed og parforhold har noget at gøre med økonomiske eller emigreringsmæssige interesser. Ved brug af Bourdieus kapitalbegreb har jeg vist, at de i stedet skaber mening i valget af partneren ved at fokusere på betydningsfulde værdier, hvilke de ikke associerede med økonomi eller penge, men med personlige egenskaber, der kobles sammen med kulturelt baggrund. På trods af at de tog afstand til disse økonomiske interesser, vil jeg i det kommende afsnit demonstrere, hvilken betydning økonomiske forhold havde for parrenes indbyrdes relation.

4.2 Dysten om økonomi versus kærlighed

Som interviewer, der selv er i et transnationalt ægteskab, kan jeg ikke lade være med at reflektere over de emner, parrene vælger at fremhæve, ligeså meget som jeg spekulerer på, om der er nogle emner, de vælger at udelade. Som beskrevet i kapitel 2 har mit feltarbejde hele tiden været præget af en usikkerhed over den tilstedeværende mulighed, at min ægtefælles interesse i mig alene var hæftet på en fremtidsudsigt om et ægteskab, der i bedste tilfælde kunne lede til migration. Ligeledes kunne min interesse i ham potentielt være baseret på et ønske om en 'autentisk' ferieoplevelse, og jeg på trods af velmenende løfter til sidst ville fortsætte mit almindelige liv i Danmark og glemme alt om ham. Dette viser sig, ifølge Susan Frohlick (2007), ofte at være tilfældet for kærlighedsforhold mellem costaricanske mænd og amerikanske kvindelige turister.

Bogen *'The Purchase of Intimacy'* (Zelizer 2005) omhandler, hvordan mennesker ser det som essentielt at adskille økonomi og intimitet. Med begrebet *'relational work'*, påpeger Zelizer hvordan vi daglig, igennem økonomisk aktivitet skaber, vedligeholder og genforhandler vores intime relationer med andre mennesker. Hun pointerer, at *'In everyday life, we invest intense effort and worry to strike the right balance'* (Zelizer 2011, 3). Zelizer definerer *'relational work'* som

'...the creative effort people make establishing, maintaining, negotiating, transforming, and terminating interpersonal relations. Relational work goes on continuously, shaping boundaries that differentiate relations that might become confused with deleterious consequences for one party, both parties, or third parties' (Zelizer 2011, 6).

Zelizer pointerer, at begrebet '*relational work*' kan hjælpe os til at forstå, hvordan mennesker i den økonomiske verden, forbindes igennem fire elementer: Sociale bånd mellem mennesker og grupper; de økonomiske transaktioner der foregår imellem disse bånd; forskellige udvekslingsmedier, der indgår i disse transaktioner; og den sociale, og ofte moralske betydninger, der er forbundet med disse bånd, medier og transaktioner. '*Relational work consists in creating viable matches between these elements*' (Zelizer 2011, 6). Jeg vil følgende i denne analyse vise, hvordan de transnationale par udfører '*relational work*' når de vurderer og definerer deres forhold til hinanden. Som jeg har pointeret tidligere, så er der en vis social ulighed, en ujævnbyrdighed, mellem parrene, idet det kommer fra to økonomisk ulige lande. Ud fra begrebet '*relational work*' vil jeg se på, hvordan informanterne forholder sig til de negative diskurser og snæversynede fordomme, der cirkulerer omkring denne type af transnationale parforhold. Parrene forsøger bevidst at holde fordomme om økonomiske og umoralske interesser, ude af forholdet og skaber istedet jævnbyrdighed mellem sig ved at fokusere på ægte kærlighed. Dette gør de ved at fokusere på personlige fremfor økonomiske værdier, når de forklarer deres tiltrækning til hinanden. Sagt med andre ord, de beskytter deres kærlighedssfære, imod den umoralske og ubehagelige økonomisfære ved at holde kærligheden og de økonomiske interesser adskilt.

Parrenes '*relational work*' kan ses i den måde, hvorpå parrene fremhæver ligheden og jævnbyrdigheden i deres kærlighedsforhold. På de følgende sider vil parrene omtale de typiske '*jineteros*' og '*cazagrings*'. Disse viser sig på mange måder at være anderledes end de latinamerikanske ægtefæller. Både med hensyn til job-, uddannelses- eller økonomisk situation. Derudover er alle parrene nogenlunde jævnaldrende (største aldersforskel var 10 år). At den danske partner taler spansk, eller den latinamerikanske partner taler godt engelsk er ydermere med til at styrke deres overbevisning om, at kærligheden er ægte nok. Mange danskere (og muligvis også latinamerikanere) opsøger også deres omgangskreds for at høre, hvad de har at sige om den nye flamme. Alle anerkender dog, at levevilkårene i Latinamerika er langt hårdere end i

Danmark, og når jeg spørger ind til det, indrømmede nogle også, at tanken om hvorvidt den latinamerikanske ægtefælle gifter sig for kærlighed eller opholdskort har strejft dem. Ligeledes udtaler de, at det ikke kun er dem, der sætter spørgsmålstegn ved, hvorvidt der er ægte kærlighed til stede i deres parforhold. Nogle har oplevet u hensigtsmæssige bemærkninger fra familie, venner, bekendte eller blot fremmende forbipasserende. Carlos fortæller, at lige inden han skulle rejse til Danmark, havde en bekendt skrevet på hans facebookvæg *'tillykke, du klarede det'*, hvilket havde irriteret ham, da han ikke ville betragtes som *'sådan en'* der kun havde målet, at komme til Europa lige meget med hvem. Andre synes ikke rigtig, at de har hørt noget direkte, men da de er bevidste om, at deres forhold er opsigtvækkende, tror de, at det nok er mange der, som Rasmus siger, *'tænker sit [...] man ved jo aldrig, hvad folk tænker'*. Dette er et af mange eksempler på, hvordan parrene, opretholder et skel imellem kærlighedssfæren og økonomisfæren. Dette ved at de selv fremhæver det ubehagelige og umoralske i, at nogle mener, de har giftet sig af økonomiske årsager.

Når vi taler om dette emne, er der en tendens til, at parrene fokuserer mere på den mistænksomhed, der omhandler de latinamerikanske partnere, end den mistænksomhed der angår de danske partnere. Derfor har jeg mere data på denne type mistænksomhed, hvorfor den også fylder mere i kapitlet.

4.2.1 Danskernes mistænksomhed

Jeg sidder sammen med Malene og Miguel i deres lille lejlighed på Østerbro. Snakken vender sig mod det ubehagelige faktum, at flere latinamerikanere benytter sig af muligheden for at gifte sig med en vesterlandsk turist for at komme ud af landet. Jeg spørger Malene, om der har været nogen, der har stillet spørgsmål til, hvorvidt MIGUELS hensigter med at være sammen med hende, kun er baseret på kærlige følelser, eller om der måske er nogle bagtanker med hans forelskelse.

'Jeg havde selv rigtig meget mistro. Som volontører får vi mange tilbud, og man hører historier fra andre volontører, der har fået tilbud fra de samme mænd. Jeg var meget mistænksom [...] Jeg skulle være sikker på, at han ikke bare var ude efter penge... Mine bedsteforældre var meget mistænksomme. [...] Normalt så siger folk tillykke, når man får en kæreste, men det var der mange, der ikke gjorde. Mine venner spurgte om, det nu også var en god idé, i stedet for at stole på at det var det nu nok.'

Malenes og Miguels parforhold bliver ikke alene vurderet af dem selv, men også af Malenes bedsteforældre og venner, som er mistænksomme ved Miguels hensigter og tvivler på, om Malene har gjort det rigtige. Mange af mine informanter fortæller om lignende situationer, hvor venner eller familiemedlemmer i al forsigtighed spørger, om vedkommende nu også er sikre på, at dette er en god idé, og hvorvidt de er sikre på, at deres nye flamme ikke alene er ude efter et opholdskort. Mange par oplever, at der bliver sagt meget i spøg. Rasmus griner lidt, da han fortæller om en ven, der havde spurgt *'i hvilket katalog har du fundet hende?'*. Andre fortæller om venner og bekendte i Latinamerika, der spørger om den danske ægtefælle har en ven eller veninde, de kan giftes med, eller *'hvad med moren, hvordan ser hun ud?'* De betragter imidlertid dette som blot kærlige drillerier og lægger derfor ikke mere mening idet. Den centrale pointe heri er, at transnationale parforhold er underlagt en mistro om at være baseret på økonomiske interesser. Selv om det måske kun er kærlige drillerier er det svært at skjule tilstedeværelsen af de mange fordomme, der opstår i kølvandet på og centrerer sig omkring, disse typer af transnationale parforhold.

Ligesom Malene, var Mette, der er gift med Cubanske José også mistænksom overfor sin nye kæreste og fortalte, at hun var særdeles skeptisk over, at José på deres første møde havde fortalt, at inden han var 30 år, ville han have forladt Cuba.

'Jeg var meget klar over, at det var en mulighed for, at han var en *jinetero*. Der har jeg været ærlig overfor ham fra starten, hvor jeg bare har sagt, 'nej, hvor håber jeg bare ikke, at du snyder mig'. [...] De allerdygtigste *jineteros* kan du jo ikke spotte. Jeg håber bare, at jeg kan genkende ham her fra de andre'.

Mette giver udtryk for, at det ikke altid lige nemt at gennemskue hvorvidt ens nye kæreste, er *'jinetero'*²¹. Og derfor har hun ligesom mange andre også haft sine overvejelser over, hvorvidt det var kærligheden eller opholdskortet, der motiverede hans interesse i hende. Med tanke på *'relational work'* bliver det derfor så vigtigt for parrene at fremhæve, at deres parforhold er baseret på kærlige følelser, frem for økonomi. Dette fordi at deres forhold ellers kan blive betragtet af mig og andre, som umoralsk og uægte.

²¹ Nogle af disse identiteter har specifikt udtryk, så som *jineteros*, *cazanginas*, *sanky pankys*, imens andre kun betragtes, som det mere internationale *'golddiggers'*.

Disse 'jineteros' fremtræder som en slags kærlighedsarbejdere og kan være rigtig dygtige til at sløre sine hensigter med sine kærlighedsforhold til en turist. Alle er dog ikke lige dygtige, og der er en tendens til nogle særtræk ved disse kærlighedsarbejdere, der i nogle tilfælde kan afsløre, hvorvidt deres kærlighed er ægte nok. Rikke og Antonio fortæller om cazagringaerne²² i Ecuador, der kendetegnes ved deres typisk store kærlighedsgesturer og efter deres betragtning er alt for romantiske:

'Han²³ er meget venlig, behagelig og tilbyder dig himlen, jorden og mere end det. Meget romantisk. Hvis du møder ham en aften, er han forelsket dagen efter. Almindeligvis har de [cazagringaerne] ikke et arbejde og har derfor megen tid tilovers. Så hvis du er i Ecuador og ønsker at tage på stranden, så følger han dig til stranden. Han vil følge dig over hele Ecuador, lige meget hvornår og hvorhen du ønsker. Han er altid til rådighed og passer heller ikke så godt på, om du bliver gravid. Fordi dette er mentaliteten: hvis han får et barn med dig, er I tilknyttet hinanden. Han vil få dig til at blive så forelsket, at når du skal forlade landet vil du blive ligesom -... jeg elsker dig... kom du og besøg mig i mit land, så vi kan gifte os'.

Som jeg har pointeret, så er der en tendens til, at de latinamerikanske kærester skiller sig fra disse typer. Dette ved at de har et arbejde, en uddannelse eller andre ting, der overbeviser danskerne om, at de ikke nødvendigvis behøver at finde sig en udlænding for at skabe sig en bedre fremtid. Rikke nævner ligeledes, at der er en tendens til, at danske kvinder opfatter skandinaviske mænd som mere kolde, seriøse og reserverede. Latinoerne er derimod varme og kærlige: *'de bliver helt fortabte i dig og fortæller dig, at du er en sol. Og for en pige herfra... Jeg tror, at det er noget, der fanger mange af de skandinaviske piger'*. Rikke bruger ordet *'fanger'*, ligesom jeg, i kapitel 2 bruger formuleringen *'faldet i fælden'* for at beskrive forholdet mellem transnationale par. Mennesker i et transnationalt ægteskaber forbinder altså selv det transnationale parforhold med synonymer, der relateres til taktik, bedrageri, forførelse og vildledelse og er således selv med til at reproducere de negative almenkendte antagelser. Ud fra Rikkens bemærkning, Mettes og Malenes

²² Cazagringa/o er sammensat af to ord. Cazar betyder: at jage og gringa/o bruges ofte om en amerikaner (gringo = hankøn og gringa = hunkøn). Heri ligger at amerikaneren opfattes som en lys person (ligesom canadieren, europæeren etc.) Cazagringa kan derfor groft oversættes som 'amerikanerjæger' (egen definition), og sammenlignes med den mere internationale betegnelse 'golddigger'.

²³ Disse bliver ofte omtalt af mine informanter som mænd. Kvinder kan dog også agere som eksempelvis Jineteras, og Cazagringas og Goldiggers (Fernandez 2009, Cabezas 2009).

(samt mine egne) erfaringer kan vi se, hvordan et transnationalt parforhold i mange tilfælde kan fremstå som, hvad Zelizer beskriver som nedværdiende og umoralsk. Idet at parrene selv, som så mange andre, forbinder det transnationale kærlighedsforhold med taktik, muligheder og penge (Cabezas 2009) på præcis den samme måde, som der rappes om i den populære reaggathonsang (pa' manga mi visa) og som de fordomsfulde bemærkninger om postordrebrude.

Imens jeg interviewer parrene, får jeg nogle gange den fornemmelse, at de distancerer sig fra den tanke, at deres ægteskab muligvis kan mistænkes for at være indgået som en strategi for, at den latinamerikanske ægtefælle kan få en opholdstilladelse. Jeg er derfor nogle gange lidt forsigtig med at bringe dette emne på bane, idet jeg er bange for, hvilke reaktioner det kan fremkalde. Jeg er klar over, at samtalen om denne mistænkelighed måske kan gøre dem utilpas, flove eller måske vrede. Jeg oplever dog, at parrene fortæller meget åbent om denne tilstedeværende mistænkelighed og de overvejelser, danskerne har gjort sig, når de indgik et kærlighedsforhold med en latinamerikaner.

Som en del af parrenes *'relational work'* og deres indsats med at holde umoralske interesser udenfor parforholdet, fremhævede parrene ofte naturligheden af, at de var sammen. Enten ved at referere til, at begge var nogenlunde jævnaldrende, at danskeren talte spansk, eller at begge havde job og uddannelse. Disse var alle sammen faktorer, der fik relationen til at virke mere jævnbyrdig og overbevisende for informanterne, og er interessant nok de samme forhold som Udlændingestyrelsen kigger på, når de vurderer ægtheden af det transnationale ægteskab.

Dette får mig til at tænke på et gammelt ordsprog, min bedstemor plejer at citere: 'Der findes tre ting, som ikke kan skjules: Kærlighed, hoste og fattigdom'. Dette ordsprog passer tilsyneladende på denne type transnationale par. For ikke længe efter at forelskelsen er opstået, og kærligheden blomstrer, kan betydningen af den realitet at de kommer fra to forskellige lande med ulige socio-økonomiske vilkår ikke skjules. Den daglige migrationsstrøm fra det latinamerikanske kontinent til USA og Europa vidner om det håb, latinamerikaneren har for at opnå drømmen om en bedre fremtid. Det faktum, at ægteskabet er den sikreste og ofte den eneste måde at opnå denne drøm, får mine danske informanter (og deres familie og venner) til at sætte spørgsmålstegn ved partnerens hensigter. Som Mette siger: *'når vi så beslutter at gifte os, er det så mig, han vil have eller er det for at komme til Europa'*. Igennem *'relational work'*, stræber danskerne derfor efter at

bevise, både overfor sig selv og andre, at deres latinamerikanske partner ikke kun er interesseret i parforholdets potentielle økonomiske fordele.

4.2.2 Latinoernes mistænksomhed

Hvert år kommer mange besøgende til Latinamerika og flere søger mere end blot varmen, strandene og det smukke landskab. Mange af de vesterlandske turister er ligeledes på udkig efter *'feriekald'* eller *'latinlover'* -affærer, hvilket har fået mange latinamerikanere til at indse at deres store udbud af brune kroppe svarer til en international efterspørgsel (Cabezas 2009, Padilla 2007). Informanterne omtaler disse typer latinamerikanere som *jineteros* og *cazagringas*, og fortæller at disse gerne står til tjeneste for en turist, hvad enten det er seksuelt eller ej. Mette forklarer mig under et interview, at alle disse tjenester kræver en betaling, lige meget om det er med penge eller andet, *'alt har en pris'*²⁴. Ud fra begrebet *'relational work'* definerer informanterne således denne type personer, ud fra diverse økonomiske og ikke økonomiske transaktioner, der foregår i relationen mellem denne og en turist. Ligeledes som igennem de ofte moralske undertoner der er forbundet med disse transaktioner (Zelizer 2012). Som det dog også fremhæves, så er disse *jineteros* og *cazagringas* ofte meget dygtige til at skjule deres uægte hensigter, hvilket kan gøre det svært at afgøre, hvad der er til salg eller ikke til salg og eventuelt til hvilken pris. Sagt med andre ord, så fremstår det meget uklart, hvorvidt der er tale om en relation baseret på ægte kærlighed eller økonomisk interesse. Dette kan siges at være en af årsagerne til, at danske turister bliver mistænksomme over, hvorvidt deres nye latinamerikanske flamme i virkeligheden er forelsket, eller om det kun er et taktisk spil, der til sidst får danskeren til at *'falde i fælden'*. Når jeg bringer dette emne på bane, siger Emmanuel at der også en anden side af sagen, hvilken skaber en vis utryghed hos latinamerikanere, der forelsker sig i en turist.

'Jeg ser også det omvendte. Mange turister der kommer til Latinamerika, for at finde det eksotiske og få oplevelser. Mange tænker på en latino der kan bevæge sine hofter'.

Citatet giver indblik i hvordan de smukke, varmbloodige latinamerikanere lokker tusindvis af kærlighedslystne turister til det latinamerikanske kontinent hvert år. Der findes således et latinamerikansk seksuelt marked, hvor turisterne fremstår som forbrugere af den latinske kærlighed. De latinamerikanske informanter fortæller historier om disse kærlighedsturister, der

²⁴ Jfv. kapitel 3 - Smukke strande og lækre 'Latinlovers'

kommer til latinamerika for at opleve sin *'amor de verano'* (sommerkærlighed) og *'derefter tage hjem til Danmark igen, skille sig af med alle de smykker man har købt, glemme fyren (eller pigen) og gå videre med sit liv'*. Dette får i nogle tilfælde latinamerikanerne til at tvivle på, hvorvidt ens danske kæreste, mon blot er interesseret i seksuelle oplevelser og korte sex- eller kærlighedsaffærer.

Carlos udtrykker, at han var bekymret for muligheden, at hans kone Ida kun var ude efter et *'latinlover'* -eventyr, under et længerevarende ophold i Guatemala, idet *'de [kvindelige turister] fortæller dig ting ligesom latinoerne for at overtale dig... At de er forelskede...'* Det er således ikke kun latinamerikanere, der mistænkes for, at have umoralske interesser med deres intime relationer med turister.

Dette strækker sig dog i nogle tilfælde lidt længere end til blot et kærlighedseventyr. Carlos forklarer videre:

'Jeg kendte en, der gerne ville have et barn med mig. Hun sagde, at jeg ikke skulle bekymre mig om det, at hun vil tage sig af det hele. Men jeg kan da ikke lave et barn på den måde, der er et ansvar... Sådan nogle ting påvirkede mig, da jeg fandt sammen med Ida'.

Der er således i særlige tilfælde ikke kun de brune kroppe, der fremstår som forbrugervarer. Den latinamerikanske sæd er ligeledes attraktiv på markedet og opfattes af nogle også som en tilgængelig forbrugervare. Disse situationer er dog ikke noget, der kendetegner fortællingerne hos de latinamerikanske ægtefæller. Den illustrerer dog min pointe om, at transaktioner eller udvekslinger, der foregår mellem lokale latinamerikanere og vesterlandske turister ikke nødvendigvis behøver at være af økonomisk karakter. Fremtidsmuligheder kan således ligeså meget skabes igennem udveksling af en slags latino kropslighed, som igennem økonomiske goder. Problemstillingen om ægthed løber således begge veje i disse romantiske relationer. Danskerne kan i denne henseende mistænkes for, alene at være *sex-* eller *kærlighedsturister*, der udveksler sex og kærlighed til gengæld for egen nydelse og autentiske latinamerikanske oplevelser. Dette giver os igen indblik i den indbyrdes sociale ujævnbyrdighed parrene internt, idet at danskeren har mulighed for at forlade landet igen, når han eller hun ønsker, hvilket latinamerikaneren ofte ikke har mulighed for at gøre. Hvorimod danskernes strategier for at skabe jævnbyrdighed igennem

'relational work' kom meget tydeligt frem i interviewene, viste det sig derimod, at være svært at udlede, hvordan latinamerikanernes performerede deres 'relational work'. Mange udtalte en klar mistillid og bekymring til danskernes eventuelle umoralske hensigter med parforholdet, men i modsætning til danskerne, demonstrerede latinamerikanere ikke de samme strategiske overvejelser for, at separere disse umoralske hensigter fra deres parforhold.

På trods af den mistillid der cirkulerer i disse transnationale forhold, valgte de interviewede par, at 'følge sit hjerte' og blive gift med hinanden. Jeg vil følgende se nærmere på hvilke overvejelser lå bag dette valg.

4.3 Vi beslutter at gifte os

Det er interessant at disse tilsyneladende ikke-jævnbyrdige kærlighedsforhold og ægteskaber opfattes af mange som næsten ligeså forkerte, umoralske og udanske som de arrangerede- og tvangsægteskaberne. Dette fordi, der her også her sættes spørgsmålstejn ved om forholdet er baseret på 'ægte' kærlighed eller økonomiske interesser. Derfor bliver det særlig vigtigt for mine informanter at demonstrere, at ægteskabet hverken er baseret på drømme og håb om migration eller andre økonomisk ladede interesser. Som Noemi, der er gift med Kim, udtrykker det: '*I came here, not because I wanted to escape my country, but because I wanted to be with Kim*'. Udtrykket viser, at parrene er bevidste om den socio-økonomiske ulighed i deres parforhold, men på trods af denne ulighed vælger de alligevel at giftes og flytte sammen til Europa.

Jeg vil i dette afsluttende afsnit med afsæt i de hidtil anvendte teorier, se på hvilke overvejelser parrene gjorde sig, inden de traf dette valg. Det viste sig, at nogle af parrene var mere reflekterede over de økonomiske fordele, ægteskabet gav de latinamerikanske ægtefæller, end jeg i første omgang fik indtryk af.

Flere af de danske informanter nævner, hvilke overvejelser de har gjort sig, når de siger ja til at giftes og flytte sammen med den latinamerikanske partner til Europa. Alle kender til det faktum, at ægteskab med en udlænding er en velkendt taktik for at krydse havet til Europa, hvilket som nævnt gør danskerne meget sårbare for blandt andet *Jineteros* og *Cazagrings*. Som det gamle ordsprog, jeg nævnte tidligere, kan par i transnationale ægteskaber, selvom de måske forsøger, ikke skjule den åbenlyse sociale ulighed i deres forhold, og dette får betydning for parrets relation

til hinanden. Som jeg har vist i mine analyser, er denne åbenlyse ulighed kilde til en del bekymringer for parrene og disses familie.

Der er dog en generel tilbøjelighed til, at parrene gør forskel på sit eget parforhold og andre forhold, hvor den latinamerikanske ægtefælle (muligvis) *'kun er ude efter penge'*. Jeg nævner tidligere i dette kapitel, hvordan de danske informanter lægger vægt på nogle specifikke faktorer hos den latinamerikanske partner; såsom et godt job, en god uddannelse og en ellers generel tilfredshed med livet i Latinamerika. Således kan de (og Udlændingestyrelsen) lægge afstand til tanken om, at deres ægteskab er motiveret ud fra et ønske om et europæisk opholdskort. Nogle par er dog meget åbne omkring det, at ægteskab med en dansker er en måde, hvorpå de kan komme til Europa, uden at der nødvendigvis er noget forkert i det. Kim taler om den mulighed, ægteskabet giver hans kone Noemi for at videreudanne sig, og siger:

'You had that idea that you wanted to go to Europe and do your master. So like –if I am dating a guy from there it's like a part of the package'. You know what I mean, I think seriously'.

Selvom dette bliver sagt med et smil på læben, giver citatet et billede af parrenes tilstedeværende opmærksomhed på det faktum, at ægteskabet med en dansker, som bekendt giver adgang til en verden med bedre jobs og bedre økonomi. I det hele taget bedre muligheder, end dem der er tilgængelige i Latinamerika. Hvorimod de danske informanter har en tendens til at fokusere på deres latinamerikanske partners kulturelle kapital, bliver de danske informanters økonomiske kapital røbet på grund af deres udseende. Noemis drøm om at videreudanne sig i Europa kan kun nås, ved at hun gifter sig med en europæer. Dette er dog ikke ensbetydende med, at hendes ægteskab med Kim alene baseres på økonomiske interesser. Som tidligere påpeget er den romantiske kærlighed tæt knyttet til de forestillinger og ønsker, vi har om vores eget liv (Giddens 2008). Noemi søger en partner med den rigtige kulturelle kapital, der kan være med til at indfri de ønsker, hun har om, hvordan hun vil leve sit liv. Som led heri bliver danske Kim måske mere interessant end en anden latinamerikaner. Som Noemi pointerer, er bolivianske mænd ofte mandschauvinistiske; de forventer at kvinder indtager en særlig underordnet position. Den kulturelle kapital, som hun ser forankret i Kims karakter, ligger i direkte forlængelse af, at han er dansker og ikke bolivianer.

Danske (vesterlandske) forestillinger om det moderne kærlighedsægteskab bygger på en ideologi om, at ægteskab bør indgås på baggrund af et kærlighedsforhold og ikke på grund af andre interesser som penge, slægt eller opholdskort. Ud fra idealet kan man groft sige, at kærligheden ikke har en pris. Som jeg har vist i mine analyser, så løber denne adskillelse mellem penge og kærlighed også igennem parrenes narrativer om kærlighed og forelskelse. Parrenes forsøger at holde deres indbyrdes ægte kærlighed adskilt fra både økonomiske interesser og den umoralske sexturisme. Men som Kim pointerer med citatet overfor, så er hans ægteskab med Noemi en mulighed, hvorpå hun kan fyldestgøre nogle ønsker og forestillinger om sit liv (Giddens 2008). Ud fra et reciprocitetsperspektiv kan jeg derfor med denne analyse påvise, hvordan der i romantiske relationer, transnationale eller ej, altid forefindes nogle former for udveksling, der har nogle økonomiske træk. Dette ligger direkte i forlængelse af Zelizers argument, at selve kernen i interpersonelle relationer er en blanding af økonomiske transaktioner og emotionelle relationer (Zelizer 2000: 818). Således har selve *'det prisløse'* en pris og indfiltret i enhver mellem menneskelig relation er der altid en eller anden form for økonomisk og emotionel udveksling.

At overbevise sig selv og sine venner om kærlighedens ægthed er dog kun en del af det relations arbejde, som parrene står overfor. Når de har taget beslutningen om at gifte sig og at rejse til Danmark, står de over at skulle overbevise endnu en aktør - nemlig den danske stat - om at deres kærlighed og ægteskab er ægte nok.

4.4 Afslutning

I dette kapitel har jeg ud fra et udvekslingsperspektiv analyseret, hvordan forelskede transnationale par forsøger at opretholde et skel imellem to slags sfærer. Hvor den ene sfære består af økonomiske og umoralske interesser og den anden sfære består af den ægte kærlighed. Med mine analyser, har jeg vist, hvordan de transnationale par opretholder dette skel, ved at basere deres narrativer om forelskelse på en gensidig udveksling af deres ønsker og forestillinger om deres personlige liv og ligeledes hvordan danske, såvel som latinamerikanske partners kulturelle kapital er med til at opfylde denne forestilling. Derudover har jeg med begrebet *'relational work'* vist, hvordan parrene definerer og vurderer deres kærlighedsforhold til hinanden ved at fokusere på jævnbyrdigheden i forholdet, fremfor den tilstedeværende sociale ulighed.

Dette gør de eksempelvis ved at fokusere på den ægte kærlighed og holde de tilstedeværende økonomiske og umoralske interesser ude af forholdet. Således formår de at beskytte deres kærlighedssfære, imod den 'umoralske' eller ubehagelige økonomisfære og derved, med Zelizers ord '*strike the right balance*' på kærlighedskontoen.

Kapitel 5 - Venteværelset

Som beskrevet i kapitel 3 (Tal og fakta) så vælger mange danskere i et transnationalt ægteskab at flytte til et andet EU-land, for at søge familiesammenføring efter EU-reglerne. Efter at have opholdt sig i en længere eller kortere periode i et andet EU-land søger mange danskere derefter om opholdskort til sin ægtefælle på baggrund af, at de som danske statsborgere har udnyttet retten til fri bevægelighed (Ægteskab uden Grænser 2012). Retten til fri bevægelighed indebærer, at danske statsborgere frit kan opholde sig og arbejde i andre EU/EØS lande. Derudover kan de tage deres familie med sig, så længe disse enten er visumfri eller har et gyldigt visum. Der stilles en række krav til, at myndigheder kan vurdere hvorvidt en dansk statsborger kan siges at have udnyttet denne ret. Blandt disse skabte kravet om *'at dokumentere et faktisk og reelt ophold i et andet EU-land'* mest bekymring hos mine informanter. Udlændingestyrelsen foretager også en konkret vurdering, af hvorvidt der er tale om misbrug af EU-rettens regler, og om formålet med ægteskabet kun har været at opnå opholdstilladelse for den udenlandske ægtefælle, et såkaldt pro-forma ægteskab. I tilfælde af dette vil en ansøgning om familiesammenføring blive nægtet (Ny i Danmark 2013).

Blandt informanterne bliver opholdet i det andet EU-land beskrevet som en frustrerende tid, der i høj grad er præget af en indbyrdes økonomisk ujævnbyrdighed, ensomhed og usikkerhed over, hvorvidt man egentlig gør nok for at dokumentere sit ophold. Med udgangspunkt i disse fortællinger har jeg valgt at bruge informantens Idas udtryk *'venteværelse'* til at betegne opholdet i det andet EU-land. Informanterne følte generelt, at tiden i det andet EU-land var en svær periode i deres liv, hvor de befandt sig i en i venteposition, uden at vide om de var *'købt eller solgt'*. Det er meget forskelligt hvor lang tid, parrene opholder sig i det andet EU-land. Foreningen Ægteskab Uden Grænser anbefaler dog, at parrene opholder sig minimum tre måneder i det andet land, for at Udlændingestyrelsen vil betragte det som en faktisk og reel flytning. De par der ønsker at udnytte retten til fri bevægelighed, med henblik på at senere flytte til Danmark, opholder sig i det andet EU-land i alt fra tre, til ni måneder. Nogle ønsker dog i sidste ende ikke at vende hjem til Danmark igen og beslutter sig for at bo der permanent. (Denne problemstilling behandles i efterfølgende kapitel).

I forrige kapitel belyste jeg, hvordan parrene beviste ægtheden af deres gensidige kærlighed ved at adskille økonomiske forhold fra sit kærlighedsforhold. Parrenes økonomiske forhold vil igen blive behandlet i dette kapitel. Med udgangspunkt i *'Handleplanen for regeringens indsats i perioden 2003 -2005 mod tvangsægteskaber, tvangslignende ægteskaber og arrangerede ægteskaber'*, vil jeg analysere, hvorledes statens hensigter om at forhindre tvang og familiens indflydelse i ægteskabet har den modsatte virkning for de interviewede par. Ikke alene ser parret sig tvunget til at blive gift, da de økonomisk ikke er i stand til at opretholde et langdistanceforhold, hvor den ene partner er bosat i Danmark og den anden i Latinamerika. Tvungen kommer dog ikke fra familien men fra den danske stat. Følgelig skal parrene både være i stand til at rejse penge nok til at opholde sig månedsvis i et andet land end Danmark og bruge nok penge på blandt andet husholdningsindkøb, for at bevise at de reelt opholder sig et andet EU-land end Danmark. I denne henseende vil jeg igen gøre brug af Zelizer begreb *'relational work'* til at analysere opholdet i det andet EU-land. Zelizer anvender begrebet *'relational work'* til at forklare økonomisk aktivitet mellem mennesker. Hun påpeger, at alle økonomiske handlinger er med til at definere, de sociale bånd imellem de involverede personer. Jeg vil vise hvordan *'relational work'* ikke alene foregår indbyrdes mellem parret, men at dette arbejde foregår på flere niveauer, blandt andet overfor visse danske familiemedlemmer der støtter parret økonomisk og overfor enkelte latinamerikanske familiemedlemmer, der forventer økonomiske støtte fra det nygifte par. Derudover foregår der *'relational work'* overfor de danske myndigheder, der både indtræder i slags forældrerolle for parrene, samt på baggrund af parrets evne til at dokumentere sit ophold, afgør om parret får et 'ja' eller 'nej' på deres ansøgning om, at få lov til at bo i Danmark. Parrenes *'relational work'* har endvidere, ikke alene indflydelse på disse forskellige indbyrdes relationer. Parrenes økonomi og deres daglige forbrug af penge og sociale systemer, kommer i høj grad, til at forme deres hverdag.

5.1 Hvornår bliver tvang i ægteskabet et problem...?

Individets frie valg af ægtefælle er fundamentet for de vestlige idealer om ægteskabet og en af hovedpointerne i den danske lov om familiesammenføring. Det frie valg af ægtefælle er helt centralt for indgåelse af, hvad regeringen kalder, et *'moralsk'* og *'ægte'* ægteskab, et ægteskab hvor der hverken indgår familiære eller økonomiske interesser (Regeringen 2003). Den danske lov

forbyder tvangsægteskaber, eksempelvis ægteskaber indgået mellem fætre og kusiner, som ikke været indgået på baggrund af *'individets frie valg'*²⁵ (Fernandez 2012, 6).

Tidligere integrationsminister Bertel Haarder og tidligere socialminister Henriette Kjær argumenterer i regeringens handlingsplan mod tvangs, tvangslignende og arrangerede ægteskaber:

'Det kan ikke accepteres, at unge tvinges eller presses ind i et ægteskab mod deres vilje. Det er afgørende, at værdier som det frie valg, beskyttelse af den enkelte og ligestilling mellem kvinder og mænd respekteres. Et demokratisk samfund bygger på den personlige frihed. Det betyder, at alle unge, uanset etnisk tilhørsforhold, skal have mulighed for selv at vælge deres ægtefælle' (Regeringen 2003, 1).

Rapporten præsenterer ægteskaber blandt visse etniske minoriteter som baseret på forældres og den øvrige familiens ønsker, frem for parrets egne ønsker. Der refereres gennemgående til vigtigheden af at beskytte den personlige frihed mod undertrykkende kultur og familietraditioner (Regeringen 2003). Tvang kan imidlertid foregå på flere måder. Dog bliver ægteskabstvungen i statens øjne kun set som et problem, når den stammer fra forældre eller den øvrige familie. Ud fra mit etnografiske materiale kan jeg udlede, at tvang i forbindelse med transnationale ægteskaber også kan stamme fra den danske stat. Dette underbygger ligeledes den pointe, jeg fremførte i kapitel 3 (Ægteskabets historie), at hvor ægteskabet førhen var en families projekt, er det i dag den danske stat, der har overtaget dette politiske og økonomiske ansvar.

Alle par der er med i denne undersøgelse havde mødt hinanden i Latinamerika, de fleste imens den danske partner var på et længerevarende ophold i forbindelse med studier eller volontørarbejde. Der var en gennemgående tendens til, at den enkelte ikke følte, at han eller hun havde kendt sin partner i særlig lang tid, inden de sammen tog beslutningen om at blive gift. Flere af informanterne kom ind på, at de i virkeligheden ikke ønskede at blive gift så tidligt i deres forhold. De fleste forsøgte at opretholde et langdistance-forhold over et par måneder eller år. I denne periode rejste de frem og tilbage for at besøge hinanden og opretholdt ellers kontakten med hinanden igennem Skype, Facebook, og andre sociale medier. Dette viste sig ikke alene at være for psykisk opslidende i længden, det var også alt for dyrt. Flere af parrene udtrykte, at de

²⁵ Ægteskab mellem fætter-kusine er dog ikke forbudt i Danmark, hvilket betyder at etniske danskere sagtens kan giftes indenfor denne familierelation, uden at det mistænkes som værende under tvang

kom til et punkt, hvor de blev tvunget til at tage en afgørelse om, hvorvidt de skulle gå fra hinanden eller flytte sammen. Den fortsatte rejsen frem og tilbage imellem kontinenterne var, primært af økonomiske årsager, ikke længere en mulighed. Mange undersøgte mulighederne for at være sammen uden af det nødvendigvis betød ægteskab. Selvom tanken om ægteskabet ikke lå lige i fremtiden, indså de efterhånden, at den eneste måde de kunne være sammen på var at blive gift. Mange udtrykte dog at, denne beslutning ikke var baseret på ens *' eget frie valg '*. Rasmus forklarer:

'Vi blev gift på grund af bureaukratiske årsager. Selvfølgelig også fordi jeg holder af min kone. Men det var lidt mærkeligt, at man blev tvunget ud i det efter at have været sammen i et år, og det der var så irriterende var, at staten skulle kunne bestemme, hvornår fanden jeg blev gift. Derfor gad jeg heller ikke noget med bryllup eller noget, fordi vi gjorde det jo bare for at glæde de røvhuller [regeringen]'

Rasmus' udtalelse giver et indblik i, at Rasmus' og hans kones beslutning om at blive gift langt fra alene var baseret på egne ønsker. I deres perspektiv var det hovedsagelig den danske lovgivning, der tvang dem til at blive gift, hvis de ønskede at bo sammen i Danmark.

Flere af de andre informanter kommenterede, at de også havde et lidt ambivalent forhold til at blive gift. Nogle fremstillede det som noget *' underligt noget '* at skulle tage en så stor beslutning, særdeles når det ikke rigtig var deres egen beslutning, men noget de blev *' nødt til at gøre '*, på grund af lovgivningen. Rikke og Antonio grinte, da de viste mig deres bryllupsbillede, og udtrykte at det var lidt morsomt det hele: *' vi blev bare gift i t-shirt og almindeligt tøj, og det var præcis så meget som, der blev gjort ud af det '*. Kim og Noemi så det også fra den mere humoristiske side. Noemi fortæller:

'We really joked about how the Danish government is trying to avoid forced marriages. And they are actually forcing us to get married. I mean, this is a forced marriage...'

Disse citater giver indblik i informanternes holdninger til, at de er nødt til at blive gift som følge af den danske regeringens regler om familiesammenføring. De giver os også et billede af, at den danske lov om familiesammenføring, der blandt andet har til formål *' at forhindre tvangsægteskaber '* (Regeringen 2003, 1) har den modsatte virkning på disse transnationale

ægteskaber. De par jeg har snakket med har frivilligt har valgt at indgå et kærlighedsforhold med hinanden, dog tvinger loven dem til at gifte sig for at opnå mulighed for at bo sammen i Danmark. Dette påpeges også i Fernandez' studie (2012) om dansk/cubanske par. Her fremkommer det, at flere af de dansk/cubanske par ville ønske at de havde haft muligheden at bo sammen i en tid inden ægteskabet, men på grund af den danske lov om familiesammenføring var dette var ikke en mulighed²⁶. Nogle af parrene jeg interviewede udtrykte, at de måske alligevel ville være blevet gift i fremtiden, imens andre kommenterede, at det med ægteskab altid havde ligget dem lidt fjernt. Den centrale pointe her er dog, at der var en generel tendens til, at parrene på det tidspunkt de blev gift ville have ønsket muligheden for at have et bedre kendskab til hinanden inden ægteskabet.

Den danske debat omkring arrangerede ægteskaber og tvangsægteskaber centrerer sig om familiens indflydelse på valg af ægtefælle (Rytter 2011). Dog kan jeg, ud fra mine studier påvise, at staten – i metaforisk forstand Familien Danmark (Rytter 2007) også kan '*fremtvinge*' et formelt ægteskab hos transnationale par, hvor det ene ægtefælle kommer fra et land udenfor EU. Dette viser ikke alene, endnu et eksempel på, at staten har overtaget familiens rolle, når det handler om ægteskabet. Dette står ligeledes i direkte modsætning til, hvad der er skrevet i regeringens handleplan. Her pointeres:

'Når traditioner og familiehensyn kolliderer med de unges ønsker, kan det resultere i, at der lægges stærkt pres på de unge til enten at opgive en forelskelse eller indgå et ægteskab. Ægteskabet er således ikke længere udtryk for en frivillig og selvvalgt handling' (Regeringen 2003, 3).

Det viser endnu engang, at det kun er problematisk med tvang i ægteskabet, når tvangen opstår på grund af kulturelle traditioner og familiehensyn, der kan presse unge til at opgive en forelskelse, eller indgå ægteskab. Flere af mine informanter kom ind på, at da de besluttede sig for at komme til Danmark, var de allerede forelskede, og det var derfor for sent at ombestemme sig. Derfor synes det modsigende, at den danske stat kan tvinge transnationale par, der ikke ønsker '*at*

²⁶ Et par har efter danske (og europæiske) regler, mulighed for at blive sammenført efter 1½ års fast samliv. Da de latinamerikanske ægtefæller ikke havde mulighed for at få et opholdskort uafhængigt af de danske ægtefæller, ville parrene derfor kun have mulighed for at have fast samliv i Latinamerika. I dette tilfælde ville deres samlede tilknytning blive større til det latinamerikanske land end Danmark, hvilket så alligevel ville betyde, at parret ikke ville kunne blive familiesammenført.

opgive en forelskelse' til at indgå ægteskab, hvis de ønsker at bo sammen i Danmark. Det frie valg af ægtefælle handler således alene om ens ret til selv at vælge *hvem*, men ikke *hvordan*, *hvor* eller *hvornår*. Loven giver ikke ret til selv at bestemme, hvordan man vælger at udøve det parforhold, som man indgår med denne selvvalgte partner. De transnationale pars oplevelser med familiesammenføringsreglerne viser, at der eksisterer et paradoks mellem regeringens moralske hensigter og de faktiske rettigheder, som loven tildeler. Den danske stats opstilling af værdier og moral for indgåelse af ægteskab, inklusiv individets ret til frit at vælge sin ægtefælle og indgå ægteskab på baggrund af kærlighedsforhold og ikke tvang opleves af transnationale par som direkte modsigende.

Slægtens indflydelse på ægteskabet, spiller ligeledes en central rolle i regeringens indsats mod arrangerede- og tvangsægteskaber. Tvang i ægteskabet bliver kun set som et problem, når den baseres på visse kultur- og familietraditioner, ligesom slægten kun bliver set som et problem, når det er tale om muslimske familiers indflydelse på deres børns ægteskab. Det er derfor interessant, at regeringen stiller så skarpt på familiens indflydelse på disse *'uægte'* og *'udanske'* tvangsægteskaber. Især da der er en tendens til, at de nye regler om familiesammenføring direkte er medvirkende til, at danske familier også bliver involveret i deres børns transnationale ægteskab.

5.2 Ligestilling og økonomisk uafhængighed

Et par der søger familiesammenføring efter de danske nationale regler, skal som beskrevet stille økonomisk sikkerhed der, under pointsystemet var på 100.000 kr. og efter de nuværende regler er på 50.000 kr. og skal stå deponeret på en konto i syv år. Dette skal sikre, at den udenlandske ægtefælle ikke kommer til at ligge velfærdsstaten til last. De par der vælger at flytte til et andet EU-land er dog ikke underlagt at skulle stille denne økonomiske sikkerhed. At flytte til et andet land viste sig dog for de fleste alligevel at være forbundet med mange (uforudsete) omkostninger, hvilke overvejende dækkes alene af den ene ægtefælles økonomiske indkomst.

Derudover har Regeringens Handleplan til formål at sikre ligestilling mellem kønnene og undgå forældres involvering i deres børns ægteskab. I handlingsplanen påpeges det, at forældre skal holdes uden for sine børns ægteskab. Der pointeres at, i Danmark fungerer forældre og slægt ikke som den enkeltes sikkerhedsnet; det er velfærdsstaten, der varetager denne forpligtelse. De

mange omkostninger der er forbundet med opholdet i det andet EU-land medfører dog, at nogle af de interviewede par bliver dybt afhængige af de danske forældres økonomiske hjælp.

Inden jeg går i gang med at analysere, hvordan de økonomiske transaktioner påvirker parrenes relationer med hinanden, deres øvrige familie, og den danske stat, samt hvordan disse transaktioner er med til at forme deres hverdag, vil jeg igen opsummere Zelizers definition af 'relational work'.

' [Relational work is] the creative effort people make establishing, maintaining, negotiating, transforming, and terminating interpersonal relations. Relational work goes on continuously, shaping boundaries that differentiate relations that might become confused with deleterious consequences for one party, both parties, or third parties' (Zelizer 2011, 6).

Zelizer bruger begrebet til at analysere, hvordan og hvorledes økonomi definerer og differentierer alle slags mellemmenneskelige relationer og ligeledes menneskers relationer til institutioner og markeder. Mere konkret bidrager begrebet til at belyse, hvordan mennesker forholder sig til hinanden i den økonomiske verden ved at skabe 'viable matches' igennem følgende fire elementer: 1) sociale bånd mellem mennesker og grupper; 2) de økonomiske transaktioner der foregår imellem disse bånd; 3) Forskellige udvekslingsmedier, der indgår i disse transaktioner; og 4) De sociale, og ofte moralske betydninger, der er forbundet med disse bånd, medier og transaktioner (Zelizer 2012).

I forrige kapitel anvendte jeg begrebet til at analysere hvilken *moralsk* betydning potentielle økonomiske interesser havde for parrenes indbyrdes relation samt deres relation til visse venner og familiemedlemmer. I dette kapitel anvender jeg begrebet til at undersøge, hvilken *social* betydning penge og økonomi har for parrenes relation til hinanden og til visse danske og latinamerikanske familiemedlemmer. Med social betydning, mener jeg de sociale omstændigheder, der vedrører parrenes daglige liv i samfundet, såsom deres omgang med penge og velfærdssystemer, samt deres sociale omgang med andre mennesker. Jeg vil vise, hvordan pengene har en social betydning for parrenes hverdagsliv, idet at de i høj grad former deres dagligdag efter, *hvordan, hvorhenne og hvornår* de bruger deres penge. Da deres pengeforbrug,

har betydning for hvorvidt, Udlændingestyrelsen vurderer om deres ophold i det andet EU-land er faktisk og reelt og dermed giver dem lov til at flytte til Danmark sammen.

5.2.1 Pengenes indflydelse på parforhold og familierelationer

Flytningen til - og opholdet i - det andet EU-land viser sig, som anført, at have mange uforudsete omkostninger. Da de latinamerikanske ægtefæller ikke har mulighed for at tage lønnet arbejde imens deres ansøgning om familiesammenføring er under behandling, er parret som regel afhængig af den danske ægtefælles lønindkomst, dagpenge eller SU. Nogle par har samlet lidt penge sammen til at klare sig på i starten. Derudover flytter de fleste par til det andet EU-land imens den latinamerikanske partner er på besøg i Danmark på et turistvisum²⁷. Dette visum giver mulighed til ophold i højst 90 dage, hvorfor parrene har forholdsvis kort tid til at finde en lejlighed i det andet EU-land, der opfylder udlændingestyrelsens krav for, at der er tale om en *'faktisk og reel'* flytning²⁸. Derfor må parrene ofte tage til takke med lejligheder, der ellers ligger på et højere prisniveau, end de ellers har tænkt sig – eller egentlig har råd til. Dette betyder, at flere par beder om og får økonomisk hjælp fra de danske forældre til at finansiere EU-opholdet, enten i form af, at forældrene køber en lejlighed til parret eller låner parret penge for, at de økonomisk kan klare sig. Selvom parrene ved flytningen på en måde undgår de danske nationale regler om familiesammenføring, er det disse regler årsagen til at parret bliver nødt til at flytte til et andet EU-land. Handlingsplanen formål om at familie og slægt skal holdes udenfor ægteskabet fungerer således lige modsat hensigterne, da reglerne er direkte medvirkende til, at nogle af de transnationale par bliver dybt økonomisk afhængige af den danske familie.

Fernandez (2012), der har studeret transnationale ægteskaber mellem danske kvinder og cubanske mænd påpeger, at når par får økonomisk hjælp fra den danske familie forstyrres jævnbyrdigheden mellem kønnene. Dette er især fordi den cubanske ægtemand ikke alene bliver

²⁷ Turisvisummet giver adgang til fri rejse mellem Schengenlandene. Gives til højst 90 dage ad gangen, men kan også gives til kortere perioder.

²⁸ Dette krav betyder, at der skal være tale om en faktisk og reel flytning til landet. Der må ikke blot være tale om et kortvarigt ophold for eksempel på et hotelværelse. En dansk statsborger, som har haft fremlejet et værelse eller har været tilflyttet en c/o adresse hos slægtninge eller bekendte for en kortvarig periode, har som udgangspunkt ikke kravet om at have etableret et reelt og faktisk ophold i et andet EU/EØS-land. Til forskel herfra opfylder en dansk statsborger, som har haft et længerevarende ophold i en lejelejlighed på grundlag en tidsubegrænset lejekontrakt eller i en bolig, som pågældende har købt, umiddelbart kravet om etablering af et reelt og faktisk ophold (Ny i Danmark 2012).

afhængig af sin ægtefælle for at få en opholdstilladelse, men ligeledes bliver afhængig af hendes families økonomiske støtte til hans daglige ophold. Denne juridiske og økonomiske uligevægt mellem kønnene kan også ses hos de par, jeg har interviewet. Der er en gennemgående tendens til, at de latinamerikanske ægtefæller ser det som problematisk at blive forsørget af deres danske ægtefæller. Både de latinamerikanske kvinder og de latinamerikanske mænd kommer ind på, at de har det dårligt med, at de ikke bidrager økonomisk. Under interviewene oplever jeg dog en tendens til, at dette er sværere at håndtere for de latinamerikanske mænd, end det er for de latinamerikanske kvinder. Emmanuel fortæller:

'Jeg føler mig hjælpeløs og bundet. Jeg kan ikke lade være med at tænke, at jeg ikke bidrager økonomisk. Jeg prøver at lade være med at have det i hovedet hele tiden, men det er svært. Jeg er en død vægt'.

Der er en generel tendens til, at de latinamerikanske mænd har det svært ved at blive forsørget af deres danske koner. Mange nævner, at de har arbejdet hele deres liv og altid været i stand til at forsørge sig selv. Det er ikke alene deres manglende økonomiske bidrag til husholdningen, der tynger deres hverdag. Derudover savner de den sociale omgang, de tidligere har fået igennem arbejdet. Mange, både mænd og kvinder, er ligeledes vant til også at hjælpe deres egen familie økonomisk. Victoria fortæller, hvor svært det er, konstant at sige til sin mor at hun er nødt til at holde op med at bede om penge: *'Hun forstår ikke, at jeg ikke har nogen. Hun ser, at jeg har mad på bordet hver dag, og jeg kan købe ting til min søn, men Rasmus er ikke rig, han har ikke til mere end det'*. Det er således ikke alene det transnationale par, der er påvirket af 'venteværelsets' økonomiske situation.

Alle de interviewede latinamerikanske kvinder var ligeledes vant til at arbejde, da de boede i Latinamerika. For dem er det største problem dog ikke, at de bliver forsørget af deres danske mand. Victoria, der er gift med Rasmus, fortæller: *'Jeg keder mig herhjemme. Efter tre år hjemme er jeg er nødt til at komme ud... og jeg har brug for at tjene mine egne penge'*. Hos kvinderne er der således en tilbøjelighed til, at de, ligesom de latinamerikanske mænd, savner den sociale omgang med andre mennesker, der er på en arbejdsplads. Ligeledes har de brug for penge, som er *'deres'*, penge som de kan bruge på det, de har lyst til uden at føle, at de *'tager'* fra deres mænd.

At det alene er den danske ægtefælle, der skaffer penge til husholdningen, skaber således en uligevægt hos de transnationale par, hvilken i særdeleshed viser sig at være svær at håndtere for de latinamerikanske mænd. Dette kan forårsages af, at i de fleste latinamerikanske (i en grad også i danske) samfund baseres ægteskabet stadig på traditionelle kønsroller, og idealet om den mandlige forsørger er således stadig aktuelt (Landdale 2007). Når de ikke er i stand til at bidrage økonomisk, opfatter de sig som *'en død vægt'*, der alene bruger af andres økonomiske resurser, uden at give noget igen.

Her fremkommer pengenes sociale betydning klar, både i parrets relation til hinanden og til parrets forældre. *'Relational work'* kan her ses ved den måde, som penge definerer den indbyrdes økonomiske ulighed mellem parret, og hvorledes de gør den latinamerikanske partner økonomisk afhængig af deres danske ægtefælle. Ligeledes identificerer penge enkelte pars økonomiske afhængighed af de danske forældre samt nogle pars manglende evne til at støtte den latinamerikanske familie økonomisk. Mere direkte, kan dette mærkes på den måde, det påvirker den ellers efterstræbte jævnbyrdighed i parforholdet. Især de mandlige latinamerikanske ægtefæller ser sig som impotente og ude af stand til at udfylde en rolle som forsørgere, de føler der forventes af dem. De kvindelige latinamerikanske ægtefæller mærker ikke ujævnbyrdigheden på samme måde som de mandlige latinamerikanere. De ser dog, hvordan den økonomiske situation gør dem mere afhængige af deres danske ægtefælle, eftersom de føler, at de ikke kan bruge penge uden dårlig samvittighed, fordi de *'tager'* fra deres mænd. Derudover er både de mandlige og kvindelige latinamerikanske ægtefæller i en grad socialt afhængige af deres danske ægtefæller, da de ikke føler, at de får den nødvendige sociale omgang med andre mennesker, som en evt. arbejdsplads kan give.

Derudover foregår der *'relational work'* til parrenes familie på begge sider. Her påpeger latinamerikanere, der førhen har taget økonomisk ansvar for visse latinamerikanske familiemedlemmer, at de nu føler, at de på grund af deres økonomiske tilstand, svigter i denne relation, forårsaget af deres fejlende evne til, at forsætte disse økonomiske transaktioner. Parrenes *'relational work'* i forhold til den danske familie bliver ligeledes præget af de tilstedeværende økonomiske transaktioner, der betyder, at denne relation identificeres gennem en øget økonomisk afhængighed end tidligere.

I denne henseende kan man sige, at penge igen forstyrrer det transnationale parforhold, idet ulige adgang til penge er med til skabe og vedligeholde ujævnbyrdigheden og den ulige sociale status partnere imellem. Ambitionen i Regeringens Handleplan om at holde familiens indflydelse udenfor de unges ægteskaber og dermed fremme ligestilling mellem kønnene virker således ikke direkte efter hensigten. Handlingsplanen bevirker derimod direkte at ægtefællerne bliver mere afhængige af den øvrige familie, og at der skabes ulighed mellem kønnene (Eggebo 2012 i Fernandez 2012)

5.3 Livet som 'kærlighedsflygtning'

Selvom nogle af parrene har kendt hinanden over flere år, er deres samliv i Europa en fundamental ny situation for dem alle sammen. Ikke alene flytter den latinamerikanske ægtefælle fra Latinamerika til et nyt europæisk land, men langt de fleste par har derudover intet socialt netværk i det andet EU-land at støtte sig til, i den nye situation de nu står i. Det transnationale ægtepars første tid sammen, hvad enten de befinder sig i Spanien, England eller Sverige, er derfor præget af stress, frustrationer, afsavn og ensomhed. Udover at parret må leve af den danske ægtefælles indkomst og eventuel ekstra økonomisk hjælp fra dennes familie har den danske ægtefælle også et job eller studie at passe og bliver derfor nødt til at bruge megen tid udenfor hjemmet. De latinamerikanske ægtefæller på den anden side - så længe deres ansøgning om familiesammenføring er under behandling - har ikke ret til at tage lønnet arbejde. Sprog og kommunikationsproblemer oveni gør således, at de både økonomisk og socialt er dybt afhængige af den danske ægtefælle. Dagene i det andet EU-land kan derfor blive meget lange for de latinamerikanske ægtefæller.

Mange syntes, at de var forberedte på, at det ikke ville være nemt at flytte til Europa, hvor det hele ville være nyt og anderledes i forhold til, hvor de kom fra. Dog blev de overraskede, da de opdagede hvor svært, det er, og at de føler sig så ensomme. Rosa kommenterer: *'Alt er så nemt og rosenrødt, når du er forelsket, det er først når du er her, at du opdager, hvor hårdt det i virkeligheden er'*. På den anden side er det også svært for de danske ægtefæller, der både økonomisk og socialt skal få hverdagen til at hænge sammen. De føler det stressende, at de ikke kan være der nok for deres nyankomne ægtefæller. De transnationale pars start på livet som nygifte er derfor fyldt med frustrationer, der knytter sig til den nye situation; den økonomiske og

sociale skævhed, der hænger sammen med at bo i et fremmed land uden et socialt netværk. Kim og Noemi udtrykker, at denne nye og ufrivillige situation de står i, på en måde kan sammenlignes med at være flygtning.

'We call ourselves love refugees. When people say, that it can't be possible that we have to live in Sweden... [We answer] Well, now you know what it is like to be a refugee!'

Ligesom Kim og Noemi havde alle de andre informanter svært ved at acceptere logikken, i at de blev nødt til at bo i et andet EU-land kun med det formål, at de så måske i fremtiden kunne bo i Danmark.

5.3.1 Pengene på bordet

For at udlændingestyrelsen kan vurdere, om en dansk statsborger har udnyttet sin ret til fri bevægelighed', kræves det, at vedkommende kan bevise, at han/hun har haft et faktisk og reelt ophold i det andet EU-land. Det er derfor altafgørende, at parret fysisk opholder sig i det andet EU-land, således at der ikke kan være tale om en proforma-flytning. Endvidere lægger Udlændingesservice stor vægt på, at en dansk statsborger, der har udnyttet sin ret til fri bevægelighed er i stand til at dokumentere opholdet. Dette er noget, der vækker bekymring hos de fleste, og mange par udtrykte, at '*man ved aldrig, om man gør nok*'. Denne tvivl over, hvorvidt man gør nok, er noget der kunne ses igen i mange pars hverdag. De fortæller, at deres dagligdag i høj grad er præget af at udnytte alle de muligheder, de kan finde, for at bevise at de har opholdt sig i det andet EU-land. Jeg spurgte Kim og Noemi, om de gør meget ud af at samle beviser for at kunne dokumentere deres EU-ophold. Kim svarer: '*All the time, we sign up for all kinds of stuff. Like everything*'. Noemi uddyber:

'I signed up for 'arbejdsformidlingen and SFI (svenskundervisning for indvandrere) for like a month. Everyone is asking me in Denmark, why are you learning Swedish? I mean if we are going back to Denmark, what's the point of learning Swedish? Well... I want to prove that I lived in Sweden, so...'

Citatet eksemplificerer en typisk situation, der gør sig gældende for de transnationale par, der udnytter retten til fri bevægelighed, for at få lov til at bo i Danmark. Flere af de interviewede par fortæller, at tanken om hvorvidt de vil være stand til at bevise deres ophold i det andet EU-land

fylder meget i deres tanker, og at deres dagligdag og rutiner bliver formet omkring faktorer, der kan være med til at bevise deres ophold. Flere nævner, at de tilmelder sig alle mulige ting i det andet EU-land, således at de kan vise, at de har haft en dagligdag i det andet EU-land. Jeg spørger Mette i et interview hvordan de vil kunne bevise deres EU-ophold:

'Jeg har gemt alt, hvad der overhovedet kan bevise, at vi har været her. Jeg har taget fotokopier hver måned. Så har vi samlet alt fra hver måned og lavet fotokopier af det. Vi har en mappe med dokumentation på alt, der hedder september, oktober, november. December er vi i gang med at samle. Vores månedskort, vores træningscenterkort og ALLE boner. Vi har begge to kort hernede, kreditkort som vi køber alt med hernede. Jeg har en konto hernede, som vi bruger til det daglige køb. Vi har gemt alle udskrifter over telefonregninger, så man kan se, at vi har snakket fra vores danske nummer og hvorfra. Så man kan se på det danske nummer, at det har været i brug, men altid på spansk grund. Og det spanske, der kan man jo se, at det også har været i brug, men altid på spansk grund. Så på den måde er der bevis for, at vi har været her hver eneste dag. Plus lånerkort på biblioteket og alle de her ting, vi tager ekstra. Vores kort til bussen, når vi bor så langt væk, så har vi begge to månedskort'.

Dette er et eksempel på alle de beviser, der kunne sendes med til Udlændingestyrelsen for at bevise ægtheden af sit EU-ophold. Alle de par jeg interviewer, giver lignende eksempler. Dog er vigtigheden af at dokumentere sit ophold i udpræget grad gældende for de par, der opholder sig i Sverige, da de danskere der bor i Sverige daglig krydser grænsen til Danmark for enten at passe arbejde eller studier. De har derfor mulighed for at ordne indkøb, lægebesøg o.a. i begge lande, hvilket er fysisk umuligt for de par, der befinder sig i Spanien og England. Disse par er derfor ekstra opmærksomme på at vise, at alle dagligdagsrutiner foregår i Sverige og ikke i Danmark.

Det er således ikke nok alene at *udføre* indkøb, lægebesøg og andre aktiviteter i det pågældende EU-land. Det afgørende er, at man har dokumentation på det hele, når man skal sende ansøgningen af sted. Malene fortæller om selve processen, at lave en ansøgning:

'At lave en sådan ansøgning minder om at lave en projektopgave i skolen. Vi lagde alle dokumenterne ind i et ringbind. Jeg tror, det betaler sig at lave ansøgning pæn og overskuelig og fyldestgørende, så går det hurtigere med at få svar'.

Malene fortæller hvordan man kan overbevise den danske stat om, at man har haft et faktisk og reelt ophold i et andet EU-land. Hun sammenligner det med at lave projektarbejde i skolen, for som hun siger: *'Man skal virkelig gå op i det'*.

Hun giver mig en liste, som jeg præsenterer nedenfor, af alle de ting hun havde sendt med i deres ansøgning, hvilket hun også havde lagt ud på foreningen Ægteskab Uden Grænsers forum, så andre familiesammenførte kan se et eksempel på, hvilke dokumenter der kan være relevante at sende med.

Listen består af:

- Ansøgningen og tre pasfotos
- Kopi af vores vielsesattest fra Honduras, apostillestemplet og oversat til dansk af en autoriseret oversætter
- Kopi af min mands pas - alle sider!
- Ansættelseskontrakt fra mit job i København samt tre lønsedler
- Personbevis med mit svenske personnummer fra Skatteverket i Sverige
- Ansøgning af svensk ID-kort til mig samt mit svenske ID-kort
- Min mands svenske opholdstilladelse samt breve, vi har modtaget fra Migrationsverket, da de manglede nogle dokumenter for at give min mand opholdstilladelse i Sverige
- Lejekontrakt for vores svenske lejlighed
- Svensk indbo- og ulykkesforsikring
- 5 huslejekvitteringer inklusiv vandregning og betaling af TV og forsikring
- Bekræftelse af tilmelding af el samt el-regning
- Brev til mig om valg af lægehus i Sverige, samt recepter og bonner fra apoteket og kvittering fra læge- og tandlægebesøg
- Velkomstbrev fra den svenske internetudbyder samt 2 regninger

- 2 betalinger af svensk licens
- Bestilling af mobilnummer samt 11 køb af saldo
- Mit og min mands månedskort samt andre billetter fra tog og busture i Sverige, samt et Jojo-reskassa-kort (månedskort offentlig transport)
- Mit lånerkort fra det lokale bibliotek og en del kvitteringer for lån af bøger
- Bekræftelse af svensk bankkonto. Kontoudskrift både fra min danske og svenske bankkonto, der viser mange køb i Sverige
- Kvitteringer fra alle mine indkøb i Sverige. Jeg købte stort set et eller andet hver dag, vi var i Sverige, eller også lånte jeg noget på biblioteket. Derfor har jeg samlet et bevis for stort set hver dag, vi har været i Sverige

Som vi kan se, indgår der en række personlige dokumenter, såsom kvitteringer fra lægebesøg, apoteket og andet dagligt indkøb i Malenes ansøgning, alle sammen dokumenter der beviser hendes (og hendes ægtefælles) faktiske og reelle ophold i Sverige. Malene betegner det som bekendt som et projektarbejde, da det kræver et vist engagement fra parrenes side. Alle de interviewede danskere, der har søgt om at flytte til Danmark med sin latinamerikanske ægtefælle, har sendt en lignende samling af dokumenter til udlændingestyrelsen.

Som så mange andre ting der er forbundet med den nødvendige flytning til et andet EU/EØS-land, er alle informanterne enige om, at dette er, *'for meget af det gode'*. Ida kommenterer:

'Mange ting er jo meget private. Vi lavede eksempelvis et fotoalbum, og jeg føler, at det er en invadering i vores privatliv, at dét skal være nødvendigt for at bevise, at vi har boet sammen, og at vi er i et rigtigt forhold. Det kan ikke være på denne måde'.

Mange af de interviewede par føler, at det er grænseoverskridende at sende sådanne private dokumenter såsom indkøbs og lægekvitteringer til Udlændingestyrelsen. I flere af interviewsamtalerne bliver der også grinet en del af, hvordan informationer om kvinders intimkøb eller mænds kondomstørrelser vil kunne komme udlændingestyrelsen til gode.

De par der opholder sig i Sverige kan rimelig nemt besøge familie og venner i Danmark, da det kun tager 20 minutter og et vis antal kroner²⁹ at krydse Øresundsbroen. I og med at flere af de danske ægtefæller der er (og var) bosat i Sverige, dagligt pendler mellem Danmark og Sverige, befinder disse par sig i en særlig situation, hvor de er i risiko for, at være *for meget* i Danmark, eller *for lidt* i Sverige (Rytter 2011). I sådan et tilfælde vil udlændingestyrelsen kunne vurdere, at parrets ophold i et andet EU-land er proforma. Derfor må de ekstra besøg i Danmark begrænses. Malene fortæller: *'Jeg havde som regel, at jeg ikke måtte tage mere end en weekendtur om måneden fra Sverige... Jeg lavede sådan en grænse for at disciplinere os.'* Parrene organiserer således deres sociale liv omkring faktorer, der kan få betydning for deres mulighed for at bo i Danmark fremover. Dette ved at planlægge nøje både *hvordan* og *hvorhenne*, de bruger deres penge, de sociale systemer og servicen og deres tid.

Det interessante heri er, at det endnu engang handler om at bevise 'ægtheden' af noget. I det forrige kapitel viste jeg, hvordan parrene beviste ægtheden af deres kærlighed til hinanden ved at holde kærlighedsforholdet adskilt fra umoralske økonomiske interesser. I denne situation forsøger parrene nu at bevise 'ægtheden' af deres EU-ophold, hvor økonomi/penge igen spiller hovedrollen i ægthedens bevis. Men her er det altafgørende, at parrene placerer deres økonomiske og sociale transaktioner i det rigtige land.

De par der søger familiesammenføring efter EU-retten er som bekendt fri for at stille økonomisk sikkerhed til staten. Det betyder dog ikke, at pengene ikke har betydning for, om de får et 'ja' eller 'nej' fra udlændingesservice. I denne henseende kan parrenes '*relational work*' til staten ses ud fra deres overvejelser om, hvordan de forvalter deres økonomiske forbrug. Med hensyn til at overbevise udlændingestyrelsen om at man rent faktisk har udnyttet retten til fri bevægelighed, handler det ikke så meget om, *hvor mange* penge parret har. Det altafgørende er, hvorvidt parrene i deres dagligdag, kan demonstrere *hvordan* og *hvorhenne* deres økonomiske transaktioner finder sted (Zelizer 1994). Derudover er der mange omkostninger forbundet med at flytte og etablere sig i et andet land, hvor de ikke har et socialt netværk. Om end parrene måske ikke kommer til at bruge lige så mange penge ved at flytte, som de ellers skulle have samlet, hvis

²⁹ Et Togpendlerkort mellem Malmø og København koster 1900kr om måneden (www.skanetrafikken.se). Hvis man har brobizz og rejser til Danmark mere en 16 gange, koster det 32kr hver gang man krydser Øresundsbroen (se.oresundsbron.com).

de havde søgt om familiesammenføring i Danmark, så viser opholdet sig at have overraskende økonomiske og sociale omkostninger. Ikke alene er opholdet dyrt, parrenes relationer til hinanden (og i visse tilfælde til forældre) bliver præget af en øget afhængighed og skaber derved en øget ujævnbyrdighed i parrets sociale status.

5.4 Afslutning

Jeg har i dette kapitel vist, hvilken social betydning penge og fælles økonomi har for det transnationale par, der vælger at gå i '*venteværelse*' for at kunne søge ophold i Danmark. Vi har set, at parrene føler sig tvunget til at gifte sig både på grund af manglende økonomiske muligheder for at fortsætte et forhold på tværs af kontinenter og for at få mulighed for at kunne leve sammen i Danmark. Den latinamerikanske partner er ikke alene afhængig af sin danske ægtefælle for at få et opholdstilladelse i EU. Den latinamerikanske ægtefælle er også afhængig af dennes økonomiske indkomst, da han/hun ikke har lov til at tjene penge imens deres ansøgning er under behandling. Det viser sig derudover, at mange (særlige unge) transnationale par ofte ikke har den nødvendige økonomiske kapital, der skal til for at finansiere EU-opholdet. Dette betyder for flere par, at den danske familie træder til med økonomisk hjælp. Derfor bliver de transnationale par økonomisk afhængige af den danske familie. Endvidere fortæller nogle af de latinamerikanske ægtefæller om at deres forældre/familie forventer en økonomisk støtte som de ikke er i stand til at give – selv om de har opnået bopæl i Europa. Oveni dette kan parrets daglige forvaltning af husholdningspenge være afgørende for udlændingestyrelsens vurdering af den danske statsborgers udnyttelse af sin ret til fri bevægelighed. Endelig er denne vurdering afgørende for om vedkommende får lov til at flytte tilbage til Danmark sammen med sin latinamerikanske ægtefælle. Foruden at vurdere hvorvidt den danske statsborger har foretaget en proforma-flytning, vurderer Udlændingestyrelsen hvorvidt der er tale om, at vedkommende har indgået et proforma-ægteskab. Baseret på mine data kan det transnationale ægteskab, indgået med skub fra det danske lovgivning, ses som en slags fornuftægteskab. Men det fornuftige fordufter, når vi ser på det vanskelige økonomiske, sociale og bureaukratiske '*relational work*', der er forbundet med den lange proces hen i mod at få lov til at bo i Danmark. Set fra dette perspektiv er penge med til at skabe, forme og/eller ændre indbyrdes relationer mellem ægtefæller, deres øvrige familier og den danske stat.

Kapitel 6 - Usikre fremtidshorisonter

I forrige kapitel belyste jeg, hvordan den danske stat accepterer danskernes valg af en udenlandsk ægtefælle, dog kan parret ikke uden videre få lov til, at bo i Danmark. Der findes dog en alternativ løsning, for de par der på trods af lovgivningen ikke vil opgive drømmen om at bo sammen i Danmark. Denne løsning kaldes populært også for EU-løsningen og indebærer, at en dansk statsborger der udnytter sin ret til fri bevægelighed indenfor EU efterfølgende kan vende hjem til Danmark igen med sin udenlandske ægtefælle (Ægteskab uden Grænser 2012).

I dette kapitel vil jeg med udgangspunkt i begrebet *'vitale sammenræf'* undersøge, hvordan sammenfald mellem parrenes forventninger til EU-opholdet og de bureaukratiske regler, hvori de navigerer, placerer de transnationale par i kortere og længere perioder af uvished, hvor de ikke føler sig sikre på, at de vil få lov til at bo i Danmark i fremtiden. Begrebet bliver introduceret af Antropologen Jennifer Johnson-Hanks i artiklen *'On the limits of stages in Ethnography: Toward a Theory of vital conjunctures'* (2002), der omhandler, hvordan moderskabet ikke er en stabil status. Hun argumenterer at, i stedet består moderskabet af en midlertidig social status, en handleposition, der kan indtages igennem forskellige sociale strategier.

'Vital conjuncture' defineres som *'a socially structured zone of possibility that emerges around specific periods of potential transformation in a life or lives'* (Johnson-Hanks 2002, 865). Udtrykket *'Conjuncture'* stammer fra Bourdieu (1977), der anvender det til at udtrykke omstændigheder, der markerer sociale strukturer og derfor fungerer som en given ramme for social handling. *'Vital'* afstedkommer af det demografiske udtryk *'vital event'* (vital begivenhed) og refererer til afgørende statusovergange, såsom fødsel, ægteskab og død (Johnson-Haks 2002, 872). Johnson-Hanks anvender begrebet, med en anderledes tilgang til Van Genneps begreb *'life stages'*. Van Genneps brug af begrebet *'life stages'* indebærer, at de efterfølgende fremtidshorisonter er kontinuerlige, har en klar kurs og et bestemt udfald (Van Gennep 1977). Derimod anvender Johnson-Hanks *'vital conjuncture'* til at beskrive perioder, hvor livsbaner pludselig skifter retning og nye fremtidshorisonter opstår.

Jeg vil fremover anvende den danske oversættelse af begrebet for at undersøge, hvordan der opstår vitale sammentræf mellem parrenes forventninger omkring deres planer om at etablere sig i Danmark og de bureaukratiske regler, hvorinde de skal navigere. De transnationale par har nogle tanker om, hvad de kan forvente af den midlertidige periode, som de skal opholde sig i det andet EU-land. Det viser sig dog, at alle disse forventninger ikke forløber som først forudset. Begyndelsen af vitale sammentræf er således ved at tage form, idet at parrenes oprindelige forestillinger om et midlertidigt EU-ophold er begyndt at smuldre. Det er forskelligt, hvordan de transnationale par håndterer disse vitale sammentræf. De fleste informanter ytrer en stor utilfredshed over den dårlige behandling, de føler, de har fået af den danske stat. De bliver derfor nødt til at genoverveje deres fremtidshorisonter. Disse genovervejelser handler om, hvorvidt deres midlertidige ophold i det andet EU-land, skal blive permanent, eller hvorvidt, de skal flytte sammen til Danmark efter endt ophold. Både dem der flytter til Danmark, og dem der vælger at blive i det andet EU-land lægger vægt på en række sociale og økonomiske faktorer, der gør sig gældende for deres valg.

6.1 En ægteskabsprøve

Foreningen Ægteskab Uden Grænser beskriver EU-løsningen, som den 'sikre' løsning til at blive familiesammenført med sin udenlandske ægtefælle (Ægteskab uden Grænser 2012). Inden parrene flyttede til det andet EU-land, forekom det dem rimelig simpelt at skulle bevise, at de havde haft et faktisk og reelt ophold i et andet EU-land. Alle havde fået en masse råd og vejledning fra ÆUG, inden de tog af sted. De havde læst en masse omkring love og ansøgningsprocesser og følte sig velforberejede. EU-løsningen viste sig dog ikke at være så sikker eller uproblematisk som formodet, og de fleste indså efter et stykke tid, at den fremtid de havde forestillet sig var sværere at nå end først forventet. Noemi fortæller, *'it doesn't matter how much you read, and how much you understand... there's always those things that make you say -oh!'*. Ligesom Noemi, følte mange par at der altid dukkede nogle nye ting op i lovgivningen, som man ikke kendte til i forvejen. Mange udtrykte også at

lovgivninger vedrørende opholdstilladelsen havde det med at ændre sig. De følte sig derfor aldrig sikre på, at de regler der gælder i dag også gælder i morgen³⁰. Mette forklarer:

'Reglerne ændres konstant. Der blev ændret regler tre gange i den tid, hvor jeg har været i systemet³¹. Det har som sådan ikke ramt os endnu, men en dag skal det nok lykkes dem [regeringen] at få ram på os.'

De konstant foranderlige regler er for alles vedkommende kilde til megen frustration og usikkerhed. Efter den grundige forberedelse havde de fleste interviewede par en forventning om, at flytningen til et andet EU-land, ville være midlertidigt ophold og havde en klar idé, om hvor længe denne midlertidighed skulle strække over, hvilket almindeligvis var omkring 3-6 måneder. Det var således for mange aldrig meningen, at de skulle blive boende i det andet land. De ønskede at opholde sig der, imens de ventede på at få lov til at vende tilbage til Danmark.

Kravet om at bevise, at man har haft et faktisk og reelt ophold i det andet EU-land skaber stress og frustrationer for mange par. Ida forklarer:

'Jeg var bange på alle måder, fordi man ikke ved, om man gør det rigtigt. Det er ligesom... Jeg spurgte om råd inde på [foreningen] 'Ægteskab uden Grænser' og læste alle reglerne. Det var så svært for mig at finde ud af, hvordan vi skulle gøre... Og vi var konstant bange for, at vi ville gøre noget forkert, og det så ville være et spild af den tid, vi havde brugt på det'.

Citatet eksemplificerer den frygt, alle parrene havde omkring EU-opholdet. Alle syntes, det var svært at gennemskue reglerne og var bange for at gøre det forkert, hvilket derfor ville ødelægge deres muligheder for at bo til Danmark.

Parrenes hverdag i det andet EU-land, bliver i høj grad formet igennem bureaukratiske regler og parrene betragter EU-opholdet som en prøve – hvilket viser sig at have visse sammenhænge med gamle folkeeventyr- der skulle gennemføres, inden de fik lov til at bo sammen i Danmark. Flere par føler, at det ikke alene er et EU-ophold der skal bevises, men ligeledes parrenes parforhold der

³⁰ *I maj 2010 blev L 188 vedtaget af Folketinget, hvilken bl.a indeholder en reform af reglerne om tidsubegrænset opholdstilladelse. Inden ændringen kunne permanent opholdstilladelse opnås efter 6 år, efter ændringerne kunne permanent opholdstilladelse nås efter 4 år, hvoraf den ægtefællesammenført skulle have haft 3 års fuld beskæftigelse. Denne fulde beskæftigelse udregnes efter et særligt pointsystem. I juli 2011 indfører regeringen det nye pointsystem.

³¹ Mette og José blev i første omgang familiesammenført efter danske nationale regler i 2010, usikkerheden omkring de ændrede regler, fik dem dog til at flytte til Spanien og søge om familiesammenføring på ny, efter de EU-regler.

skal afprøves. Ida pointerer *'et par kan kun gennemføre det her, hvis de virkelig elsker hinanden'*. Perioden imens de venter på afgørelsen om, hvorvidt de havde bestået prøven eller ej er endvidere meget frustrerende, fordi parrene ikke ved, hvorvidt de, i Rasmus' ord, er *'købt eller solgt'*. Sagt med andre ord, de ved ikke, hvorvidt EU-opholdet, i fremtiden, vil give dem mulighed for at bo i Danmark eller ej.

6.1.1 At befinde sig i et limbo

'Deres [den danske stats] taktik er at beholde dig i en trædemølle, hvor du løber rundt og rundt uden nogensinde at komme i mål'.

Med disse ord beskriver Antonio, hvordan han opfatter reglerne. Han henviser her til, hvor svært det er at forstå dem. At befinde sig i en trædemølle forudsætter, at man løber rundt og rundt uden nogensinde at komme til et mål. Dette er selvfølgelig ikke helt rigtigt, da parrenes ansøgninger er under behandling og før eller siden vil være færdigbehandlet med det ene, eller det andet udslag. Metaforen beskriver dog meget vel, hvordan parrene oplever det at træde vande, mens de venter på afgørelsen.

Nogle par beskriver denne midlertidige situation som en *'parentes i livet'* eller et *'limbo, hvor vi ikke ved, hvor vi havner bagefter'*. Parrene betragter sig som placeret i en slags mellemtilstand hvor de ikke føler, at de har indflydelse på egen situation. For nogle opleves dagligdagen, som følge heraf, direkte ulogisk. Kim fortæller:

'One day when I came home, Noemi spoke to me in Swedish. When she spoke Swedish to me, I was like... it was so surreal. I was thinking – why the fuck is she learning a language that I don't even know a 100 % myself! I mean, it's so surreal'.

Kim ser det som ganske absurd, at hans kone lærer svensk. Deres ophold i Sverige er kun en del af deres plan om at kunne bo i Danmark. Derfor giver det ikke mening for ham, at hun skal lære et sprog, som han ikke engang selv kender, alene med det formål, at kunne få lov til at bo i Danmark i fremtiden, og hun derfor på sigt vil få brug for dansk.

Følelsen af at være i et limbo, kunne ligeledes ses i indretningen af nogle af de lejligheder, hvor parrene havde bosat sig. Mette fortæller:

‘Vi skal være her i 5 måneder, og jeg er helt klar over at det kun er 5 måneder. Vi har ikke hængt nogle billeder op på væggen, og vi købte den billigste sofa vi kunne finde uden at kigge på farven. Man kan ikke se, at det er os, der bor her.’

Parrenes forventninger om, at deres ophold kun er midlertidigt gik igen, i flere af deres fortællinger. Mange udtaler, at når de alligevel ikke skal opholde sig permanent i det andet EU-land gider de heller ikke bruge tid og penge på lejlighedens indretning. Ligeledes nævner flere, at de heller ikke gider opsøge en ny vennekreds, fordi som Mette kommenterer: *‘Det er for hårdt at finde venner, som man bare skal sige farvel til igen’*.

Informanternes personlige følelser omkring at det ikke er muligt for dem uden videre at bo sammen i Danmark kommer ofte meget tydeligt frem under interviewene. Alle de interviewede par har nogle forventninger til deres planlagte midlertidige EU-ophold. Hvad de dog ikke er forberedt på er de konstante ændringer, der finder sted på lovgivningsområdet i hhv. Danmark og også i Sverige³². Der opstår således sammenstød mellem parrenes forventninger og de foranderlige lovgivninger.

De vitale sammentræf kan siges at opstå allerede, når parrene forelsker sig, da forhenværende rutiner allerede på dette tidspunkt ændrer sig fra at være to mennesker, der levet deres liv uden hinanden til at leve sammen i et parforhold. Deres afgørelse om at flytte sammen til Europa kan ligeledes ses som et vitalt sammentræf, da deres dagligdag endnu engang ændres, og nye fremtidshorisonter om en tilværelse sammen i Europa kommer til syne. Jeg vil dog fokusere på de vitale sammentræf, der opstår, når parret indser, at bureaukratiske regler muligvis vil hindre deres planer om at etablere et liv sammen i Danmark. Da der igen her viser sig hvor stor betydning økonomiske forhold har for transnationale pars hverdagsliv.

6.2 En ny start i Europa

Kim og Noemi havde undersøgt de forskellige muligheder for at få en arbejdsopholdstilladelse i Danmark, uden at de skulle blive gift. På trods af Noemis lange uddannelse fra Bolivia viste der sig dog ikke at være mange jobmuligheder åbne for Noemi. En af hendes muligheder var at blive au-

³² Migrationsverket i Sverige indførte i december 2011 ændrede regler for grænsegængere der er bosat i Sverige. Ændringerne betød at de danskere der bor i Sverige og arbejder i Danmark, ikke er dækket af deres gule sygesikringskort, men skal tegne en særskilt forsikring (blanket E106 - S1), til at dække sine familiemedlemmer.

pair pige. Til det kommenterede Noemi *'But I don't want to be an au-pair, why should I be fucking au-pair. I mean, I want to continue in university and do my master's degree'*. For at parrets første plan om at bo i Danmark skulle lykkes betød det, en nødvendig degradering af Noemis jobkompetencer. Det viste sig dog, at Noemi opfyldte alle udlændingestyrelsens krav³³, for at parret kunne blive familiesammenført efter de danske nationale regler. Parret behøvede derfor egentlig ikke at flytte til Sverige. Hvad der dog bekymrede dem ved de danske regler, var muligheden for at Noemi ikke ville bestå den da krævede indfødsretsprøve³⁴, og derfor efter flere års ophold i Danmark ville kunne risikere udvisning.

Noemi var blevet så rasende, efter at hun indså, hvilke krav der blevet stillet til hende og foretrak derfor at tage til Sverige i et par måneder for at blive familiesammenført, i stedet for at bruge de danske regler. Hun fortæller:

'I read the 'new to Denmark' website and, I got really pissed off, and I really got offended. I thought - If they want me to learn about the Danish society, why can't they learn about Bolivia. I mean I don't think it's fair. I give a fuck about queens and everything. It has no use in my life. I was really, really angry. Even now I am angry.'

For Noemi (og Kim) opstår de vitale sammentræf således, allerede inden de bliver gift, imens de stadig er i gang med at undersøge reglerne. Parret indser, at Noemis lange uddannelse ikke har nogen værdi i forhold til at få en opholdstilladelse i Danmark, uafhængigt af Kim. Derudover, på trods af at hun opfylder kravene for dansk familiesammenføring, kan hun stadig risikere udvisning på grund af manglende viden om den danske kongefamilie. Dette gør hende så rasende, at hun personligt ikke ønsker at flytte til Danmark.

Victoria og Rasmus havde boet i Malmø i tre år på det tidspunkt, jeg var hjemme og interviewede dem. Selvom den første tid havde været svær, og dagene nogle gange kunne være lange, så havde Victoria altid været glad for at være i Sverige. Hun fortæller:

³³ De blev familiesammenført i 2011, imens pointsystemet var gældende.

³⁴ For at få dansk statsborgerskab, skal man bestå en indfødsrets prøve, der består af 40 spørgsmål omhandlende danske samfundsforhold.

'Sverige vil have mig her. Jeg bliver godt behandlet. Jeg har aldrig mødt racisme, eller at nogen behandler mig dårligt. Alle har været virkelig venlige, både mod mig og min søn'.

Victoria overvejede aldrig muligheden at flytte til Danmark, efter hun var kommet til Sverige. Hun forestiller sig nu sin fremtid i Malmø og kan se en række positive aspekter ved at fortsætte med at bo der. Hun tilføjer ligeledes, at fordi hun på interview-tidspunktet allerede har boet tre år i Sverige, kan hun om to år derfor få svensk statsborgerskab. Hun har derudover etableret et socialt netværk i Malmø og er begyndt at lære svensk.

'her har jeg mennesker omkring mig, jeg har venner, jeg har det hele. Jeg snakker lidt svensk, og jeg kan fortsætte med at studere, eller jeg kan finde et godt arbejde. Jeg vil ikke flytte tilbage til Danmark og starte på ny... Vores søn vil kunne integrere sig [i Danmark], fordi han kan snakke dansk med sin far og sin familie, men jeg... jeg kan forstå lidt dansk, men...'

For Victoria opstår de vitale sammentræf kort tid efter, at hun er ankommet til Sverige. Efter at have forladt Nicaragua og har etableret sig i Malmø, er hun allerede '*startet på ny*' en gang. Tanken om endnu en gang at starte på ny i et nyt land, med et nyt sprog synes derfor uoverskuelig. Victoria sætter ligeledes pris på de sociale og økonomiske fordele ved at fortsætte med at bo i Sverige. Hun har et netværk af venner og kan finde et job eller fortsætte med sine studier.

Der var en tendens til, at de vitale sammentræf opstod lidt tidligere i processen for de latinamerikanske ægtefæller end for de danske. Dette kan ses som en følge af, at latinamerikanerne allerede var langt hjemmefra og var allerede startet på ny, i et nyt land, og mange var ligeledes gået i gang med at lære et nyt sprog (undtaget det par der flyttede til Spanien). Det var især de par, der havde bosat sig i Malmø, der hurtigt værdsatte de sociale og økonomiske fordele, den latinamerikanske partner kunne få i Sverige. Eksempelvis udtrykte de latinamerikanske partnere, at de kunne lide at bo i Malmø, fordi byen var lille, og man kunne møde mennesker, man kendte. Derudover er det en multikulturel by, hvor der boede mange andre danske transnationale par. De havde derfor en stor vennekreds bestående af '*par ligesom os*'. Derudover ville den latinamerikanske ægtefælle efter 5 år i Sverige kunne opnå svensk statsborgerskab, i modsætning til at skulle opholde sig 8 år i

Danmark for at få dansk statsborgerskab. I modsætning til Danmark tillader Sverige dobbelt statsborgerskab, hvilket betyder, at den latinamerikanske ægtefælle ikke behøver at give afkald på sit oprindelige statsborgerskab. Retten til at beholde sit oprindelige statsborgerskab viste sig at være vigtigt for flere. Som Antonio udtrykte det, *'Jeg er colombianer, jeg kan simpelthen ikke bare frasige mig min nationalitet'*. Både den latinamerikanske og den danske ægtefælle lagde også vægt på andre økonomiske fordele. Eksempelvis var det langt billigere at bo og leve i Sverige. De kunne få en større bolig, for mindre penge og det daglig husholdningsindkøb var billigere end i Danmark.

6.3 'I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme'

Efter at danskerne havde indset, at den danske stat ikke ville lade dem bo i deres hjemland, med deres udenlandske ægtefæller, har deres følelser om hjemlandet ændret sig, og de oplevede sig skuffede, forrådt eller endda direkte diskriminerede. En oplevelse som i metaforisk forstand kan sammenlignes med, at de ikke kan komme hjem til 'Familien Danmark', fordi at denne ikke accepterer den nye ægtefælle.

'The second time, we came back to Denmark, and we were walking down Købmagergade. We used to walk down this street every day... It was funny, I felt like I didn't belong there. And that feeling was really, really weird. I mean, you know when you are at home, like... this is my place! And we talked about it. I said to Noemi: 'I don't feel like I belong here anymore, I feel like I have been put out of class or something like that'. It's like high school, when you're not feeling that you're a part of the gang anymore. I talked to my sister about it, she is very pragmatic, and said, 'don't worry about it, you will be back'. But it was a horrible feeling, to be honest'.

Kim føler på en måde at han ikke længere 'har hjemme' i Danmark. Alle de danske informanter har rejst meget og opholdt sig i længere perioder i udlandet. De er derfor vant til at være væk fra Danmark. De udtaler dog, at de er overraskede over disse nye og negative følelser, de har fået om Danmark. Disse følelser bliver af Kim beskrevet som en ubehagelig følelse, der kan sammenlignes med skoletiden, når man pludselig ikke længere hører til i sin klasse.

Disse negative oplevelser om Danmark kom frem i langt de fleste interviews. Når jeg spørger Malene, hvordan hun havde det med, at hun ikke uden videre kunne få lov til at bo i Danmark med sin Miguel, svarer hun:

'Det havde jeg det forfærdeligt med. Jeg tog toget mellem Danmark og Sverige hver dag, og tit så sad jeg bare og blev rigtig vred. Og tænkte, - hvorfor skal jeg gøre det her, hvorfor kan jeg ikke bare bo i mit eget land? Altså føler man sig sådan lidt forrådt... Jeg kunne ikke rigtig holde med Danmark i fodbold længere... Man mister sådan lidt sin nationalitetsfølelse, føler jeg. Fordi hvis de ikke vil have mig, så gider jeg heller ikke have Danmark. Så ja, jeg havde det rigtig skidt med det. Jeg syntes at det var så utroligt, at man ikke bare kunne få lov at bo i sit eget land'.

Kim og Malene fortæller begge om to specifikke situationer, hvor det i særdeleshed går op for dem, at deres forhold til Danmark har gennemgået en forandring. Kim kommer ind på, at det der tidligere var hans hjem lige pludselig giver ham en følelse af, at han ikke hører til der. Malene der flytter sig fysisk mellem Danmark og Sverige bemærker, at dette dog ikke kun er en rejse mellem et land og et andet. Rejsen vækker nogle specifikke tanker og følelser omkring det, at hun og hendes mand ikke kan få lov til at bo i Danmark, hvilket hun beskriver som et tab af nationalitetsfølelse.

Begge citater beskriver meget godt, hvordan parrenes nye livsomstændigheder er medvirkende til, at der opstår vitale sammentræf, der er med til skabe forandringer i parrenes liv (Johnson-Hanks 2002). De vitale sammentræf kan ses i den måde, parrenes hverdag bliver formet igennem bureaukratiske regler, der opstår omkring den særlige 'mellemtilstand' de befinder sig i, mens de er i det andet EU-land. Denne tilstand medvirker til ikke alene en forandring i parrenes liv og deres hverdag, men også de danske informanternes følelser af at høre til i det land, som de ellers kalder '*my place*' og '*sit eget*'.

Mange danskere deler disse negative oplevelser. De føler at de ikke alene er flyttet fysisk fra Danmark til et andet land, deres holdninger omkring deres land har ligeledes ændret sig. Mange udtrykker, at de før har været stolte af at være danskere. De betegner det som '*Landet med Christiania*' og der '*hvor der også er plads til de mennesker, der ikke passer i boksen*'. Mange af de danske informanter kommer ind på, hvordan de ikke længere havde lyst til at identificere sig med '*det danske*.' Rasmus udtrykker, at '*det er en skam at være repræsentant for et land, der har sådan*

en tankegang'. Efter at de danske partnere har forladt Danmark, begynder denne følelsesmæssige forandring hvor deres forhold til *'det danske'* begynder at tage en ny form.

De danske informanter betragter sig selv, som generelt rejse- og eventyrlystne mennesker, hvilket de også mener er en af årsagerne til, at de har fundet en ægtefælle, der kommer så langt væk fra deres hjemland. Flere nævner ligeledes, at de i begyndelsen faktisk har været spændte på, at prøve at bo i et andet europæisk land, og udtrykker *'at det måske kunne blive lidt sjovt at prøve noget andet'*. Parrene indser dog hurtigt, at det ikke er så sjovt alligevel. Ida forklarer:

'Det var hårdt at være i England, fordi Carlos kunne ikke arbejde, og jeg havde kun mine dagpenge. I London. Det er ikke meget for to mennesker. Vi havde ikke meget. Vi havde ikke mange venner. Vi ville ikke være der, vi ville være her, vi ville begynde vores liv sammen. Jeg elsker at rejse, men jeg hadede at være i London. Vi har allerede rejst nok. Nu er vi lige blevet gift og ønsker at starte vores liv sammen. Det var ikke særlig sjovt at være et andet sted i tre måneder, kun for at vente'.

Flere par udtrykker denne utålmodighed efter at starte deres liv sammen. Som det kommer frem i ovenstående afsnit, så begynder denne nye start, for nogle par, allerede når de indser, hvilke krav der bliver stillet til dem for at kunne bo i Danmark, eller når den latinamerikanske partner forlader Latinamerika. Andre par, særdeles den danske partner, lægger dog vægt på, at denne nye start først etableres, når parret kan flytte sammen til Danmark.

Der viste sig en tendens til, at de vitale sammentræf for nogle af de danske informanter opstod senere i processen, end for de latinamerikanske. Dette kan måske ses som en følge af danskerne, på trods af at de var i et andet land end Danmark alligevel ikke var så langt hjemmefra. Det var ikke nødvendigt for dem at lære et nyt sprog, og for dem der boede i Sverige, fortsatte de stort set deres arbejds- eller studie liv i Danmark. Ligeledes beholdt de deres vennekreds i Danmark (København)

De vitale sammentræf beskriver perioder, hvor livsbaner pludselig skifter retning, og nye fremtidshorisonter opstår. Som ovenstående citat viser, så betyder dette dog ikke altid, at parrenes fremtidsplaner ændres. På trods af de vrede følelser, skuffelsen og bitterheden, holder flere danskere fast kurs mod deres oprindelige plan om at flytte hjem til Danmark igen. I disse tilfælde har de vitale sammentræf visse fællestræk med Van Genneps brug af begrebet *'life stages'*

i den forstand at *'life stages'* forudsætter, at de efterfølgende fremtidshorisonter resulterer i et bestemt udfald (Johnson-Hanks 2002, 865).

De danskere der ønsker at flytte tilbage til Danmark sætter især pris på de sociale og økonomiske fordele de og deres partnere kan opnå ved at flytte til i Danmark. De udtrykker, at det er svært at finde arbejde i de andre europæiske byer (Madrid og London) og for dem, der bor i Sverige, virker det ligeledes meningsløst at pendle mellem Malmø og København hver dag. At flytte til Danmark ville derfor fri dem for at betale de store transportomkostninger ved at krydse Øresundsbroen dagligt. Dette bliver ligeledes vanskeliggjort i de tilfælde når arbejde og studier foregår i København, da den danske partner i disse tilfælde, har sin vennekreds på den anden side af broen. Idet at de aldrig har ønsket at være i det andet EU-land, falder de aldrig til og gør ikke meget ud af at danne sig et socialt netværk. De danske partnere længes derfor efter, at komme tæt på familie og venner igen. Da deres latinamerikanske ægtefæller dog under alle omstændigheder er langt væk fra sin familie og venner i Latinamerika, vil parret hvis de bor i Danmark om ikke andet være tæt på den danske familie og vennekreds.

De danskere der ønsker at blive boende i det andet EU-land, begrundet i høj grad deres ønske med deres skuffelse og vrede imod den danske stat, hvorfor de vælger at lægge drømmen om en fremtid i Danmark fra sig. Niels der har boet i 4 år i Malmø sammen med sin kone Rosa udtrykker; *'Se murió la flor'* (blomsten er død), han henviser her til, at det Danmark som han engang ønskede at bo i ikke længere eksisterer for ham. Der bliver dog også i udbredt grad sat pris på de sociale og økonomiske fordele, parret kan opnå ved at blive boende. I denne henseende er det vigtigt at nævne, at alle de par der har valgt at blive boende, har bosat sig i Sverige. Parrene værdsætter derfor også de velfærdsgoder det svenske velfærdssystem kan tilbyde, samt de jobmuligheder der er i Sverige, hvilket ikke er tilgængeligt for de par, der har boet i England og Spanien. At flytte til Danmark vil endvidere betyde, at parret endnu engang skal i gang med at tilpasse sit liv efter bureaukratiske rammer og endnu en gang bruge tid på at vente, hvilket mange par ikke kan overkomme. Derudover bliver der taget hensyn til, om den latinamerikanske ægtefælle er begyndt at tilpasse sig livet i Sverige, og derfor kan en flytning betyde, at disse endnu engang skal starte på ny, på et nyt sted, lære et nyt sprog og møde nye venner. Derudover nævner danskerne, at det er

langt billigere at bo i Sverige (Malmø) end i København. Parret kan få en større bolig for mindre penge, og det daglig husholdningsindkøb er billigere end i Danmark.

6.4 Forandrede fremtidshorisonter

Parrene oplever deres påtvungne ophold i det andet EU-land som en slags mellemtilstand, hvor de er udenfor deres genkendelige omgivelser og ligeledes ikke føler, at de har indflydelse på egen situation.

Denne uvished betyder for mange par, at de ikke ved, hvordan deres fremtidssituation kommer til at se ud. På trods af at parrene har forventet, at det vil blive udfordrende for den latinamerikanske ægtefælle at flytte til Europa, finde et job og etablere en dagligdag, så har de dog ikke forudset, at EU-opholdet vil være så psykisk udmattende, og at de ville føle sig så stressede og frustrerede hele tiden. Dette skaber nogle gange konflikter mellem parret og flere nævner, at de har langt flere 'dumme' og unødvendige skænderier nu, end de har haft før.

Parrene ser deres parforhold som bogstavelig talt sat på prøve, hvor de skal bevise, at deres kærlighed og ægteskab er 'ægte' og ikke et muligt proformaægteskab. Som det er blevet påpeget tidligere, så kan et par, *'kun gennemføre det her [opholdet i det andet EU-land], hvis de virkelig elsker hinanden'*. Om end denne prøve, for det meste skaber små skænderier og får parrene i dårligt humør, pointerer Noemi med et smil, *'We survived, we still love each other'*. Ud fra et episk perspektiv er der visse træk i parrenes narrativer som i en symbolsk sammenhæng kan genkendes i mange af de gamle folkeeventyr, hvor den fattige dreng og kongedatteren skal igennem en række prøvelser, inden de kan få hinanden og det halve kongerige. Ud fra parrenes perspektiver kan det således se ud som om, at den danske stat vil teste deres forhold. Dem der kan bestå prøven kan endelig *'leve lykkeligt til deres dages ende'* i Danmark.

Mange par udtrykker, at de det meste af tiden er meget bekymrede over, hvordan det kommer til at gå i forhold til deres parforhold og ved i realiteten ikke, hvordan deres fremtidssituation ser ud. Nogle par beskriver deres situation som en *'parentes i livet'* eller et *'limbo, hvor vi ikke ved, hvor vi*

havner bagefter'. Dette limbo er med til at påvirke de transnationale pars fremtidshorisonter, der hovedsageligt kan opdeles i to forskellige strategier³⁵.

6.4.1 'Hvis Danmark ikke gider os, så gider vi heller ikke dem'

Denne holdning er udbredt blandt især nogle af de par, der har bosat sig i Malmø. Disse par har indset, at det sagtens kan lade sig gøre at bo i Sverige og stadig beholde og pleje sit sociale netværk i Danmark. Ligeledes kan de danske ægtefæller sagtens fortsætte sine studier og/eller sit arbejde i Danmark. Selvom det for flere af disse par aldrig har været meningen at blive boende i Sverige, så har deres syn på dette ændret sig under 'prøvetiden'- og flere har accepteret, at deres fremtid er i Sverige.

Disse par lægger især vægt på den danske ægtefælles skuffelse og forargelse over, at de på trods af deres danske statsborgerskab '*ikke kan få lov til at bo i sit eget land*', ligeledes som at de latinamerikanske ægtefæller er begyndt at falde til i Malmø. Det var dog ikke alle disse par, der når de i starten flyttede til Sverige, havde planer om at bo der permanent.

Analyserne viser, at parrene hovedsagelig baserer deres fravalg af Danmark på personlig vrede og skuffelse. Som jeg dog ligeledes har fået vist, så indgår der også en lang række økonomiske overvejelser indover parrenes afgørelse om at blive i Sverige.

På trods af de, i særdeleshed økonomiske fordele, de kan få ved at bo i Sverige, nævner nogle af danskerne, der har boet i Sverige over en årrække, at de i virkeligheden alligevel godt kunne tænke sig måske at vende hjem til Danmark en gang i fremtiden. Det er dog tanken om at skulle starte på ny, søge om en opholdstilladelse, etablere sig et nyt sted, og at den latinamerikanske ægtefælle så igen skal i gang med at lære et nyt sprog, der afholder de fleste fra at virkeliggøre drømmen.

³⁵ I artiklen 'Partnervalgets grænse: Dansk-pakistanske ægteskabsmigranter i Sverige' anser Rytter, at parrene handler ud fra tre forskellige fremtidshorisonter, hvor to af dem har mange lighedspunkter, med dem jeg her præsenterer. Hans tredje fremtidshorizont beskriver par, der kun er 'flyttet på papiret' De har et proforma ophold i Sverige, men bruger størstedelen af deres tid i Danmark. Ingen af de par jeg interviewede anvendte denne fremtidshorizont.

6.4.2 'Noget vi bliver nødt til at gøre for at kunne være sammen'

De transnationale par der har denne holdning er ligeledes skuffede og forargede på Danmark og den danske stat. De ser dog opholdet i det andet EU-land som 'noget vi bliver nødt til at gøre, for at kunne være sammen'. Disse par har aldrig overvejet at blive i det andet EU-land. De betragter opholdet som en transit, imens de venter på at kunne flytte til Danmark og udtrykker, at de ikke gør meget for at etablere sig og skabe et netværk. De forbinder tiden i det andet EU-land med stress, frustrationer og ensomhed.

Denne gruppe er ligeledes som ovenstående forarget og skuffet over den danske stat. Som jeg dog har belyst i mine analyser om vitale sammentræf, så indgår der ligeledes for disse par en række økonomiske overvejelser indover afgørelsen om at flytte til Danmark, hvilke jeg kort vil opsummere her.

For de par der opholdt sig i hhv. Spanien og England, bliver de gode uddannelsesmuligheder i Danmark opvejet som en økonomisk fordel. Uddannelse for danskerne er selvfølgelig gratis, men de latinamerikanske ægtefæller har endvidere også mulighed for at studere gratis i Danmark. Under nogle omstændigheder har latinamerikanerne også ret til økonomisk støtte under evt. studier³⁶. De par der bor i Malmø vil spare de store transportomkostninger ved at krydse Øresundsbroen dagligt. Muligheden for at få et job er ligeledes vurderet at være bedre i Danmark (København) end i de andre europæiske byer.

6.5 Afslutning

I dette kapitel har jeg belyst, at EU-løsningen, der ellers betragtes for at være den sikre løsning til at blive familiesammenført med sin udenlandske ægtefælle, ikke er så sikker som først formodet.

De fleste par havde en forventning om, at flytningen til det andet EU-land ville være midlertidig og der var således aldrig meningen, at de skulle blive boende i det andet land. De ønskede at opholde sig der, imens de ventede på at få lov til at flytte til Danmark. Med udgangspunkt i begrebet vitale sammentræf har jeg vist, hvordan parrene betragtede EU-opholdet som en prøve af deres

³⁶ Ægtefæller til danske statsborgere, der har udnyttet sin ret til fri bevægelighed, har ret til SU, hvis den danske ægtefælle er arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende (Statens Uddannelsesstøtte 2013).

parforhold, hvilket skabte stress og frustrationer for mange par. Flere var ligeledes bange for at de, på trods af alle de kræfter, de har brugt på opholdet, alligevel ikke ville få lov til at bo sammen i Danmark. Dette placerede de transnationale par i kortere og længere perioder af uvished, hvor de ikke følte sig sikre på, hvorvidt de ville få lov til at bo i Danmark i fremtiden eller ej. De fleste informanter ytrede en stor utilfredshed over den dårlige behandling, de følte, de havde fået af den danske stat. Mine analyser viste dog at, hvad enten parrene flyttede til Danmark eller valgte at blive i Malmø, baserede de ikke alene deres valg på deres personlige følelser. En række sociale og økonomiske faktorer gjorde sig ligeledes gældende for deres valg.

Kapitel 7 - Konklusion

Formålet med dette speciale var at lave en pædagogisk antropologisk undersøgelse af, hvordan danske transnationale par balancerer et kærlighedsforhold og etableringen af et liv sammen i spændingsfeltet mellem økonomiske interesser, mistillid og statsborgerrettigheder.

Den anvendte empiri i specialet blev indsamlet gennem antropologiske metodiske redskaber såsom autoetnografisk feltarbejde, deltagerobservationer og semistrukturerede interviews. Jeg har påvist, hvorledes min plads i felten, som selv værende i et transnationalt ægteskab, har medbragt en særdeles fordelagtig position i forhold til mit kendskab og adgang til felten og informanterne, ligesom det har været kilde til mange personlige refleksioner og konflikter. Denne position medbragte yderligere nogle etiske dilemmaer, grundet mit bestemte forskningsærinde, i kombination med de stærke følelsesmæssige tilknytninger jeg havde med felten og mine informanter. Disse tilknytninger skabte en stærk gensidig tillid mellem mig og informanterne, hvilken muligvis kunne sløre mine professionelle hensigter med interviewet. Følgelig satte disse tilknytninger store krav til min evne til at arbejde kritisk med empirien og kunne derfor få konsekvenser for udarbejdelsen af et fagligt ansvarligt speciale.

Jeg har vist, hvordan turismeindustrien, i kombination med en dårlig økonomi i mange latinamerikanske lande, har medført, at disse transnationale parforhold ofte anskues med mistillid og som alene baseret på økonomiske eller uægte hensigter - både af parrene selv, deres familie og venner samt den danske stat.

Derudover har jeg belyst, hvorledes den danske stats idealer om ægteskabet, som baseret på kærlighed fremfor familiære eller økonomiske interesser, har medført en lovgivning, der gør det svært for danske transnationale par at bo sammen i Danmark. Derfor flytter mange par til andre EU-lande for at blive sammenført.

Igennem et *økonomisk baseret perspektiv* demonstrerede jeg, hvordan parrene distancerede sig fra disse fordomme og igennem udveksling af særlige *kærlighedsøkonomier* fremhævede, at deres parforhold var baseret på gensidig ægte kærlighed frem for økonomiske og uægte interesser. Som jeg har tydeliggjort i hele mit speciale, er det dog ikke muligt at holde disse to interesser adskilt.

Derudover har jeg igennem en analyse af regeringens handleplan vist, hvordan regeringspolicys kan tvinge transnationale par ind i ægteskab og ligeledes medføre, at danske familier involveres i deres børns ægteskaber. Med begrebet '*relational work*' tydeliggjorde jeg, hvordan parrene igennem økonomisk aktivitet definerede og vurderede den indbyrdes relation i parforholdet. Dette arbejde foregik dog på flere niveauer blandt andet overfor visse danske familiemedlemmer, der støttede parret økonomisk og overfor enkelte latinamerikanske familiemedlemmer, der forventede økonomisk støtte fra det nygifte par. Derudover foregik der '*relational work*' overfor de danske myndigheder, der både indtrådte i slags forældrerolle for parrene samt på baggrund af parrets evne til at dokumentere deres ophold afgjorde, om parret fik et 'ja' eller 'nej' på deres ansøgning om at få lov til at bo i Danmark. Jeg påviste derudover, at parrenes daglige økonomi i høj grad formede parrenes hverdag.

Med begrebet '*vitale sammentræf*' demonstrerede jeg, at parrenes ophold i det andre EU-lande var præget af en usikkerhed, der fik betydning for parrenes håndtering af mulige fremtidsstrategier. Hvad enten disse strategier medførte en fremtid i Danmark eller ej, viste mine analyser af parrenes afgørelser blandt andet, at det hvilede på økonomisk funderede overvejelser.

Formålet med dette speciale kan derfor siges at være opnået. Jeg har både givet og fået indblik i, hvordan danske transnationale par balancerer et kærlighedsforhold og etableringen af et liv sammen i spændingsfeltet mellem økonomiske interesser, mistillid og statsborgerrettigheder. Mit ønske er, at dette speciale kan bidrage til, at politikere og andre relevante interessenter får indblik i, hvilken betydning nationale idealer, lovgivninger samt almen kendte fordomme har for transnationale pars hverdagsliv. Jeg ønsker, at min viden kan bidrage til en øget forståelse af kompleksiteten af forholdet mellem kærlighed og økonomi og eventuelt kan medvirke til, at disse typer transnationale parforhold kan betragtes som ligeså *moralsk korrekte* og *ægte*, som ethvert andet parforhold.

7.1 Perspektivering

Mange spørgsmål og perspektiver har rejst sig under udarbejdningen af dette speciale. Idet min første interesse handlede om uddannelsesmuligheder for unge dominikanere i Santo Domingo, kunne et relevant perspektiv derfor være at følge denne kurs mod uddannelse. Muligheden for

uddannelse kom nogle gange op at vende i interviewsamtalerne. Et oplagt spørgsmål var derfor; kan drømmen om uddannelse også ses hos de latinamerikanske ægtefæller, efter de er kommet til Europa? Er der forskel på mandlige og kvindelige latinamerikaneres uddannelsesmønstre? Hvilken betydning har uddannelse i forhold til, hvordan de transnationale par forholder sig til både lovgivninger og negative fordomme?

Jeg har dog bevidst fravalgt, disse perspektiver, da adskillelsen af økonomi fra den ægte kærlighed viste sig at være et langt mere centralt tema i interviewene. At tilføje uddannelsesperspektivet alene med det formål følge den oprindelige interesse ville ødelægge den kontinuitet, som mit speciale ellers har.

Ligeledes har jeg mange gange funderet over, hvordan det kommer til at gå for os transnationale par i fremtiden. Vil kærligheden holde? Eller vil det vise sig, at de mange vanskeligheder, der er forbundet ved at være i et transnationalt ægteskab til sidst vil betyde, at kærlighed ikke er nok til at holde liv i ægteskabet? Af hensyn til min tidsramme har jeg ladet denne undring ligge på hylden i denne omgang. Dette er dog både et debatteret emne i medierne i øjeblikket³⁷ og et interessant udgangspunkt for videre forskning.

³⁷ <http://politiken.dk/indland/ECE1988389/flavia-oregon-faar-familiesammenfoering/>

Litteraturliste

Aull-Davies, C (2010). *Reflexive Ethnography: A guide to researching selves and others*. New York: Routledge.

Baarts, C (2010) Autoetnografi. I Brinkmann, T (Eds.) *Kvalitative metoder: En Grundbog* (pp. 153-164). København: Hans Reitzels Forlag

Babb, F (2010). *The Tourism Encounter: Fashioning Latin American Nations and Histories*. California: Stanford University Press.

Barth, F (1980) *Sosialantropologien som grunnvitenskap*. København: Folkeuniversitetet

Beck-Gemsheim, E. (2011). The marriage route to migration: of border artistes, transnational matchmaking and imported spouses I: *Nordic Journal Of Migration Research*, 60-68.

Bejder, P. og Kristensen, B. (2012). Velfærdsstaten og de universelle rettigheder. Fra Institut for Kultur og Samfund <http://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/velfaerdsstaten-og-de-universelle-rettigheder/>

Bernard, H.R. (1994). *Research methods in anthropology: Qualitative and quantitative approaches* (2. udg.). Thousand Oaks, London & New Delhi: Sage publications

Bledsoe, C. H. og Sow, P. (2008). Family Reunification Ideals and the Practice of Transnational Reproductive Life among Africans in Europe, I: *MPIDR Working paper WP 2008-001*.

Brennan, D (2004). *Whats's love got to do with it? Transnational desires and sex tourism in The Dominican Republic*. Durham: Duke University Press

Cabezas, A. L. (2004). Between love and money: Sex, tourism and citizenship in Cuba and Dominican Republic. I *Chicago Journals*, 29 (4), 987-1015.

Cabezas, A. L (2009). *Economies of Desire: Sex and tourism in Cuba and the Dominican Republic*. Philadelphia: Temple university press, 2009.

Constable, N. (2009) The Commodification of Intimacy: Marriage, Sex and Reproductive Labor I: *The Annual Review of Anthropology* 38, 49-64.

Gonzalez, F., Terc, Rodrigo., Puna, M., Jaramillo, G., Essl, P., (2012) The Dominican Republic tourism Cluster. *Harvard Business school*.

Coontz, S (2006). *Marriage, a history: From obedience to intimacy or how love conquered marriage*. London: Penguin books.

Czarniawska, B. (2010). Narratologi og feltstudier. I Brinkmann, T (Eds.) *Kvalitative metoder: En Grundbog* (pp. 239-262). København: Hans Reitzels Forlag.

Fazal, R. (2006) Imagination and the globalization of educational policy research I: *Globalisation, Societies and Education*, vol. 4 (2). 193-205.

- Fernandez, N. T. (2011, November). *Please do not circulate*. AAA Montreal, 2011.
- Fernandez, N. (2010). *Revolutionizing romance: Interracial couples in contemporary Cuba*. Piscataway: Rutgers University Press.
- Fernandez, N.T (2012): Moral boundaries and national borders: Cuban marriage migration to Denmark. *Accepted /Forthcoming in journal Identities: Global Studies in Culture & Power*
- Frohlick, S (2007). Fluid exchanges: the negotiation of intimacy between tourist women and local men in a transnational town in Caribbean Costa Rica I: *City & society* 19, (1). 139-168
- Giddens, A (2008). *Modernitet og selvidentitet: selvet og samfundet under selvmoderniteten*. København: Hans Reitzel Forlag.
- Hastrup, K. (2007) *Ind i verden – En grundbog i antropologisk metode*. København: Hans Reitzels Forlag
- Hirsch, J. S. (2007). 'Love makes a family': Globalization, Companionate Marriage, and the modernization of Gender Inequality I Padilla M. B (Eds.), *Love and globalization: Transformations of intimacy in the contemporary world*. (pp. 93-106). Nashville: Vanderbilt University Press.
- Hylland Eriksen, T. (2010). *Små steder, store spørgsmål: Innføring i socialantropologi*. (3.udg). Oslo: Universitetsforlaget.
- Koefoed, N. J. (2008). Besovede kvindfolk og ukærlige børnefædre: Køn, ret og sædvane I 1700-tallets Danmark. København: Museum Tusulanum.
- Kvale, S. og Brinkmann, S. (2009) *InterView – Introduktion til et håndværk*. (2. udg.). København: Hans Reitzels Forlag.
- Jöhncke, S. (2007). Velfærdsstaten som integrationsprojekt. I: Olwig K. F. og Pærregaard. K. (red.). *Integration. Antropologiske perspektiver*. København: Museum Tusulanum. 37-62.
- Landdale, N. og Oropesa, R.S. (2007). Hispanic Families: Stability and Change. *Annual Review of Sociology*, 33, 381-405.
- Lash, S & Urry, J (2007) *Globale kulturindustrie*, Suhrkamp Frankfurt.
- Latour, B. (1996) 'Om aktør netværksteori. Nogle få afklaringer og mere end nogle få forviklinger' I *philosophia* 25 (3) 47-65.
- Levi-Strauss C. ([1949]1969) *The elementary structures of kinship*. Boston: Beacon Press.
- Marichal, C. (1989). *A Century of Debt Crises in Latin America: From Independence to the Great Depression, 1820-1930*. New Jersey: Princeton University Press.
- Ogg Fisher, M. (1971) Shakespeare: Why Ignore the Comedies and the Histories? I: *The English Journal*. 60,(5). 587-590.
- Padilla, M. (2007) *Caribbean pleasure industry: Tourism, Sexuality and AIDS in The Dominican Republic*. Chicago: University of Chicago Press.

Pertierra, A.C. (2007). Anthropology that warms your heart: on being a bride in the field. *Anthropology Matters*, 9, (1) 1-14.

Regeringen (2002). *En ny udlændingepolitik*. Regeringen.

Regeringen (2003). *Handlingsplan: Handlingsplan for regeringens indsats i perioden 2003-2005 mod tvangsægteskaber, tvangslignende ægteskaber og arrangerede ægteskaber*. Regeringen.

Rytter, M. (2007). Partnervalgets grænse: dansk-pakistanske ægteskabsmigranter I Sverige, I: *Dansk sociologi*, 3 (18), 25-45.

Rytter, M (2007). 'Familien Danmark' og 'de fremmede': Slægtskabsbilleder i Dansk integrationspolitik. I Fog-Olwig, K. (Eds.) *Integration: antropologiske perspektiver* København: Museum Tusulanum.

Rytter, M. (2012). Semi-legal family life: Pakistani couples in the borderlands of Denmark and Sweden, I: *Global Networks* 1,(1), 91-108.

Schostak, J. F. (2006). *Interviewing and Representation in Qualitative Research Projects*. Berkshire: Open University Press.

Schmidt, G. (2011). Migration and marriage: Examples of border artistry and cultures of migration? I: *Nordic Journal of Migration Research*.1 (2). 55-59. doi: 10.2478/v10202-011-0007-z.

Sørhaug, T. (1996). *Fornuftens Fantasier: Antropologiske essays om moderne livsformer*.Oslo. Universitetsforlaget.

Van Gennep, Arnold, ([1909]1977). *The rites of passage*. Chicago: University of Chicago Press.

Wardlow, H. & Hirsch J. S. (2006). *Modern loves: The anthropology of romantic courtship and companionate marriage*. Ann Arbour: University of Michigan Press.

Zelizer, V. (1994). *The social meaning of Money*. New York: Basic Books.

Zelizer, V. (2005) *The Purchase of Intimacy*. New Jersey: Princeton University Press.

Zelizer, V. (2011) How I became a relational economic sociologist. And what does that mean. *Center for the study of social organization*. working paper #5.

Ægteskab uden Grænser. *EU/EØS-regler*. Fra <http://aegteskabudengraenser.dk/vejledninger/sverigeeu>

Ægteskab uden Grænser: Flytte tilbage til Danmark. Fra <http://aegteskabudengraenser.dk/vejledninger/flyttedk>

Udlændingestyrelsen. *Familiesammenføring*. Fra <http://www.nyidanmark.dk/da-dk/Ophold/familiesammenfoering/> Lokaliseret: 1.2.2013

Udlændingestyrelsen. *Ægtefæller, registrerede partnere og faste samlevere*. Fra <http://www.nyidanmark.dk/da-dk/Ophold/familiesammenfoering/aegtefaeller/aegtefaeller.htm>
Lokaliseret: 1.2.2013

Udlændingestyrelsen. *Pro forma-ægteskaber*. Fra http://www.nyidanmark.dk/da-dk/Ophold/familiesammenfoering/aegtefaeller/pro_forma_aegteskaber.htm Lokaliseret: 1.2.2013

Udlændingestyrelsen. *Familiesammenføring til danske statsborgere efter EU-retten*. Fra http://www.nyidanmark.dk/da-dk/Ophold/familiesammenfoering/familiesammenfoering_efter_eu-retten/familiesammenfoering_til_danske_statsborgere_efter_eu-retten.htm Lokaliseret: 1.2.2013

Udlændingestyrelsen. *Tal og Fakta*. Fra: <http://www.nyidanmark.dkdk/Statistik/SearchStatistics.htm?SearchType=statistics&Keywords=udl%C3%A6ndinggeomr%C3%A5det&SubType=Tal%20og%20fakta> Lokaliseret: 1.2.2013

Udlændingessevice. *Nye regler om tidsbegrænset opholdstilladelse*. Fra http://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/AF0455EE-8B62-4DF7-A2DC-49620319072E/0/Nyhedsbrev_kommunerne_s%C3%A6rudgave_TUB_juni_2010.pdf

The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD): <http://www.oecd.org/>

Westh, R. R. (2013, Juni 04) Flavia Oregon får familiesammenføring. Politiken. Fra <http://politiken.dk/indland/ECE1988389/flavia-oregon-faar-familiesammenfoering/>